

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011 i 91/2012 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 10. stavku 2. točki 1., na kraju, briše se zarez i dodaju riječi: „ te zabrane povrede prava na dostojanstvo,“.

U stavku 2. točki 2. riječ: „dostojanstvo,“ i zarez brišu se.

Članak 2.

U članku 19.b stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac, osim za kaznena djela:

a) čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teška kazneno djelo protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011),

b) usmrćenje (članak 112. stavak 2. i 3.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 113.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 114. stavak 2.), spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 192. stavak 6.), izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu (članak 227. stavak 6.), teška kaznena djela protiv okoliša (članak 214. stavak 4.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222. stavak 4.) iz Kaznenog zakona,

c) za kaznena djela za koja je sastav suda propisan posebnim zakonima.“.

U stavku 3., u prvoj rečenici, iza riječi „propisan“ dodaje se riječ: „posebnim“.

Članak 3.

U članku 19.c točka 1. alineja c) mijenja se i glasi:

„c) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98,

50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011);“.

Iza alineje c) dodaje se alineja d) koja glasi:

„d) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), genocid (članak 88. stavak 3.), zločin agresije (članak 89. stavak 3.), odgovornost zapovjednika (članak 96. stavak 1. i 4.), terorizam (članak 97. stavak 2.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102. stavak 2.), usmrćenje (članak 112. stavak 1.), silovanje (članak 153.), podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1., 2. i 4.), razbojništvo (članak 230. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 231. stavak 2.), zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.), subvencijska prijevара (članak 258. stavak 3.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.), otmica osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353. stavak 1.), napad na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354. stavak 1.), prijetnja osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) iz Kaznenog zakona;“.

Članak 4.

U članku 32. stavak 1. točka 2. riječi: „uspravnoj liniji“ zamjenjuju se riječima: „ravnoj lozi“, a riječi: „pobočnoj liniji“ zamjenjuju se riječima: „pobočnoj lozi“.

Članak 5.

U članku 34. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Stranke podnose zahtjev za izuzeće odmah nakon saznanja za razlog izuzeća.“

Članak 6.

U članku 35. stavku 5. riječi: „nakon početka rasprave ili ako je postupljeno“ brišu se.

Članak 7.

U članku 38. stavku 2. točki 8. riječ: „sankciji“ zamjenjuje se riječima: „kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona“,

U stavku 4. iza riječi: „zločinačke organizacije“ dodaju se riječi: „odnosno zločinačkog udruženja“.

Članak 8.

U članku 44. stavku 1. zarez iza riječi: „Dijete“ briše se, a riječi: „ili maloljetnik“ zamjenjuju se riječi: „kao“.

U stavku 2. riječi: „ili mlađem maloljetniku,“ zamjenjuju se riječju: „kao“, a riječi: „ili mlađeg maloljetnika“ brišu se.

Članak 9.

U članku 48. stavku 5. riječ: „Maloljetnik koji je navršio“ zamjenjuje se riječju: „Dijete koje je navršilo“, a riječ: „sam“ zamjenjuje se riječju: „samo“.

Članak 10.

U članku 53. stavku 1. riječ: „maloljetnik“ zamjenjuje se riječju: „dijete“.

Članak 11.

U članku 62. stavku 1. riječ: „maloljetnike“ zamjenjuje se riječju: „djecu“.

U stavku 2. riječi: „Maloljetnik koji je navršio“ zamjenjuje se riječima: „Dijete koje je navršilo“, a riječ: „sam“ zamjenjuje se riječju: „samo“.

Članak 12.

U članku 64. stavku 1. točki 15. riječ „sankciji“ zamjenjuje se riječima: „kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,“

Članak 13.

U članku 65. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili izvanbračni drug, srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, posvojitelj, posvojenik, uzdržavatelj, uzdržavani, smještena osoba ili udomitelj.“

Članak 14.

U članku 66. stavku 2. točki 6. riječ „sankciji“ zamjenjuje se riječima: „kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona“

U stavku 2. točka 9. mijenja se i glasi:

„9) od donošenja naloga o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama (članak 550. stavak 2.),“.

Članak 15.

U članku 70. stavku 1. riječi: „uspravnoj liniji“ zamjenjuju se riječima: „ravnoj lozi“, a riječi: „pobočnoj liniji“ zamjenjuju se riječima: „pobočnoj lozi“.

U stavku 5. riječi: „članka 279. Kaznenog zakona“ zamjenjuju se riječima: „kaznenih zakona“.

Članak 16.

U članku 75. stavku 2. točka 2. mijenja se i glasi:

„2) je usmjeren na počinjenje kaznenih djela prikrivanja (članak 236.) ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela (članak 301.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011) odnosno kaznenih djela prikrivanja (članak

244.) ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela (članak 303.) iz Kaznenog zakona.“.

Članak 17.

U članku 76. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako drukčije nije određeno ovim Zakonom, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može, do podizanja optužnice, odlučiti da se pisma, poruke i razgovori okrivljenika i branitelja nadziru, ako postoji vjerojatnost da bi razgovor okrivljenika s braniteljem doveo do prikrivanja kaznenih djela, pomoći počinitelju nakon kaznenog djela ili ako u pogledu okrivljenika postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo, dovršiti pokušano kazneno djelo ili počiniti teže kazneno djelo kojim prijeti, u postupku za sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011),

b) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), trgovanja ljudima (članak 106.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), otmice (članak 137.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenih u sportu (članak 191.a stavak 4.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.) iz Kaznenog zakona,

c) u postupku za kaznena djela za koja postoje osnove sumnje da ih je počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija odnosno zločinačko udruženje ili koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja.“.

Članak 18.

U članku 79. stavku 1. riječi u zagradama i zgrade brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Ministar nadležan za pravosuđe donijet će poseban propis o primjeni stavaka 1. – 4. ovog članka.“.

Članak 19.

U članku 97. stavak 7. briše se.

Članak 20.

U članku 102. stavku 1. riječi: „točki 1. do 3.“ zamjenjuju se riječima: „točki 1. do 4.“.

Članak 21.

U članku 104. stavku 2. druga rečenica briše se.

Članak 22.

U članku 105. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako postoji ozbiljna vjerojatnost da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu, na prijedlog državnog odvjetnika, može se odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, a jamstvo će se ukinuti te će se iznos jamstva vratiti osobi koja ga je dala.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 23.

U članku 106. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Svatko smije spriječiti bijeg osobe zatečene u kaznenom djelu koje se progoni po službenoj dužnosti i o tome mora odmah obavijestiti policiju. Osoba spriječena u bijegu može se zadržati do dolaska policije kojoj će biti predana.“.

Stavak 3. briše se.

Članak 24.

U članku 112. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Pritvor iz stavka 1. ovog članka, može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih trideset šest sati ako je to neophodno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora iznad dvanaest godina. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.“.

Stavci 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„(4) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika, može pisanim nalogom naložiti policiji da u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.“.

(5) Ako u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, protiv uhićenika nije određen pritvor ili uhićenik nije doveden sucu istrage prema stavcima 2. i 4. ovog članka, ima se pustiti na slobodu.“.

Članak 25.

U članku 119. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Kad postoje okolnosti iz članka 123. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona, sud može odrediti istražni zatvor u domu protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje, osobe koja je navršila 70 godina života te u onim slučajevima kada to sud ocijeni iznimno opravdanim, ako je za ostvarenje svrhe istražnog zatvora dovoljna zabrana okrivljeniku da se udaljuje iz doma.“.

Članak 26.

U članku 121. stavku 1. riječi: „ministarstvo nadležno za pravosuđe u skladu s posebnim zakonom“ zamjenjuju se riječima: „policija na čijem se području izvršava“.

U stavku 2., u prvoj rečenici, riječi: „ministarstvo nadležno za pravosuđe“ zamjenjuju se riječju: „policija“, a druga rečenica briše se.

U stavku 3. riječ: „pravosuđe“ zamjenjuje se riječima: „unutarnje poslove“.

Članak 27.

U članku 123. stavku 1. točka 4. mijenja se i glasi:

„4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške,“.

Članak 28.

U članku 125. stavku 1. točki 6. iza riječi: „novčana kazna,“ dodaju se riječi: „rad za opće dobro na slobodi,“.

Članak 29.

U članku 129. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Na ročište iz stavka 1. ovog članka, pozivaju se državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj okrivljenika. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj moraju o ročištu biti obaviješteni u primjerenom roku. Okrivljenik koji je lišen slobode, a želi prisustvovati ročištu, biti će na ročište doveden. Vlastoručno potpisana izjava okrivljenika da ne želi prisustvovati ročištu biti će dostavljena sudu do održavanja sjednice. Okrivljenik lišen slobode koji je raspravno nesposoban ili zbog teško narušenog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti sudjelovati na ročištu, neće biti doveden. Sud može odlučiti da okrivljenik, koji na to pristane, sudjeluje na ročištu iz stavka 1. ovog članka putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj). Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 118. stavak 1.), sjednica vijeća održat će se i ako uredno pozvani državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj ne dođu na sjednicu, ili ako okrivljenik ili branitelj nije uredno primio poziv zbog toga jer je promijenio boravište ne obavijestivši o tome sud, ili zbog toga što mu dostava nije bila moguća zbog njegove nedostupnosti.“

Članak 30.

U članku 164. stavku 4. riječi: „nije dužan glasovati o sankciji“ zamjenjuju se riječima: „može se suzdržati od daljnjeg glasovanja“.

Članak 31.

U članku 165. stavku 2. iza riječi: „kazni“ briše se zarez, a riječi: „drugim kaznenim sankcijama“ zamjenjuju se riječima: „i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom,“.

Članak 32.

U članku 169. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje uvjete koje mora ispunjavati organizacija za obavljanje dostave iz stavka 1. ovog članka i nadzire njihovu primjenu.“.

Članak 33.

U članku 173. stavku 3. riječi: „maloljetnika koji nije navršio“ zamjenjuju se riječima: „djeteta koje nije navršilo“.

Članak 34.

U članku 181. stavku 7. riječi: „Ako je u presudi izrečena sigurnosna mjera oduzimanja predmeta“ zamjenjuje se riječju: „Ako su presudom oduzeti predmeti“.

Članak 35.

U članku 183. stavku 2. u trećoj rečenici riječi: „maloljetniku koji“ zamjenjuju se riječima: „osobi s nenavršenih osamnaest godina, koja“.

Članak 36.

U članku 187. stavku 2. točki 1. riječi: „isteka roka kušnje u uvjetnoj osudi“ zamjenjuju se riječima: „roka provjeravanja određenog uvjetnom osudom,“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno obavještajnih službi mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011),

b) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.“.

Članak 37.

U članku 194. stavak 3. briše se.

Članak 38.

U članku 197. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Kad je ovlašteni tužitelj državni odvjetnik on ne može naložiti provođenje istrage niti podignuti optužnicu ako ne podnese dokaz da je dano odobrenje za kazneni progon. Ako je za kazneni progon potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je oštećenik kao tužitelj, on ne može preuzeti progon prije nego dobije odobrenje nadležnog državnog tijela. Ako je za kazneni progon potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je privatni tužitelj, dokaz da je odobrenje za kazneni progon dano dužan je priložiti uz privatnu tužbu.“.

Dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Oštećenik kao tužitelj mora, u roku od osam dana od dana primitka obavijesti državnog odvjetnika iz članka 55. stavak 1. ovog Zakona, podnijeti zahtjev nadležnom državnom tijelu za davanjem odobrenja za kazneni progon, a privatni tužitelj u roku od tri mjeseca od dana kada je saznao za kazneno djelo i počinitelja. Nakon što je oštećenik kao tužitelj zaprimio dokaz da je odobrenje dano, počinje mu teći rok iz članka 55. stavak 2. ovog Zakona, a privatnom tužitelju rok iz članka 61. stavak 1. ovog Zakona“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječi: „državno odvjetništvo“ zamjenjuju se riječima: „ovlašteni tužitelj“.

Članak 39.

U članku 202. stavak 27. mijenja se i glasi:

„(27) Isprava je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.“.

Iza stavka 35. dodaje se novi stavak 36. koji glasi:

„(36) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.“.

Članak 40.

U članku 212. stavku 1. iza riječi: „zločinačke organizacije“ dodaju se riječi: „odnosno zločinačkog udruženja“.

Članak 41.

U članku 216. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Istraga se mora provesti ako postoje osnove sumnje da je osumnjičenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 42.

U članku 223. stavku 1., u prvoj rečenici, iza riječi: „smetnji“ dodaje se riječ: „raspravno“, a riječi: „sudjelovati u postupovnim radnjama“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „ili položaj uslijed kojega nije sposoban sudjelovati u postupovnim radnjama“ zamjenjuju se riječima: „raspravne nesposobnosti“.

Stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavci 4. – 8. postaju stavci 3. – 7.

Članak 43.

U članku 225. stavku 4., treća rečenica, riječi: „postupak“ zamjenjuje se riječju: „istragu“.

Članak 44.

U članku 236. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Dokazno ročište se neće provesti ako:

- 1) djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
- 2) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika,
- 3) ako je nastupila zastara kaznenog proгона ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.“.

Članak 45.

U članku 244. točki 2. iza riječi: „zločinačka organizacija“ dodaju se riječi: „odnosno zločinačko udruženje ili koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja“.

Članak 46.

U članku 245. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Iznimno, ako pretragu treba poduzeti odmah jer bi odgađanje ugrozilo postizanje ciljeva pretrage, državni odvjetnik može sam naložiti pretragu osobe i sredstva prijevoza pisanim obrazloženim nalogom ako se radi o sumnji da su počinjena sljedeća kaznena djela:

a) ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), odavanja državne tajne, (članak 144. stavak 1. i 3.), špijunaže (članak 146. stavak 4.), udruživanja radi činjena kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koje je propisana kazna zatvora više od pet godina, krivotvorenja novca (članak 274.) i pranja novca (članak 279.), udruživanja za počinjenje kaznenih djela (članak 333.), primanja mita (članak 347.) te davanja mita (članak 348.), kao i kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011),

b) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (Glava IX.) za koje je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137. stavak 2. i 3.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3. i 4.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3., 4. i 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenih u sportu (članak 191.a stavak 2., 3. i 4.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), odavanja tajnih podataka (članak 347. stavak 1. i 4.), špijunaže (članak 348. stavak 3., 4. i 5.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), kao i kaznena djela koje je počinilo zločinačko udruženje odnosno kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja u stjecaju iz Kaznenog zakona.“.

Članak 47.

U članku 262. stavku 2. točka 2. mijenja se i glasi:

„2) u pogledu novinara i urednika u sredstvima javnog priopćavanja ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji kaznenog djela, te za kaznena djela iz članka 305. i 305.a Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011) odnosno za kaznena djela iz članka 307. i 308. Kaznenog zakona,“.

U stavku 4. brojka: „117.“ zamjenjuje se brojkom: „113.“, a riječi: „i maloljetnika“ brišu se.

Članak 48.

U članku 263. stavku 4. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) ako nisu uključeni u počinjenje sljedećih kaznenih djela: povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a) i računalne prijevare (članak 224.a) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011) odnosno ako nisu uključeni u počinjenje

kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) iz Kaznenog zakona,“.

Članak 49.

U članku 272. stavku 1. riječi: „koje je narodnosti i“ brišu se.

Članak 50.

U članku 285. stavku 1. točki 2. riječ: „rođaci“ zamjenjuje se riječju: „srodnici“, a riječ: „uspravnoj“ zamjenjuje se riječju: „ravnoj“.

U stavku 4. riječi: „Maloljetnik koji“ zamjenjuju se riječima: „Dijete koje“, a riječ: „sposoban“ zamjenjuje se riječju: „sposobno“.

Članak 51.

U članku 286. stavcima 1. i 2. riječ: „rođaka“ zamjenjuje se riječju: „srodnika“.

Članak 52.

U članku 292. stavku 1. , u prvoj rečenici, iza riječi: „djeteta“ dodaju se riječi: „koje nije navršilo četrnaest godina“

U stavku 2., u prvoj rečenici, riječ: „maloljetnika“ zamjenjuje se riječima: „djeteta s navršenih četrnaest, a nenavršenih osamnaest godina“, a u drugoj i trećoj rečenici, na tri mjesta, riječ: „maloljetnika“ zamjenjuje se riječju: „djeteta“ i riječ: „oštećen“ zamjenjuje se riječju: „oštećeno“.

Članak 53.

U članku 300. stavku 1. točki 4. riječi: „ispitan maloljetnik koji“ zamjenjuje se riječima: „ispitano dijete koje“

Članak 54.

U članku 325. stavku 2. riječi: „na zadržavanju“ zamjenjuju se riječju: „zadržan“.

U stavku 4. na kraju briše se točka i dodaju riječi: „(članak 75. stavak 1. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011)) odnosno da bi okrivljenik zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njegova bitno smanjena ubrojjivost mogao u budućnosti počiniti teže kazneno djelo (članak 68. stavak 1. Kaznenog zakona).“.

Članak 55.

Članak 334. mijenja se i glasi:

„(1) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela:

1) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011);

a) protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.), protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXVI.), a za koja je propisana kazna zatvora od pet ili više godina,

b) ubojstva (članak 90.), otmice (članak 125.), podvođenja (članak 195.), dječje pornografije na računalnom sustavu ili mreži (članak 197.a), razbojništva (članak 218. stavak 2.), povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a), računalne prijevare (članak 224.a), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), iznude (članak 234.), ucjene (članak 235.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 271.), krivotvorenja novca (članak 274.), pranja novca (članak 279.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.a), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.b), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 298.), sprječavanja dokazivanja (članak 304.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 309.), udruživanja za počinjenje kaznenog djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju, nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 335.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 337.), zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonitog posredovanja (članak 343.), primanja mita (članak 347.) i davanja mita (članak 348.),

c) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža,

2) iz Kaznenog zakona:

a) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.), protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.), protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.), a za koja je propisana kazna zatvora od pet ili više godina,

b) protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža, genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenih u sportu (članak 191.a), teških

kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zračni i plovidbeni promet (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), zloporabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijevare (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), trgovanja utjecajem (članak 295.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), sprečavanja dokazivanja (članak 306.), otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijetnje osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.),

(2) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti i za kaznena djela počinjena na štetu djece (članak 113. Zakona o sudovima za mladež) ili za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.“

Članak 56.

U članku 339. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela:

1) iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011);

a) protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koja je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), veleizdaje (članak 135.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 136.), ugrožavanja državne neovisnosti (članak 137.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), protudržavnog terorizma (članak 141.), odavanja državne tajne (članak 144. stavak 1. i 3.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 153.), pranja novca (članak 279.),

b) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava, privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

c) udruživanje za počinjenje kaznenih djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je u stjecaju počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija.

2) iz Kaznenog zakona;

a) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.), ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža, time da privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

b) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).“.

U stavku 6. riječ: „rođaka“ zamjenjuje se riječju: „srodnika“.

Članak 57.

U članku 342. stavku 2. iza riječi: „sudom“ briše se zarez i riječi: „ako ukazuju na nedužnost i na manji stupanj krivnje okrivljenika ili predstavljaju olakotne okolnosti“.

Članak 58.

U članku 344. stavku 1. točki 5. na kraju, briše se točka, dodaje se zarez i točka 6. koja glasi:

„6) postoje razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1.-3. ovog Zakona.“.

U stavku 2. iza riječi: „ovog Zakona“ dodaju se riječi: „ili ako su ispunjeni razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1.-3. ovog Zakona.“.

Članak 59.

U članku 352. riječ: „obavještava“ zamjenjuje se riječima: „može obavijestiti“.

Članak 60.

Naslov iznad članka 359. mijenja se i glasi: „5. Očitovanje okrivljenika o krivnji i sporazumijevanje o kazni i drugim mjerama“.

U članku 359. riječ: „sankciji“ zamjenjuje se riječima „kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona“, a riječi: „obustavu postupka“ zamjenjuju se riječima: „odbacivanje optužnice“.

Članak 61.

U članku 360. stavku 1., u prvoj rečenici riječi: „o sankciji“ zamjenjuju se riječima: „o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona.“, a u drugoj rečenici riječi: „o uvjetima priznanja krivnje i sporazumijevanja o sankciji“ brišu se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Izjava iz stavka 3. ovog članka sadrži:

- 1) opis kaznenog djela koje je predmet optužbe,
- 2) izjavu okrivljenika o priznanju krivnje za to kazneno djelo,
- 3) sporazum o vrsti i mjeri kazne, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, oduzimanju predmeta te o troškovima postupka,
- 4) očitovanje okrivljenika o podnesenom imovinskopравnom zahtjevu,
- 5) izjavu okrivljenika o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom,
- 6) potpis stranaka i branitelja.“

Članak 62.

U članku 361. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Vijeće će nakon toga odlučiti o prihvatanju sporazuma. Ako prihvati sporazum, potvrditi će optužnicu, te će okrivljeniku presudom izreći kaznu ili drugu mjeru iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.“

Članak 63.

U članku 362. stavku 2. iza riječi: „članka“ dodaju se riječi: „i iz članka 361. stavka 3. ovog Zakona“.

Članak 64.

U članku 363. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Presuda iz stavka 1. ovog članka mora odgovarati sadržaju izjave iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.“

Članak 65.

U članku 364. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Presuda iz članka 361. stavka 2. ovog Zakona ne može se pobijati zbog žalbenih osnova navedenih u članku 471. ovoga Zakona.“

Članak 66.

U članku 375. stavku 2. riječi: „vrste i mjere kaznenopravne sankcije“ zamjenjuju se riječima: „kazne i drugih mjera propisanim kaznenim zakonom“.

Članak 67.

U članku 378. stavku 1. riječi: „kaznenim sankcijama“ zamjenjuju se riječima: „kazni i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom“.

Članak 68.

U članku 388. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:
„1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,“.

Članak 69.

Članak 399. mijenja se i glasi:

- „(1) Ako tijekom rasprave u zasjedanju optuženik ili druga osoba počini kazneno djelo ili ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, suđenje za to djelo će se provesti pred drugim vijećem.
(2) Ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, sud može narediti da se o iskazu svjedoka, odnosno vještaka sastavi poseban zapisnik, koji će se dostaviti državnom odvjetniku.
(3) O okolnosti iz stavka 1. ovog članka izvijestit će se nadležni državni odvjetnik radi daljnjeg postupanja.“.

Članak 70.

U članku 417.a stavku 4. riječi: „i drugoj sankciji“ zamjenjuju se riječima: „i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom te troškovima kaznenog postupka“.

Članak 71.

U članku 419. stavku 1. riječi: „kaznenopravnim sankcijama“ zamjenjuju se riječima: „kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi, oduzimanju predmeta te troškovima kaznenog postupka.“.

U stavku 3. točki 5. briše se zarez i stavlja točka, a točka 6. briše se.

Članak 72.

U članku 423. stavak 3. riječi: „i maloljetnik ispitat će se“ zamjenjuju se riječima: „će se ispitati“.

Članak 73.

U članku 442. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ako se u tijeku rasprave otkrije prije počinjeno optuženikovo kazneno djelo, vijeće će u pravilu prema optužbi ovlaštenog tužitelja, koja može biti i usmeno iznesena, proširiti raspravu i na to djelo.“.

Članak 74.

U članku 444. u zadnjoj rečenici, iza riječi: „kazne“ stavlja se zarez, a riječi: „te izricanje sudske opomene ili uvjetne osude i drugih kaznenopravnih sankcija“ zamjenjuju se riječima: „sudsku opomenu, uvjetnu osudu, djelomičnu uvjetnu osudu, zamjenu radom za opće dobro na slobodi, posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru, oduzimanje imovinske koristi te oduzimanje predmeta.“.

Članak 75.

U članku 455. stavku 2. točki 3. riječ: „zatvora“ briše se.

U točki 4. iza riječi: „osudi“ dodaju se riječi: „djelomičnoj uvjetnoj osudi i sudskoj opomeni,“.

Iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

„5) odluku o posebnim obvezama i zaštitnom nadzoru,“.

Dosadašnje točke 5., 6. i 7. postaju točke 6., 7. i 8.

Dosadašnja točka 5. koja postaje točka 6. mijenja se i glasi:

„6) odluku o sigurnosnim mjerama, oduzimanju imovinske koristi i o oduzimanju predmeta,“.

U stavku 3. riječi: „i ukupan broj dnevnih dohodaka“ zamjenjuju se riječima: „odnosno dnevnog iznosa, njihov ukupan broj“.

Članak 76.

U članku 457. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nakon objave presude predsjednik vijeća iznijet će ukratko razloge presude. Ako je optuženiku izrečena uvjetna osuda, djelomična uvjetna osuda ili druga obveza iz kaznenih zakona, predsjednik vijeća će ga upozoriti na značenje uvjetne osude, djelomične uvjetne osude i drugih obveza kojih se mora držati.“.

Članak 77.

U članku 459. stavci 5. i 6. mijenjaju se i glase:

„(5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će iz kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, iz kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih je

razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitao, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu radom za opće dobro na slobodi, izreći posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta ili javno objavljivanje presude. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohocima odnosno dnevnim iznosima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka odnosno dnevnih iznosa, te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.“.

Članak 78.

U članku 460. iza riječi: „novčana kazna“ dodaju se riječi: „rad za opće dobro na slobodi“,.

Članak 79.

U članku 464. stavku 2. riječ: „rođak“ zamjenjuje se riječju: „srodnik“, a riječ: „uspravnoj liniji“ zamjenjuju se riječima: „ravnoj lozi“.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470.) ne može podnijeti optuženik u odnosu na točku optužbe za koju se izjasnio da se smatra krivim, osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti ili krivnje saznao nakon donošenja presude ili se radi o činjenicama odlučnim za izbor vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, oduzimanja imovinske koristi, oduzimanja predmeta te troškova kaznenog postupka.“.

Članak 80.

U članku 467. točka 4. mijenja se i glasi:

„4) odluke o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi, oduzimanju predmeta, troškovima kaznenog postupka, imovinskopравnom zahtjevu te javnom objavljivanju presude.“.

Članak 81.

U članku 469. točka 5. mijenja se i glasi:

„5) je li odlukom o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili oduzimanju predmeta prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu,“.

Članak 82.

U članku 471. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama ili zaštitnom nadzoru kad tom odlukom nije prekoračena zakonska ovlast (članak 469. točka 5.), ali sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utječu na to da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobođenju od kazne, o djelomičnoj uvjetnoj osudi, o uvjetnoj osudi ili sudskoj opomeni, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama ili zaštitnom nadzoru, iako su za to postojali zakonski uvjeti.“.

U stavku 2. iza riječi: „koristi“, na oba mjesta, dodaju se riječi: „ili predmeta“.

Članak 83.

U članku 473. u prvoj rečenici, iza riječi: „žalbu“ dodaju se riječi: „u roku od 8 dana.“, a u drugoj rečenici riječi: „koji će razmotriti odgovor na žalbu zaprimljen do sjednice vijeća“ brišu se.

Članak 84.

U članku 475. stavku 8. iza riječi: „članka“ dodaju se riječi: „199. i članka“.

Članak 85.

U članku 478. riječi: „kaznenoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi“ zamjenjuju se riječima: „kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili oduzimanju predmeta.“.

Članak 86.

U članku 494. stavku 2. riječi: „ili suca pojedinca“ brišu se.

Članak 87.

U članku 497. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Pravomoćna presuda može se preinačiti glede odluke o kazni u korist osuđenika i u slučajevima i pod uvjetima propisanim posebnim zakonom.“.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. brojka: „2.“ zamjenjuje se brojkom: „3.“.

Članak 88.

U članku 508. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Za novi postupak koji se vodi na temelju rješenja kojim je dopuštena obnova kaznenog postupka važe iste materijalnopravne odredbe kao i za prvi postupak, osim odredaba o zastari. Iznimno, odredbe o zastari se u novom postupku primjenjuju ako je obnova dopuštena iz osnove članka 503. stavak 1. osim ako je pravomoćna odbijajuća presuda bila donesena zbog odustanka tužitelja od optužbe na raspravi, ako je do odustajanja došlo zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku počinjenog od strane ili uz sudjelovanje osuđenika. U novom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prijašnjem postupku.“.

Članak 89.

U članku 515. stavku 1. riječ: „Okrivljenik“ zamjenjuje se riječju: „Osuđenik“, a iza riječi: „ovim Zakonom“ dodaju se riječi: „ili ako je pravomoćno osuđen u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.“.

U stavku 2. riječ: „Okrivljenik“ zamjenjuje se riječju: „Osuđenik“, iza riječi: „oslobođenja od kazne,“ dodaju se riječi: „rada za opće dobro na slobodi,“, a iza riječi: „kazna zatvora“ dodaju se riječi: „ili djelomična uvjetna osuda“.

Članak 90.

U članku 517. stavku 1. točki 1. riječi: „sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi“ zamjenjuju se riječima: „djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili predmeta,“.

Članak 91.

U članku 521. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) s obzirom na okolnosti vjerojatno da će u kaznenom postupku okrivljenik biti oslobođen od kazne,“.

U točki 2. riječi: „ili sigurnosne mjere“ brišu se, a riječi: „kaznenopravna sankcija“ zamjenjuju se riječima: „kazna ili druga mjera“.

U točki 4. riječ: „sankcija“ zamjenjuje se riječima: „mjera prema“.

Članak 92.

U članku 522. stavku 1. riječi: „odbaciti kaznenu prijavu“, zamjenjuju se riječima: „uvjetno dogoditi“.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Ako okrivljenik ispuní obvezu u roku iz stavka 2., državni odvjetnik će rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od optužbe i o tome obavijestiti sud.“.

Članak 93.

Članak 523. mijenja se i glasi:

„Sudac pojedinac će rješenjem prekinuti kazneni postupak ako u slučaju iz članka 522. ovog Zakona državni odvjetnik izjavi da uvjetno odustaje od optužbe.“.

Članak 94.

U članku 524. stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi:

„(2) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, optužnica mora imati sadržaj iz članka 342. ovog Zakona, a uz to sadrži prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, te mjere oduzimanja predmeta odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži.“.

Članak 95.

Članak 525. mijenja se i glasi:

„(1) Kad sudac pojedinac ili predsjednik vijeća primi optužnicu:

- a) postupiti će u smislu članka 344. stavka 1.-3. ovog Zakona,
- b) ispitati će sadrži li optužnica prijedlog iz članka 524. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Kad sudac pojedinac primi privatnu tužbu, prethodno će je ispitati:

- a) prema stavku 1. točki a. ovog članka,
- b) prema članku 355. stavku 1. točki 4. ovog Zakona,
- c) ima li privatna tužba sadržaj iz članka 524. stavka 3. ovog Zakona.

(3) Ako sudac pojedinac ili predsjednik vijeća ustanovi da postoje razlozi iz članka 344. stavka 1. točka 1., 2. i 5., te članka 355. stavka 1. točke 1.-4. ovog Zakona, donijeti će rješenje o odbacivanju optužnice ili privatne tužbe. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju ili privatnom tužitelju, te okrivljeniku.

(4) Ako ne donese rješenje iz stavka 3. ovog članka, sudac pojedinac ili predsjednik vijeća će s optužnicom postupiti prema članku 345. do 347. ovog Zakona, a s privatnom tužbom prema članku 527. ovog Zakona.“.

Članak 96.

U članku 526. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, optužno vijeće ispituje optužnicu u sjednici vijeća bez sudjelovanja stranaka, osim ako prije početka sjednice zaprimi izjavu o sporazumu, kada će postupiti prema članku 361.-363. ovog Zakona.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako sud ocijeni optužnicu osnovanom, donijet će rješenje kojim potvrđuje optužnicu i sastaviti raspravni spis.“.

Dosadašnji stavci 3. i. 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 97.

U članku 527. stavku 1. riječ: „podignuta“ zamjenjuje se riječju: „podnesena“, a brojka: „1“ zamjenjuje se brojkom: „3“.

Članak 98.

U članku 530. stavku 1. riječi: „Tijekom rasprave“ zamjenjuju se riječima: „Do izlaganja optužbe“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) U pozivu će se optuženik upozoriti da će se rasprava održati i u njegovoj odsutnosti ako za to postoje zakonski uvjeti (članak 404. stavak 1. do 3. i članak 531. stavak 2.). Optuženik će se u pozivu upozoriti da se, u slučaju kad obrana nije obvezna, rasprava može održati i u slučaju neopravdanog nedolaska uredno pozvanog branitelja na raspravu ili uzimanja branitelja tek na raspravi.“.

Članak 99.

U članku 531. stavku 2. riječi: „bez opravdanih razloga“ zamjenjuju se riječima: „ili mu se poziv nije mogao uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud“.

Članak 100.

U članku 532. stavak 2. briše se.

Članak 101.

U članku 535. stavku 3. riječi: „pred sucem pojedincem“ zamjenjuju se riječima: „za kazneno djelo za koje je prema odredbama ovog Zakona nadležan sudac pojedinac“.

Stavci 4., 5. i 6. mijenjaju se i glase:

„(4) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, te mjere oduzimanja predmeta odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom predložene u optužnici.

(5) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, a sud nakon ispitivanja optuženika njegovo priznanje ocijeni sukladnim do tada prikupljenim dokazima, u nastavku dokaznog postupka izvest će samo dokaze koji se odnose na odluku o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, mjeri oduzimanja imovinske koristi i predmeta odnosno drugoj mjeri propisanoj kaznenim zakonom, te troškovima kaznenog postupka.

(6) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 4. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom, niti veću mjeru kazne od predložene. Navedeno ograničenje se ne odnosi na mjeru oduzimanja imovinske koristi.“.

Članak 102.

Članak 536. mijenja se i glasi:

„Ako se rasprava vodi za kazneno djelo za koje je prema odredbama ovog Zakona nadležno vijeće, postupat će se prema članku 413. do 447. ovog Zakona.“.

Članak 103.

U članku 537. stavku 1., u prvoj rečenici iza riječi: „zatvora“ dodaju se riječi: „ili djelomična uvjetna osuda“, a u drugoj rečenici, riječ: „zatvora“, zamjenjuje se riječima: „lišenja slobode“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju pisani otpравак presude kratko obrazloženje unosi se u zapisnik o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Prijepis presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranci koja nije bila prisutna objavi presude, biti će dostavljen i zapisnik o raspravi.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako se optuženik očitovao krivim i prihvatio predloženu kaznu i drugu mjeru propisanu kaznenim zakonom prijepis presude neće sadržavati obrazloženje.“.

Članak 104.

U članku 538. stavku 1. u drugoj rečenici, iza riječi: „zatvora“ dodaju se riječi: „ili djelomična uvjetna osuda“.

Članak 105.

U članku 540. stavku 2. točki 1. riječi: „(članak 51. stavak 4. Kaznenog zakona)“ zamjenjuju se riječima: „odnosno trideset do sto dnevnih iznosa u Republici Hrvatskoj,“.

U stavku 3. riječ: „sankcije“ zamjenjuje se riječima: „kazne ili druge mjere“.

Članak 106.

U članku 541. stavku 2. riječ: „optuženiku“ zamjenjuje se riječju: „okrivljeniku“.

Članak 107.

U članku 547. riječi: „predsjednik vijeća upozorit će“ zamjenjuju se riječima: „sud će upozoriti“.

Članak 108.

U članku 550. stavku 2. u drugoj rečenici, iza riječi: „optuženik“ dodaju se riječi: „zbog raspravne nesposobnosti“.

U stavku 2. riječ: „optuženika“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenika“, a riječ: „optuženik“ zamjenjuje se riječju: „okrivljenik“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Istragu zbog počinjenja protupravnog djela iz nadležnosti općinskog suda provodi općinski državni odvjetnik, a optužnicu podnosi predsjedniku vijeća nadležnog općinskog suda koji će prethodno ispitati postoje li uvjeti za odbacivanje optužnice (članak 344.) i ako postoje, donijet će rješenje o njezinom odbacivanju. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, okrivljeniku i branitelju. Ako ne donese rješenje o odbacivanju optužnice, predsjednik vijeća postupit će prema članku 345. do 347. ovog Zakona, a optužno vijeće postupit će prema članku 348. do 357. te članku 365. do 367. ovoga Zakona.“.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Nakon donošenja naloga o provođenju istrage iz članka 216. stavka 2. ovog Zakona okrivljenik mora imati branitelja.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 109.

U članku 551. iza stavka 2. dodaju se stavci 3., 4. i 5. koji glase:

„(3) Istražni zatvor iz stavka 1. može se zamijeniti mjerom opreza liječenja na slobodi ako sud, nakon provedenog vještačenja, utvrdi da je za otklanjanje okrivljenikove opasnosti iz stavka 1. ovog članka dostatno njegovo liječenje na slobodi. U rješenju kojim nalaže liječenje na slobodi, sud će odrediti psihijatrijsku ustanovu koja će provoditi liječenje i obvezu obavještavanja suda o tijeku liječenja okrivljenika u roku koji ne može biti dulji od dva mjeseca.

(4) Mjera opreza iz stavka 3. može trajati dok za to postoje zakonski uvjeti, a najdulje do pravomoćnosti presude, time da njezino trajanje nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca sud će ispitati po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza, te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako za njezinu primjenu više nema zakonskih uvjeta.

(5) Protiv rješenja suda kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza liječenja na slobodi stranke mogu izjaviti žalbu koja ne zadržava izvršenje mjere.“.

Članak 110.

U članku 552. stavku 1. u prvoj rečenici iza riječi: „rasprave“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „koja se vodi prema odredbama redovitog postupka (Glava XXI).“.

Članak 111.

U članku 557. stavak 1. briše se.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 1. i 2.

Članak 112.

U članku 558. stavku 1. riječ: „predstavnik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“, a riječ: „raspravi“ zamjenjuje se riječju: „raspravu“.

U stavku 2. riječ: „predstavnik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“.

U stavku 3. riječ: „predstavnik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Državni odvjetnik i sud upoznat će zastupnika pravne osobe i osobu na koju je imovinska korist prenesena o njezinim pravima iz stavka 3. ovog članka, kao i o pravu na opunomoćenika.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječ: „predstavnik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“.

Članak 113.

U članku 563. riječi: „za primjenu sigurnosnih mjera ili“ brišu se, iza riječi: „koristi“ dodaju se riječi: „ili oduzimanja predmeta“, a iza riječi: „Zakona“ dodaju se riječi: „i posebnih zakona.“.

Članak 114.

U članku 564. stavku 1. iza riječi: „uvjetnoj“ dodaju se riječi: „odnosno djelomičnoj uvjetnoj“, a iza riječi: „uvjetne“ dodaju se riječi: „odnosno djelomične uvjetne“.

U stavku 4. iza riječi: „osudu“ dodaju se riječi: „odnosno djelomičnu uvjetnu osudu“, a iza riječi: „izrečene kazne“ dodaju se riječi: „kod uvjetne osude odnosno uvjetovanog dijela kazne kod djelomične uvjetne osude“. U posljednjoj rečenici, iza riječi: „uvjetne“ dodaju se riječi: „odnosno djelomične uvjetne“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Ako se naknadno utvrdi da je osuđenik u vrijeme provjeravanja počinio kazneno djelo za koje je osuđen na kaznu zbog koje je, prema odredbama Kaznenog zakona, trebalo ili bilo moguće opozvati uvjetnu odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, a sud koji ga je osudio na kaznu je propustio o tome odlučiti, prvostupanjski sud koji je izrekao uvjetnu odnosno djelomičnu uvjetnu osudu donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu odnosno djelomičnu uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne kod uvjetne osude odnosno uvjetovanog dijela kazne

kod djelomične uvjetne osude. Ako sud ustanovi da nema osnove za opoziv uvjetne odnosno djelomične uvjetne osude, rješenjem će obustaviti taj postupak.“.

Članak 115.

U članku 566. stavku 1. riječ: „kazneni“ briše se.

Članak 116.

U članku 569. stavku 1. riječ: „kazneni“ briše se.

Članak 117.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora izraditi pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku.

Članak 118.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/2008, 76/2009 i 80/2011, u daljnjem tekstu: Zakon) donesen je 2008. godine. Zakon je stupio na snagu u pojedinim odredbama 1. siječnja i 1. srpnja 2009. godine, te u cjelini 1. rujna 2011. godine, osim odredaba o Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske koje stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine.

U predmetima za kaznena djela iz Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, broj 76/2009, 116/2010 i 57/2011, u daljnjem tekstu: ZUSKOK) Zakon o kaznenom postupku primjenjuje se od 1. srpnja 2009. godine. U tim je predmetima zamijenio istoimeni zakon iz 1997. godine (Narodne novine, broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002 i 143/2002, u daljnjem tekstu: ZKP/97) koji je donesen na temelju odgovarajućeg izvora iz bivše države (Zakon o krivičnom postupku), koji je počivao na koncepciji austrijskog kaznenog postupka iz 1875. godine.

Osnove na kojima je uređen sustav pravila kaznenog postupka u Zakonu oblikovane su u Načelima za izradu novog Zakona o kaznenom postupku iz 2007. godine. Načela su koncepcijsko polazište i okvir kojim su se tražila optimalna rješenja pojedinih instituta i radnji. Zakon je kao ključne, strategijske ciljeve postavio osiguranje efikasnosti kaznenog postupka te zaštitu ljudskih prava okrivljenika, ali i žrtve.

Sa Zakonom o kaznenom postupku došlo je do suštinske promjene položaja pojedinih sudionika postupka, što je dovelo do novih instituta i odnosa. Uveden je nov model postupanja u kojemu je prethodni postupak državnoodvjetnička istraga, dok kazneni postupak u pravnom smislu započinje odlukom suda o osnovanosti optužnog akta.

Donošenjem novih pravila kaznenog postupka učinkovitije je postupanje u predmetima značajnim za građane i državu u cjelini. To je posebno uočljivo u predmetima organiziranog kriminaliteta.

Zakon je od svog donošenja mijenjan dva puta, prvi puta 2009. godine, a drugi puta 2011. godine. Ovime se predlaže treća izmjena i dopuna Zakona, kojom bi došlo do usklađenja s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, broj 125/2011, u daljnjem tekstu: KZ/11), koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine te s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine (Narodne novine, broj 91/2012) u odnosu na 17 članaka, od ukupno ukinuta 43 članka odnosno dijelova članaka. Također bi se predloženim izmjenama i dopunama, minimalnim zadiranjem u strukturu zakonskog teksta, izmijenile neke odredbe na koje je ukazala dosadašnja primjena Zakona, a sve radi kvalitetnije i učinkovitije primjene novih instituta i položaja pojedinih sudionika.

Pri usklađenju trebalo je voditi računa o tome da će se Zakon, nakon stupanja na snagu KZ/11, i dalje primjenjivati u postupcima za kaznena djela iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008, 57/2011 i 77/2011, u daljnjem tekstu: KZ/97), zbog načela primjene blažeg zakona, pa je Zakon trebalo urediti na način koji omogućuje njegovu primjenu u postupcima po oba Kaznena zakona. To je, prije svega došlo do izražaja u odredbama Zakona u kojima su kataloški nabrojana kaznena djela, koje su stoga ovim izmjenama i dopunama uređene na način da postoje dva kataloga kaznenih djela, jedan postojeći po KZ/97, a drugi novi po KZ/11.

S obzirom da KZ/11 uvodi neka nova kaznena djela, a neke oblike postojećih kaznenih djela modificira, te propisuje za pojedina kaznena djela blaže kazne od KZ/97, to se takva drugačija struktura kaznenih djela i zapriječenih kazni, odrazila i na potrebu modificiranja stvarne nadležnosti suda, određene u članku 19.c točka 1., gdje je dodana točka d. u kojoj su kataloški navedena kaznena djela iz KZ/11 koja su u nadležnosti županijskog suda, neovisno o kazni. Katalog kaznenih djela iz KZ/11, naveden pod točkom d), u većini slijedi katalog kaznenih djela iz KZ/97. Novina je da su u nadležnost županijskih sudova stavljeni kvalificirani oblici kaznenih djela zloporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.) i subvencijske prijevare (članak 258. stavak 3.), što je posljedica s jedne strane sve složenijih oblika gospodarskih kaznenih djela, što zahtijeva iskusnije državne odvjetnike i suce, te s druge strane rasterećenja županijskih sudova od 1. siječnja 2013. godine, budući KZ/11 propisuje blaže kazne za ista bića djela, zbog čega se proširila nadležnost općinskih sudova. Tako će od 1. siječnja 2013. godine u nadležnosti općinskog suda biti i kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavak 1. i 2. KZ/11, koje je po svojoj pojavnosti činilo oko 50% predmeta pred županijskim sudovima.

Nadalje, valjalo je voditi računa da je KZ/11 promijenio sustav kaznenih sankcija jer ne poznaje pojam mjera upozorenja, što je prema KZ/97 sudska opomena, koji institut KZ/11 također više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne. Stoga je bilo potrebno, radi omogućavanja primjene odredaba Zakona na oba Kaznena zakona, u tekstu Zakona, u pojedinim odredbama, izrijeком navesti sudsku opomenu i uvjetnu osudu, a budući je KZ/11 u sferu kazni uveo novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, koja je po KZ/11 također modifikacija kazne, trebalo je i u tom dijelu tekst Zakona uskladiti s odredbama KZ/11. Osim toga, valjalo je Zakon izmijeniti i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koje je po KZ/97 bilo sigurnosna mjera, to prema KZ/11 više nije, već je mjera per se, zbog čega ju je trebalo u tekstu Zakona izrijeком navesti, jednako kao i nove institute posebnih obveza i zaštitnog nadzora, a sve to radi omogućavanja primjene njegovih odredbi u postupcima koji će biti vođeni zbog kaznenih djela propisanih u KZ/97 odnosno KZ/11.

Također, KZ/11 drugačije definira „dijete“, te ne poznaje pojam „maloljetnika“, za razliku od KZ/97, a što je smisleno trebalo inkorporirati u tekst Zakona.

Od novosti koje uvodi KZ/11 trebalo je uzeti u obzir i činjenicu da je pojam dnevni dohodak (dnevni prihod) kod izricanja novčane kazne zamijenjen pojmom dnevni iznos koji se određuje na drugačiji način nego što je to uređeno KZ/97.

Osim navedenog, bilo je potrebno, uz pojam zločinačke organizacije, na odgovarajući način u tekst Zakona inkorporirati i pojam zločinačkog udruženja, te počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja, budući KZ/11 ne poznaje pojam zločinačke organizacije i grupe, sve kako bi Zakon bio primjenjiv u postupcima koji će se voditi po oba Kaznena zakona.

Daljnji cilj koji se nastoji postići ovom reformom je usklađenje Zakona s dijelom Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine. Naime, navedenom odlukom Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je ukupno 43 članaka Zakona obzirom je utvrđeno da isti nisu u suglasju s mjerodavnim pravom; Ustavom Republike Hrvatske, Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/2002 i 1/2006) kao i ostalim domaćim i međunarodnim pravom mjerodavnim za ocjenu osnovanosti.

Radi što učinkovitije i brže zaštite ljudskih prava i ostvarivanja vladavine prava u kaznenom procesnom zakonodavstvu s jedne strane, te ustavne obveze zakonodavca da u što kraćem vremenu ukloni ukazane manjkavosti i propuste, ovom reformom je izmijenjeno 17. članaka Zakona (članci 10., 34., 35., 97., 102., 104., 106., 112., 123., 272., 334., 342., 399.,

442., 459., 508. i 532). Tim izmjenama se nije dublje zadiralo u strukturu zakonskog teksta dok si u preostalom djelu usklađenja Zakona s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, predlagatelj pridržava pravo da to učini naknadno, unutar vremena određenog navedenom ustavnom odlukom, odnosno najkasnije do 15. prosinca 2013. godine, obzirom preostalo usklađenjem zahtijeva uklanjanje strukturalnih manjkavosti u normativnoj strukturi i djelotvornosti prethodnog postupka te uravnoteženje kaznenog procesnog poretka.

Tako se predloženim izmjenama i dopunama u članku 10. Zakona onemogućilo pribavljanje dokaza povredom ljudskog dostojanstva obzirom je ljudsko dostojanstvo apsolutno i nije ga moguće ograničavati i procjenjivati dok je izmjenama u članku 34. i 35. dano pravo strankama u postupku da mogu podnijeti zahtjev za izuzeće suca ili suca porotnika tijekom cijelog postupka, odmah po saznanju za te razloge. Brisanjem stavka 7. članak 97. onemogućeno je policiji da bez dovedbenog naloga dovede u svoje prostorije okrivljenika protiv kojeg je određeno jamstvo, obzirom taj stavak nije sadržavao ustavnopravno dopuštenu svrhu zadržavanja. Izmjenom članka 102. omogućeno je da se istražni zatvor određen i po zakonskoj osnovi iz članka 123. stavak 1. točka 4. ukine davanjem jamstva jer isključivanja jedne kategorije okrivljenika u situaciji kad isključivanje nije nužno i nije u suglasnosti sa svrhom jamstva, a zasniva se na težini djela kao nelegitimnoj osnovi njihova isključivanja, nije u suglasnosti s Ustavom. Također je izmijenjen i članak 104. stavak 2. jer se njime kumulativno određuje istražni zatvor i naplata jamstva u korist državnog proračuna u situaciji kad okrivljenik nije prekršio jamstvo, a što je bilo ustavnopravno neprihvatljivo te je postojanje ozbiljne vjerojatnosti da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu sada razlog za ukidanje jamstva i kao takav je, zbog strukturalne koherentnosti, stavljen u članak 105. Predložena je izmjena članka 106. jer ovlašćuje "svakoga" da spriječi bijeg osobe zatečene u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, bez da je istovremeno bila uspostavljena obveza "svakoga" da odmah o tome obavijesti policiju, zbog čega je bio nesuglasan sa zahtjevima koje pred kaznene zakone postavlja vladavina prava. Predloženim izmjenama u članku 112. skraćeno je vrijeme unutar kojeg uhićenik za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora iznad 12 godina mora biti doveden pred suca istrage na 96 sati odnosno 48 sati za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do 12 godina. Članak 123. stavak 1. točka 4. predloženim izmjenama je tekstualno preoblikovan kako bi se naglasilo da osnova za određivanje istražnog zatvora nije samo težina kaznenog djela već i kumulativno ispunjenje drugog uvjeta, posebno teških okolnosti počinjenja tog kaznenog djela. U članku 272. predviđeno je prikupljanje podataka o etničkom porijeklu okrivljenika u svim kaznenim postupcima i za sva kaznena djela, a ne kad je to "strogo nužno", zbog čega je predloženo brisanje tog dijela zakonskog teksta, dok se u članku 334. dodaje dio teksta koji ograničava poduzimanje posebnih dokaznih radnji za kaznena djela počinjena na štetu djeteta iz članka 113. Zakona o sudova za mladež. Brisanjem dijela članka 342. stavak 2. nametnuta će bit obveza državnom odvjetniku da sudu dostavi popis svih dokaza kojima raspolaže, a što je u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Konvencijom koji nalažu pravednu ravnotežu između državnog odvjetnika i obrane okrivljenika. Izmjenom članka 399. i stavka 1. članka 442. omogućeno je kad tijekom rasprave neka osoba počini kazneno djelo suci pred kojima se događaj zbio dobivaju svojstvo svjedoka, a u tom predmetu sudi drugi sudac ili vijeće. Predloženom izmjenom članka 459. nametnuta je obveza sudu da u presudi mora obrazložiti svoju odluku o odbijanju dokaznih prijedloga stranaka i načinu izvođenja dokaza (posredno ili neposredno) jer je obrazloženje te odluke značajno za sve žalbene osnove. Članak 508. stavak 1. predloženim izmjenama je tekstualno preoblikovan i nadopunjen radi jasnijeg izričaja u pogledu primjena odredaba o zastari prilikom obnove postupka.

Sljedeća zadaća koju nastoji postići ova reforma je izmjena ili dopuna pojedinih odredaba na koje je ukazala dosadašnja primjena Zakona. Radi se o ograničenim zahvatima u

strukturu zakonskog teksta koji su nužni radi kvalitetnije i učinkovitije primjene novih instituta i položaja pojedinih sudionika.

Radi navedenog u članku 236. učinjena je dopuna postojećeg zakonskog teksta. Naime, prema postojećoj odredbi, sudac istrage nije bio u mogućnosti otkloniti postupanje u situaciji kada djelo nije kazneno djelo za koje se progon vrši po službenoj dužnosti, kada postoje okolnosti koje isključuju krivnju ili kod postojanja negativnih postupovnih pretpostavki (npr. zastara), a što bi sve trebalo onemogućiti poduzimanje radnje, pa time i provođenje dokaznog ročišta, što je po pojavnosti posebno značajno pri preuzimanju progona od strane supsidijarnog tužitelja. Naime, na postojanje tih okolnosti nadležna tijela paze tijekom cijelog kaznenog progona, pa je način na koji je napisana važeća odredba članka 236. propust postojećeg zakonskog teksta koji je ovom dopunom otklonjen. Položaj supsidijarnog tužitelja i značaj negativnih zakonskih pretpostavki na preuzimanje progona uređuje se i člankom 197. stavak 2., koji je također u tom dijelu novina.

Jednako je tako, u cilju jačanja efikasnosti kaznenog postupka i zaštite prava okrivljenika proširen opseg prethodnog ispitivanja optužnice suca istrage u redovitom, te suca pojedinca ili predsjednika vijeća u skraćenom postupku na način da isti pri prethodnom ispitivanju optužnicu ispituju i u tzv. materijalnom smislu tj. ispituju da li je riječ o kaznenom djelu, postoje li okolnosti koje isključuju kazneni progon ili krivnju, sve s ciljem da se u najranijem mogućem stadiju otkloni postupanje po optužnici u odnosu na koju su se ispunile pretpostavke za njezinim odbacivanjem.

Nadalje, predlaže se izmjena i dopuna odredaba o sporazumijevanju stranaka, dijelom zbog potrebe usklađenja s KZ/11, npr. članak 359. i članak 360., a dijelom i zbog preciziranja i razrade predmetnog instituta. Tako je odredba članka 360. stavka 4. točke 5. dopunjena na način da je obvezni dio izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka i izjava okrivljenika o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Naime, iako se imovinska korist uvijek oduzima po službenoj dužnosti, zbog osnovnog načela kaznenog prava, stipuliranog u Kaznenom zakonu, prema kojem nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu protupravnom radnjom, bitno je i da izjava stranaka o sporazumu sadrži takvu izjavu, zbog izvjesnosti pozicije okrivljenika i time jačanja prava njegove obrane jer će na taj način okrivljenik imati spoznaju o cijelom sadržaju presude na temelju sporazuma stranaka i prije njezinog donošenja. Iz istih razloga je bitna izjava okrivljenika da pristaje na izricanje sigurnosne mjere, čije izricanje će državni odvjetnik predložiti uvijek kada utvrdi da su se za to ispunile pretpostavke.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se uvođenje nekih važnih novosti vezano za položaj i postupanje prema okrivljenicima s duševnim smetnjama. Prvenstveno, uvodi se obvezna obrana za okrivljenika s duševnim smetnjama od donošenja naloga o provođenju istrage, koja je obvezna uvijek kada postoji osnov sumnje da je počinio protupravno djelo u stanju nebrojivosti. Time se, uz još jedan slučaj obvezne obrane, u postupku prema okrivljenicima s duševnim smetnjama uvodi i obveza provođenja istrage, čime se jača i štiti ta posebna kategorija okrivljenika. Nadalje, izmjenom u članku 551. stavak 3. uvodi se nova mjera opreza za nebrojive počinitelje, kao alternativa istražnom zatvoru u situaciji kada se vještačenjem utvrdi da je za otklanjanje okrivljenikove opasnosti dostatno liječenje na slobodi. Spomenute izmjene i dopune nesumnjivo idu u smjeru dodatne zaštite osobe za koju postoji osnove sumnje o nebrojivosti u kaznenom postupku.

Nadalje, učinjene su izmjene u uređenju instituta istražnog zatvora u domu. Izmjenom u članku 119. ograničena je primjena ove mjere prvenstveno na određenu skupinu okrivljenika, a sve kako bi se osigurala njezina primjena za one slučajeve kad je to doista opravdano. Sukladno prijedlogu, mora se raditi o trudnoj ženi, osobi s tjelesnim nedostacima

koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje ili osobi koja je navršila 70 godina života, kao i kada sud ocijeni određivanje istražnog zatvora u domu iznimno opravdanim. Ovime je primjena istražnog zatvora u domu ograničena, prvenstveno na određenu skupinu okrivljenika, ali se propisuje i tzv. generalna klauzula koja će omogućavati primjenu te mjere i onda kad sud to ocijeni iznimno opravdanim. U članku 121. učinjene su izmjene sukladno kojima je za nadzor nad izvršavanjem istražnog zatvora u domu nadležna policija na čijem prostoru se istražni zatvor u domu izvršava. Naime, obzirom se ovdje radi o mjeri koja je po svojoj naravi i načinu izvršavanja slična mjerama opreza koje u sebi sadrže određenu zabranu (zabrana napuštanja boravišta, zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrana približavanja određenoj osobi, zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom), a te mjere opreza izvršava policija, izmijenjena je nadležnost nadzora nad izvršavanjem istražnog zatvora u domu.

Također predložena je i izmjena članka 129. kojom se omogućuje okrivljeniku koji je lišen slobode da odluči o svojoj nazočnosti na ročištu o istražnom zatvoru, a propisuju se i slučajevi kada neće biti doveden na to ročište. Također se omogućuje da sud, kada je okrivljenik s time suglasan, odluči da će sudjelovati putem audio-video linka, a ne kako je dosada bilo propisano da mora biti doveden na to ročište. Navedena izmjena ima za cilj smanjiti potrebu novog zapošljavanja, smanjiti opterećenost postojećih djelatnika i smanjiti troškove zatvorskog sustava, kao i povećati efikasnost kaznenog postupka, a bez ugrožavanja prava okrivljenika, budući isti neće biti doveden na ročište tek ako tako izjavi ili pristane na njemu.

Primjena odredaba o skraćenom postupku, koje se primjenjuju od 1. rujna 2011. godine, ukazala je na potrebu izmjena i dopuna i tih odredbi, jednim dijelom radi jasnijeg izričaja postojećih normi, a drugim dijelom radi povećanja učinkovitosti provođenja skraćenog kaznenog postupka za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora do osam godina. Navedeno će se prvenstveno postići povećanjem opsega prethodnog ispitivanja optužnice, o čemu je već bilo riječi, te privatne tužbe, čime će se onemogućiti započinjanje kaznenog postupka u slučaju postojanja negativnih formalnih i materijalnih postupovnih pretpostavki, kao i uvođenjem instituta sporazumijevanja do početka rasprave i za kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora do osam godina. Potonjom dopunom se k tome doprinosi izjednačavanju te kategorije okrivljenika u pravima koja su dosada imali okrivljenici u postupcima za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora iznad osam godina.

Još je jedna važna izmjena učinjena u članku 557. Zakona, brisanjem stavka 1. koji propisuje da se imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela utvrđuje u postupku na prijedlog tužitelja. Iz postojeće odredbe proizlazi da neće doći do oduzimanje imovinske koristi ako izostane prijedlog tužitelja, a što je protivno članku 82. KZ/97 i članku 77. KZ/11 kojima je propisano načelo oduzimanja imovinske koristi prema kojem nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom (članak 82. KZ/97) odnosno protupravnom radnjom (članak 77. KZ/11). Ova izmjena zahtijeva i odgovarajuću izmjenu Zakon o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem.

Dosadašnja primjena Zakona ukazala je također i na potrebu da se u odredbi članka 558. izvrši izmjena kako bi se osiguralo da sudovi zastupnika pravne osobe odnosno osobu na koju je prenesena imovinska korist kontinuirano pozivaju na svaku raspravu. Naime, prema važećem tekstu članka 558. nije jasno koja prava ta osoba ima u kaznenom postupku. Stoga je to uređeno novim stavkom 4. kojim se propisuju prava te osobe s kojima je prije ispitivanja državni odvjetnik i sud moraju upoznati, pri čemu joj je dano i pravo na punomoćnika, sve radi zaštite njezinih prava i interesa.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1. Ova izmjena je usklađenje s Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Sukladno predmetnoj odluci ljudsko dostojanstvo je apsolutno, nederogabilno i nekomparabilno i nije ga moguće ni ograničavati ni vagati. Pribavljanje dokaza povredom ljudskog dostojanstva čini taj dokaz nezakonitim. Odstupanje od tog pravila nije dopušteno jer nijedno drugo pojedinačno pravo ili sloboda odnosno nijedan opći ili javni interes, pa ni onaj usmjeren na uspješno procesuiranje najtežih kaznenih djela, nije dopušteno uspoređivati niti mu je dopušteno dati prednost pred ljudskim dostojanstvom. Ta je zabrana sadržana, implicate, u člancima 17. stavku 3., 23. stavku 1., 25. stavku 1. i 35. Ustava.

Članak 2. Člankom 19. b. propisuje se sastav općinskih sudova u kaznenom postupku. Stavkom 2. iste odredbe određeno je da za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac, osim za kataloški navedena kaznena djela. Obzirom će se, nakon stupanja na snagu KZ/11, a zbog načela primjene blažeg zakona, i dalje u određenim slučajevima primjenjivati KZ/97, potrebno je da u Zakonu postoje dva kataloga i to jedan u kojem će biti navedena kaznena djela iz KZ/97 i drugi u kojem će biti navedena kaznena djela iz KZ/11. Naime, ukoliko će se Zakon primjenjivati u postupku za kazneno djelo propisano KZ/97, sastav suda odredit će se po alineji a) ovog stavka, a ukoliko će se kazneni postupak voditi za kazneno djelo iz KZ/11, sastav suda odredit će se po alineji b) ovog stavka. Katalog kaznenih djela po KZ/11 rađen je sukladno katalogu kaznenih djela iz KZ/97, dok katalog iz KZ/97 nije mijenjan.

U stavku 3. napravljena je izmjena kojom se precizira da se, ako je sastav vijeća propisan posebnim zakonom, stranke ne mogu suglasiti o tome da im sudi sudac pojedinac.

Članak 3. Člankom 19. c. propisuje se stvarna nadležnost županijskog suda. Obzirom će se, nakon stupanja na snagu KZ/11, a zbog načela primjene blažeg zakona, i dalje u određenim slučajevima primjenjivati KZ/97, potrebno je da u Zakonu postoje dva kataloga i to jedan u kojem će biti navedena kaznena djela iz KZ/97 i drugi u kojem će biti navedena kaznena djela iz KZ/11. Naime, ukoliko će se Zakon primjenjivati u postupku za kazneno djelo iz KZ/97, nadležnost županijskog suda odredit će se po alineji c), a ukoliko će se kazneni postupak voditi za kazneno djelo iz KZ/11, nadležnost županijskog suda odredit će se po novoj alineji d). Katalog kaznenih djela iz KZ/11 rađen je po uzoru na katalog kaznenih djela iz KZ/97, dok katalog iz KZ/97 nije mijenjan.

Članak 4. U članku 32. učinjene su terminološke izmjene sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi termin pobočna linija i pobočna loza.

Članak 5. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Članak 34. stavak 2. ZKP-a, prema ocjeni Ustavnog suda, u određenom dijelu, nije suglasan ni s Ustavom ni s Konvencijom jer i objektivna i subjektivna pristranost suda jednako (teško) krše pravo na pošten postupak. Naime, budući zakon mora pružiti okrivljeniku djelotvorno pravno sredstvo za ostvarivanje prava na pošten postupak u svim njegovim aspektima, onda se vremenskim ograničavanjem prava na podnošenje zahtjeva za otklon suca ili suca porotnika do početka rasprave neosnovano uskraćuje pravo okrivljeniku da osporava subjektivnu pristranost suca ili suca porotnika zbog razloga koji su nastali poslije početka rasprave, što je predloženom izmjenom otklonjeno.

Članak 6. Izmjena članka 35. stavka 5. posljedica je usklađenja s odlukom Ustavnog suda i izmjene članka 34. Naime, kako je Ustavni sud ocijenio da se vremenskim ograničavanjem prava na podnošenje zahtjeva za otklon suca ili suca porotnika do početka rasprave neosnovano uskraćuje pravo okrivljeniku da osporava subjektivnu pristranost suca ili suca porotnika zbog razloga koji su nastali poslije početka rasprave, to je trebalo navedeni zahtjev dosljedno provesti i u čl. 34. i u čl. 35. Zakona.

Članak 7. U članku 38. stavak 2. točka 8. izmijenjen je na način da norma bude primjenjiva na kaznene postupke koji će biti vođeni po KZ/97 i po KZ/11, a s obzirom na različit sustav kazni i drugim mjera propisanih tim zakonima. Budući je ova norma samo deklaratornog karaktera, sadržaj sporazumijevanja opisno je naveden, radi nepotrebnog ponavljanja i opterećivanja zakonskog teksta, te uz upućivanje na odredbu članka 360. stavka 4. točke 3., kojom odredbom je sporazumijevanje određeno u svom predmetu i opsegu. U stavku 4. dodane su riječi „zločinačko udruženje“ obzirom KZ/11 više ne poznaje pojam „zločinačke organizacije“. Nije moguće brisanje pojma „zločinačkog organizacije“ zbog mogućnosti primjene i KZ/97, a nakon stupanja na snagu KZ/11.

Članak 8. Odredba članka 44. govori o djetetu/žrtvi kaznenog djela. KZ/11 definira dijete kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, stoga KZ/11 ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije, u KZ/11, ulaze u pojam djeteta. Obzirom je članak 202. dopunjen definicijom „djeteta“ za potrebe ovog Zakona, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, time su pokriveni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona. Navedeno predstavlja i usuglašavanje s međunarodnim aktima (Lanzarote Konvencija). Ovom izmjenom se uostalom proširuje zona zaštite mladih, kao posebno ranjive skupine u društvu, budući se zona zaštite u vidu obzirnosti postupanja nadležnih tijela s dosadašnjih 16. godina proširuje na osobu s nenavršenih osamnaest godina života.

Članak 9. Odredba čl.48 stavak 5. uređuje pravo određene kategorije maloljetnog oštećenika na podnošenje prijedloga za progon, pa s obzirom da KZ/11, za razliku od KZ/97, ne poznaje pojam maloljetnika, već kao dijete defira sve osobe mlađe od 18 godina, to je članak 202. dopunjen definicijom „djeteta“ za potrebe ovog Zakona, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, čime su obuhvaćeni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

Članak 10. Odredba članka 53. govori o osobi s nenavršenih 18 godina kao oštećeniku u kaznenom postupku. KZ/11 definira dijete kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, stoga KZ/11 ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije, u KZ/11, ulaze u pojam djeteta. Obzirom je članak 202. dopunjen definicijom „djeteta“ za potrebe ovog Zakona, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, time su pokriveni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

Članak 11. U članku 62. riječ „maloljetnik“ zamjenjuje se riječju „dijete“ radi mogućnosti primjene Zakona i u postupcima koji će biti vođeni po KZ/11. Naime, KZ/11 definira dijete

kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, stoga, za razliku od KZ/97, ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije u KZ/11 ulaze u pojam djeteta. Obzirom je članak 202. dopunjen definicijom „djeteta“, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, time su obuhvaćeni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

Članak 12. U članku 64. dio stavka 1. točke 15., izmijenjen je na način da norma bude primjenjiva na kaznene postupke koji će biti vođeni po KZ/97 i po KZ/11, a s obzirom na različit sustav kazni i drugim mjera propisanih tim zakonima. Budući je ova norma samo deklaratornog karaktera, sadržaj sporazumijevanja opisno je naveden, radi nepotrebnog ponavljanja i opterećivanja zakonskog teksta, te uz upućivanje na odredbu članka 360. stavka 4. točke 3., kojom odredbom je sporazumijevanje određeno u svom predmetu i opsegu.

Članak 13. U članku 65. učinjene su terminološke izmjene sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi izraz „ravna loza“. Nadalje, ispravljena je pogreška u padežima koja postoji u važećem ZKP-u te su, sukladno važećem zakonodavstvu, termini „hranitelj“ i „hranjenik“ koji više ne postoje, zamijenjeni pojmovima „uzdržavatelj“ i „uzdržavani“.

Članak 14. U članku 66. izmijenjen je dio stavka 2. točke 6., konkretno riječ „sankciji“ kao posljedica razlika u sustavu kazni i drugih mjera propisanih KZ/97 i KZ/11. Pritom se upućuje na odredbu članka 360. stavka 4. točke 3. kojom je određen predmet i opseg sporazumijevanja, pa je izmijenjena odredba u potrebnom stupnju određena. Nadalje, radi zaštite prava okrivljenika s duševnim smetnjama, kao ugrožene kategorije koja traži pojačanu zaštitu, a radi čega je uvedena i obvezna istraga u slučaju postojanja osnova sumnje da je počinjeno protupravno djelo u stanju neubrojivosti, ovim se prijedlogom, dopunom članka 66. stavka 2. točke 9., uvodi obvezna obrana za okrivljenika s duševnim smetnjama od donošenja naloga za provođenje istrage.

Članak 15. U članku 70. stavku 1. učinjene su terminološke izmjene sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi izraze „ravna loza“ i „pobočna loza“. Nadalje, u stavku 5. briše se oznaka članka iz KZ/97 te se odredba referira na kazneno djelo pranja novca iz kaznenih zakona, kako bi se omogućila primjena ove odredbe na kazneno djelo pranja novca propisano KZ/97 i KZ/11.

Članak 16. Članak 75. izmijenjen je na način da je postojeći katalog dopunjen kaznenim djelima iz KZ/11, čime je odredba primjenjiva u postupcima za kaznena djela po KZ/97 i KZ/11. Katalog kaznenih djela po KZ/11 rađen je sukladno katalogu kaznenih djela iz KZ/97.

Članak 17. Članak 76. stavak 2. izmijenjen je prvenstveno dopunjavanjem opće pretpostavke za nadziranje komunikacije s braniteljem (postojanje vjerojatnosti) te je sada za nadzor nad komunikacijom potrebno kumulativno ispunjenje te pretpostavke i pretpostavke počinjenja jednog od kataloški navedenih kaznenih djela, čime je sužena zona primjenjivosti norme u cilju jačanja prava okrivljenika. Nadalje, učinjene su i izmjene na način da je norma, uz postojeći katalog kaznenih djela iz KZ/97, dopunjena i katalogom kaznenih djela iz KZ/11, a kako bi predmetna odredba bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i iz KZ/11.

Članak 18. U članku 79. stavku 1. brisane su riječi u zagradama, obzirom da posebni propisi reguliraju sastavljanje elektroničke isprave i pitanje elektroničkog potpisa. Nadalje, stavak 5. je izmijenjen jer su tehnički uvjeti za podnošenje elektroničke isprave također propisani posebnim propisima.

Članak 19. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske te je brisanjem stavka 7. u članku 97. onemogućeno policiji da, bez dovedbenog naloga, dovede u svoje prostorije okrivljenika protiv kojeg je određeno jamstvo obzirom taj stavak, prema mišljenju Ustavnog suda, nije sadržavao ustavnopravno dopuštenu svrhu zadržavanja. Naime, Ustavni sud ocjenjuje i mogućim i vjerojatnim i osnovanim postojanje potrebe da se od okrivljenika protiv kojeg je određeno jamstvo mogu tražiti pojedini podaci i da ga se stoga može pozvati u policiju. Tako navoda da: *„Iz primjera koji su navedeni u važećem članku 97. stavku 7. ZKP-a (provjera prebivališta i boravišta) jasna je svrha tog poziva. Ona je administrativnopravne naravi, što upućuje da i "drugi razlozi važni za uspješno vođenje postupka" moraju biti takve naravi Osim toga, mora biti sukladno svrsi zbog koje se osoba poziva u policiju. Svako drugo tumačenje moglo bi dovesti do legalizirane arbitrarnosti u postupanju nadležnih tijela.“*. To pozivanje odnosno prikupljanje podataka, međutim, ne smije biti provedeno tako da policija lišava slobode okrivljenika bez dovedbenog naloga, zbog čega je stavak 7. brisan.

Članak 20. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Izmjenom članka 102. omogućeno je da se istražni zatvor određen i iz zakonske osnove iz članka 123. stavak 1. točke 4. ukinе davanjem jamstva jer isključivanja jedne kategorije okrivljenika, u situaciji kad isključivanje nije nužno i nije u suglasnosti sa svrhom jamstva, a zasniva se samo na težini kaznenog djela kao nelegitimnoj osnovi njihova isključivanja, nije u suglasnosti s Ustavom.

Članak 21. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, druga rečenica u članku 104. stavku 2. je brisana kako ne bi došlo do kumulativnog sankcioniranja okrivljenika koji nije prekršio jamstvo, budući je prema odluci Ustavnog suda ustavnopravno neprihvatljivo i određivanje istražnog zatvor protiv okrivljenika i naplata jamstva u korist državnog proračuna kada okrivljenik nije prekršio uvjete jamstva. Sukladno ovim izmjenama, izmijenjen je članak 105.

Članak 22. Slijedom izmjena u članku 104. i odluke Ustavnog suda, članak 105. dopunjen je novim stavkom 2. kojim se propisuje još jedan razlog ukidanja jamstva, tj. postojanje ozbiljne vjerojatnosti da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu. Obzirom se sada (nakon izmjena temeljem Odluke Ustavnog suda) radi o razlozima za ukidanje jamstva, a ne više o razlogu propasti jamstva, to je ovoj odredbi mjesto u članku 105. koji navodi sve slučajeve ukidanja jamstva.

Članak 23. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Predloženom izmjenom članka 106., uz ovlast "svakoga" da spriječi bijeg osobe zatečene u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, propisuje se istovremeno i obveza "svakoga" da odmah o tome obavijesti policiju, čime se štite prava zadržane osobe i jača vladavina prava.

Članak 24. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, Ustavni sud je zaključio da, kad je riječ o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora iznad dvanaest godina, uređenje postupka koji traje od časa uhićenja do časa predaje

uhićenika sudu nije riješeno u skladu sa zahtjevima trenutnosti iz članka 24. stavka 2. Ustava ("odmah") odnosno zahtjevima promptnosti iz članka 5. stavka 3. Konvencije. Unatoč tome što Zakon u tom (najduže propisanom) razdoblju od četiri dana i 12 sati priznaje uhićeniku čak dva puta pravo žalbe (prvi put protiv rješenja o pritvoru iz članka 112. stavka 1; drugi put protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora iz članka 112. stavka 2.), Zakon nije konstituirao obvezu da se u prvih 96 sati od trenutka uhićenja (primjereno vrijeme prema praksi Europskog suda za ljudska prava) uhićenika preda sudu u smislu Ustava odnosno izvede pred suca u smislu Konvencije. Predloženim izmjenama u članku 112. stavku 2. rješava se pitanje neustavnosti ove odredbe na način da se skraćuje vrijeme u kojem osoba, pritvorena u postupku zbog kaznenog djela sa propisanom kaznom zatvora iznad 12 godina, mora biti dovedena pred sud i to na maksimalno 96 sati.

Stavci 4. i 5. izmijenjeni su radi otklanjanja pravne nesigurnosti na koju je ukazao Ustavni sud u svojoj odluci u odnosu na lišenje slobode za kazneno djelo s kaznom zatvora manjom od 12 godina. Naime, važećim tekstom rok u kojem je uhićenik trebao biti doveden pred suca istrage vezan je uz trenutak dovođenja pritvorskom nadzorniku. Imajući pri tome u vidu članak 109. stavak 1. ovog Zakona, koji daje mogućnost zakašnjenja policiji, što znači da policija može uhićenika dovesti pritvorskom nadzorniku i nakon proteka roka od 24 sata od uhićenja, bio je neizvjestan trenutak dovođenja uhićenika za ta kaznena djela sucu istrage. Predloženom izmjenom rokovi dovođenja sucu istrage odnosno puštanja na slobodu vezani su za trenutak uhićenja i izrijekom su određeni te je u tom slučaju irelevantno eventualno zakašnjenje policije, što sve osigurava jednakost svih pred zakonom i otklanja pravnu nesigurnost.

Članak 25. Izmjenom u članku 119. ograničena je primjena ove mjere prvenstveno na određenu skupinu okrivljenika, a sve kako bi se osigurala njezina primjena za one slučajeve kad je to doista opravdano. Sukladno prijedlogu, mora se raditi o trudnoj ženi, osobi s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje ili osobi koja je navršila 70 godina života, a sud može odrediti istražni zatvor u domu i onda kada to određivanje ocijeni iznimno opravdanim.

Članak 26. U članku 121. učinjene su izmjene sukladno kojima je za nadzor nad izvršavanjem istražnog zatvora u domu nadležna policija na čijem prostoru se istražni zatvor u domu izvršava. Naime, obzirom se ovdje radi o mjeri koja je po svojoj naravi i načinu izvršavanja slična mjerama opreza koje u sebi sadrže određenu zabranu (zabrana napuštanja boravišta, zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrana približavanja određenoj osobi, zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom), a te mjere opreza izvršava policija, izmijenjena je nadležnost nadzora nad izvršavanjem istražnog zatvora u domu.

Članak 27. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, članak 123. stavak 1. točka 4. predloženim izmjenama je tekstualno preoblikovana kako bi se naglasilo da osnova za istražni zatvor nije samo težina kaznenog djela izražena kroz zapriječenu kaznu već i kumulativno ispunjenje drugog uvjeta u vidu postojanja posebno teških okolnosti počinjenja tog kaznenog djela.

Članak 28. Članak 125. dopunjen je radom za opće dobro na slobodi jer je očitom omaškom ispušten iz odredbe.

Članak 29. U članku 129. izmijenjen je stavak 2. kako bi se osiguralo, a radi poštivanja ljudskih prava i načela razmjernosti zadiranja u osobne slobode, da se na ročište za

odlučivanje o istražnom zatvoru prisilno dovodi samo okrivljenik koji je već lišen slobode i to samo ako to želi. Samo određenoj kategoriji okrivljenika lišenih slobode zakonom nije dana mogućnost izbora po pitanju sudjelovanja na ročištu i to samo onima koji, zbog svoje raspravne nesposobnosti ili zdravstvenog stanja, na istom ne bi ni mogli sudjelovati. Također, izmjenom treće rečenice unesena je mogućnost da, ako okrivljenik pristane, na ročištu o istražnom zatvoru sudjeluje putem audio – video linka. Ove izmjene dovesti će do smanjenja troškova zatvorskog sustava, bez da su pri tome ugrožena prava okrivljenika, budući će njegovo nedovođenje na ročište ili sudjelovanje na istom putem video-linka biti izraz njegove slobodne volje, osim prethodno spomenutih slučajeva zakonom propisanog nedovođenja. Zaključno, precizirana je i obveza pozivanja okrivljenika na ročište (ne samo branitelja).

Članak 30. Izmjenom u članku 164. ne mijenja se smisao odredbe već je odredba u jezičnom smislu izmijenjena kako bi bila primjenjiva i u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11, s obzirom na različit sustav kaznenih sankcija u ta dva zakona.

Članak 31. Izmjena u članku 165. stavku 2. rezultat je različitog uređenja kaznenih sankcija u KZ/97 i KZ/11, pa radi mogućnosti primjene norme na oba kaznena zakona odredba je izmijenjena na izloženi način. Uporabljjen izraz „i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom“, kojom su obuhvaćene sve sankcije iz KZ/97 i KZ/11, zadovoljava zahtjev *lex certa* budući će je primjenjivati profesionalci, pa eventualno nerazumijevanje iste po drugim sudionicima u postupku ne može dovesti do uskrate ili povrede njihovih prava.

Članak 32. U odredbi članka 169. stavak 4. mijenja se na način da se ispušta točka 2. odnosno obveza donošenja podzakonskog propisa kojim bi se propisivali tehnički uvjeti sustava razmjene telekomunikacijskih poruka radi osiguranja njihove funkcionalnosti i mogućnosti provjere njihovog primitka. Naime, tehnički uvjeti su propisani posebnim propisima, a način elektroničke dostave u kaznenom postupku, propisan je daljnjim odredbama o dostavi, stoga je donošenje ovog podzakonskog propisa brisano kao suvišno.

Članak 33. U članku 173. stavku 3. dosljedno je izvršena izmjena riječi „maloljetnik“ s riječju „dijete“. Naime, KZ/11 definira dijete kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, pa stoga ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije, u KZ/11, ulaze u pojam djeteta. Obzirom da je članak 202. ZKP-a dopunjen definicijom „djeteta“, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, time su obuhvaćeni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

Članak 34. Obzirom oduzimanje predmeta prema KZ/11 više nije sigurnosna mjera, bilo je potrebno izmijeniti odredbu članka 181. stavka 7. na način da se u istoj više ne koristi pojam sigurnosne mjere kada se govori o oduzimanju predmeta. Time je omogućena primjena Zakona u svim postupcima, bilo da se primjenjuju odredbe KZ/97 ili KZ/11.

Članak 35. Obzirom članak 183. govori o tajnosti podataka osobe mlađe od 18 godina u kaznenom postupku, na ovom mjestu nije bilo uputno koristiti termin „dijete“ zbog činjenice da Zakon termin „dijete“ koristi kada govori o djetetu-žrtvi/oštećeniku/svjedoku, dok je intencija da se norma odnosi i na okrivljenika mlađeg od 18 godina, u odnosu na kojeg i Zakon o sudovima za mladež propisuje tajnost postupka.

Članak 36. Terminološko usklađenje članka 187. stavka 2. s KZ/11, obzirom taj zakon koristi izraz „rok provjeravanja“, time da se ovom izmjenom neće utjecati na mogućnost primjene odredbe i u postupku za kazneno djelo iz KZ/97 jer taj zakon koristi izraz „vrijeme provjeravanja.“ Nadalje, učinjene su i izmjene stavka 5. na način da je, sukladno katalogu kaznenih djela iz KZ/97, sačinjen i katalog kaznenih djela iz KZ/11, a kako bi predmetna odredba bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11.

Članak 37. U članku 194. stavak 3. briše se obveza donošenja propisa o nabavci i održavanju zatvorenih tehničkih uređaja za audio-video konferenciju u sudovima, obzirom se navedeni uređaji nabavljaju sukladno propisima o javnoj nabavi, a održavanje se provodi sukladno ugovorima o nabavci uređaja.

Članak 38. Izmijenjen je čl. 197. stavak 2. iz razloga da se, prvenstveno oštećeniku kao tužitelju, onemogućiti preuzimanje kaznenog progona u situaciji kada ne postoji odobrenje za pokretanje kaznenog progona kao opća pretpostavka. Naime, dosadašnja norma omogućavala je supsidijarnom tužitelju da u situacijama kada je odobrenje nužna pretpostavka za kazneni progon, unatoč tome i bez odobrenja preuzme progon, predlaganjem provođenja dokaznih radnji, što je sada otklonjeno. U novom stavku 3. navedeni su rokovi u kojem supsidijarni tužitelji moraju od nadležnih institucija zatražiti odobrenje za pokretanje kaznenog progona, a koji rokovi su vezani uz rokove navedene u općim odredbama o supsidijarnim tužiteljima (članak 55. i 61.). Nadalje, u dosadašnjem stavku 3. koji sada postaje stavak 4. učinjena je izmjena zbog činjenica da ovlašteni tužitelj, sukladno Zakonu, nije uvijek državni odvjetnik.

Članak 39. Definicija isprave u članku 202. stavku 27. preuzeta je iz KZ/11. Na ovaj način izbjeglo se pozivanje na određenu oznaku članka, čime se otklonila potreba izmjene Zakona u slučaju eventualne izmjene kaznenog zakona.

Nadalje, KZ/11 definira dijete kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, stoga KZ/11, za razliku od KZ/97, ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije, u KZ/11, ulaze u pojam djeteta. Slijedom navedenog, a kako bi se postigla terminološka usklađenost sa KZ/11 u članak 202. st. 36. ZKP-a dodana je definicija „djeteta“ za potrebe ovog Zakona, prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, čime su obuhvaćeni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

Članak 40. U članku 212. dodane su riječi „zločinačko udruženje“ obzirom KZ/11 više ne poznaje pojam „zločinačke organizacije“. Nije moguće brisanje pojma „zločinačke organizacije“ zbog eventualne potrebe primjene KZ/97 i nakon stupanja na snagu KZ/11.

Članak 41. Ovom izmjenom u članku 216. uvodi se još jedan slučaj kada je istraga obvezna. Sukladno novom stavku 2. istraga se mora provesti ako postoje osnove sumnje da je osumnjičenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti, a s ciljem dodatne zaštite neubrojive osobe, kao posebno ranjive kategorije, koja traži pojačanu zaštitu.

Članak 42. U članku 223. stavcima 1. i 2. radi se o terminološkoj izmjeni odredbe, kako bi se koristila terminologija uvriježena u praksi, ali i terminologija koju Zakon koristi u daljnjim odredbama (npr. članak 325. stavak 1. i 5.) koje također nisu vezane uz stadij rasprave. Stavak 3. je izbrisan jer propisuje ono što je izričito propisano u članku 549. stavku 4., pa je nepotrebno to navoditi na dva mjesta. Kao posljedica brisanja stavka 3., dosadašnji stavci 4., 5., 6., 7. i 8. postaju stavci 3., 4., 5., 6. i 7.

Članak 43. Članak 225. stavak 4. izmijenjen je budući kazneni postupak ne započinje donošenjem naloga o provođenju istrage, pa ga nije moguće obustaviti kada još nije započeo, već je moguće obustaviti samo istragu.

Članak 44. U članku 236. učinjena je dopuna uvjetovana primjenom odredaba u praksi i nedostataka koji su se pokazali, posebno pri preuzimanju progona od strane supsidijarnog tužitelja, kada prema postojećem rješenju nije bilo moguće otkloniti postupanje u situaciji postojanja negativnih postupovnih pretpostavki (npr. zastara), a koje postojanje bi trebalo onemogućiti poduzimanje radnje, pa time i provođenje dokaznog ročišta. Naime, postojanje negativnih postupovnih pretpostavki je, sukladno članku 206. stavku 1. točke 2. i 3. razlog i za odbačaj kaznene prijave i za obustavu istrage, sukladno članku 224. stavku 1. točki 3. koju iz tih razloga može obustaviti i državni odvjetnik i sudac istrage, što ukazuje da se na postojanje negativnih postupovnih pretpostavki pazi tijekom postupanja nadležnih tijela. Slijedom navedenog zaključuje se da je nepostojanje predložene odredbe stavka 3. propust postojećeg zakonskog teksta koji je ovom dopunom otklonjen.

Članak 45. Članak 244. točka 2. dopunjena je na predloženi način s obzirom KZ/11 više ne poznaje pojam „zločinačke organizacije“, a koji pojam nije moguće brisati zbog mogućnosti da se i nakon stupanja na snagu KZ/11 primijeni ovaj Zakon u postupcima za kazneno djelo iz KZ/97. Osim toga, predloženom izmjenom ovaj Zakon će biti primjenjiv i na KZ/11.

Članak 46. Članak 245. propisuje pod kojim uvjetima i za koja kataloški nabrojana kaznena djela državni odvjetnik može iznimno sam naložiti pretragu. U ovoj odredbi učinjene su izmjene na način da je, po uzoru na katalog kaznenih djela iz KZ/97, napravljen i katalog kaznenih djela iz KZ/11, a kako bi predmetna odredba bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11.

Članak 47. Članak 262. stavak 2. točka 2. dopunjen je kaznenim djelima iz KZ/11, po uzoru na kaznena djela iz KZ/97, a kako bi predmetna odredba bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11. U stavku 2. izmijenjen je broj članka iz Zakona o sudovima za mladež na koju se Zakon poziva, obzirom je donesen novi Zakon o sudovima za mladež i kaznena djela počinjena na štetu djece navedena su u članak 113. tog Zakona.

Članak 48. Izmjenom članak 263. stavak 4. točka 1. nije izmijenjena suština norme, već je izvršeno usklađenje iste s KZ/11 koji kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka izdvaja u posebnu glavu. Na ovaj je način predmetna odredba primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11.

Članak 49. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, u članku 272. predviđeno je prikupljanje podataka o etničkom porijeklu okrivljenika u svim kaznenim postupcima i za sva kaznena djela, a ne kad je to "strogo nužno", zbog čega je predloženo brisanje tog djela zakonskog teksta, a radi usklađenja s odlukom Ustavnog suda.

Članak 50. U članku 285. stavak 1. točki 2. učinjene su terminološke izmjene sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi termine „srodnik“ i „ravna loza“. Nadalje, KZ/11 definira dijete kao osobu koja nije navršila osamnaest godine života, stoga KZ/11 ne poznaje razlikovanje između djeteta, koje je prema KZ/97 svaka osoba do 14 godina, te mlađeg (14-16) i starijeg (16-18) maloljetnika tj. sve navedene kategorije, u KZ/11, ulaze u pojam djeteta. Obzirom da je članak 202. ZKP-a dopunjen definicijom „djeteta“ za potrebe ovog Zakona,

prema kojoj definiciji „dijete“ podrazumijeva svaku osobu do 18 godina starosti, time su obuhvaćeni svi pojmovi koji se koriste u KZ/97 i KZ/11 te je omogućena primjena ovog Zakona u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona. Slijedom navedenog izvršena je terminološka izmjena u stavku 4.

Članak 51. U članku 286. učinjene su terminološke izmjene sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi termin „srodnik“.

Članak 52. Odredbe članka 292. stavak 1. i 2. izmijenjene su vodeći računa da KZ/97 i KZ/11 različito definiraju pojam djeteta, te da KZ/11 ne poznaje pojam maloljetnika. Odredbe sadržajno nisu mijenjane, samo je izričaj u njima izmijenjen, a sve radi jasnoće norme te samim time mogućnosti njezine primjene u postupcima u kojima će biti primjenjivan bilo KZ/97 bilo KZ/11, primjenom već spomenute dopune definicije „djeteta“ u članku 202. stavku 36.

Članak 53. Obzirom KZ/11, za razliku od KZ/97, ne poznaje termin „maloljetnik“, a Zakon je u članku 202. stavku 36. dopunjen definicijom djeteta, koja sadržajno odgovara pojmu maloljetnika iz KZ/97, to je učinjena zapravo terminološka izmjena u članku 300. radi mogućnosti primjene Zakona u postupcima u kojima će biti primjenjivan bilo KZ/97 bilo KZ/11.

Članak 54. Stavak 2. izmijenjen je radi jasnijeg izričaja, bez da je time zadirano u sadržaj norme.

Stavak 4. članka 325. je usklađenje s KZ/11, konkretno člankom 68. stavkom 1. koji propisuje pretpostavke izricanja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja. Na ovaj je način osigurana jasnoća norme s obzirom na okolnosti na koje se ovlašteni vještak mora očitovati, sve radi osiguranja primjene Zakona u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i iz KZ/11.

Članak 55. Članak 334. je strukturalno izmijenjen na način da je u točki 1. stavka 1. opisan katalog kaznenih djela iz KZ/97, a u točki 2. istog stavka katalog kaznenih djela iz KZ/11, kojim je norma dopunjena, sve kako bi odredba Zakona bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i iz KZ/11. Dopunjen katalog kaznenih djela iz KZ/11 sačinjen je sukladno katalogu kaznenih djela iz KZ/97.

Osim toga, dopunom stavka 2. ovog članka, ograničenjem određivanja posebnih dokaznih radnji iz članka 332. stavka 1. ZKP samo na kaznena djela navedena u čl.113 ZSM, učinjeno je usklađenje s odlukom Ustavnog suda u cilju ispunjavanja zahtjeva pravne sigurnosti, izvjesnosti i predvidljivosti, kao zahtjeva koji za zakone proizlaze iz vladavine prava.

Članak 56. Članak 339. stavak 3. je strukturalno izmijenjen na način da je u točki 1. stavka 3. opisan katalog kaznenih djela iz KZ/97, a u točki 2. istog stavka katalog kaznenih djela iz KZ/11, kojim je norma dopunjena, sve kako bi odredba Zakona bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i iz KZ/11. Dopunjen katalog kaznenih djela iz KZ/11 sačinjen je sukladno katalogu kaznenih djela iz KZ/97. U stavku 6. učinjena je terminološka izmjena sa svrhom usklađenja s KZ/11 koji koristi pojam „srodnik“.

Članak 57. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, brisanjem dijela članka 342. stavka 2. nametnuta je obveza državnom odvjetniku da sudu dostavi popis svih dokaza kojima raspolaže, a što je u skladu s Ustavom i Konvencijom koji nalažu pravednu ravnotežu između državnog odvjetnika i obrane okrivljenika.

Članak 58. S obzirom da je Zakon kao ključne, strategijske ciljeve, postavio osiguranje efikasnosti kaznenog postupka, te zaštitu ljudskih prava okrivljenika, dopunjena je odredba članka 344. stavka 1. i 2. na način da sudac istrage, pri prethodnom ispitivanju optužnice, istu sada ispituje i u dijelu razloga u kojem to čini optužno vijeće jer utvrđuje i da li je djelo koje je predmet optužbe kazneno djelo, postoje li okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju, te postoje li okolnosti koje isključuju kazneni progon (tzv. negativne postupovne pretpostavke). Razlog za takvu dopunu je, s jedne strane zaštita prava okrivljenika jer ga se u ranijoj fazi ne izlaže daljnjem kaznenom progonu, ako za to nisu ispunjene pretpostavke, te s druge strane, povećava se efikasnost kaznenog postupka odlučivanjem u ranijem stadiju, te se otklanja i angažiranost sustava (pozivanje stranaka na optužno vijeće-problemi dostave, optužno vijeće-3 suca profesionalca) u situaciji kada je izvjesno da postoje razlozi za odbačaj optužnice, a koju odluku prema postojećim odredbama donosi optužno vijeće. Na izloženi način ne ugrožavaju se prava stranaka jer iste imaju pravo žalbe protiv odluke suca istrage o odbacivanju optužnice o kojoj odlučuje viši sud.

Članak 59. Odredba važećeg članka 352. ne propisuje posljedicu za propust okrivljenika da obavijesti tužitelja o dokazima navedenim u tom članku. Zbog toga se u praksi postavilo pitanje da li ne postupanje u skladu s tom obvezom dovodi do prekluzije prava za okrivljenika, pa kako bi se otklonila dvojba i precizirala volja zakonopisca učinjena je predložena izmjena kojim se dvojba o eventualnoj prekluziji sada otklanja.

Članak 60. Naslov iznad članka 359. izmijenjen je, jednako kao i dio članka 359. u dijelu u kojem je brisana riječ „sankciji“ s obzirom da je predmet sporazumijevanja određen u odredbi članka 360. stavka 4. točke 3. Također, zamjenom riječi „obustava postupka“ riječima „odbacivanje optužnice“ ispravljena je dosadašnja očita omaška jer su u članku 355., na koji se odredba poziva, propisani razlozi za odbacivanje optužnice, a ne obustavu kaznenog postupka.

Članak 61. U odredbi članka 360. stavka 1. predložene su izmjene na način da je, s obzirom na različit sustav kazni i drugim mjera propisanih KZ/97 i KZ/11, sadržaj sporazumijevanja opisno naveden, uz upućivanje na članak 360. stavak 4. točka 3., u kojem je određen sadržaj i opseg sporazumijevanja. Time je norma primjenjiva na kaznene postupke koji će biti vođeni po KZ/97 ili po KZ/11. Sukladno izmjenama u stavku 1. ovog članka, ali i izmjenama u članku 38., članku 64. i članku 66., norma članka 360. stavak 4. izmijenjena je na način da je u njoj preciziran predmet sporazumijevanja među strankama (točka 3.). Nadalje dodano je da je obvezni dio izjave i izjava okrivljenika o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Naime, obzirom da imovinska korist uvijek oduzima po službenoj dužnosti zbog osnovnog načela kaznenog prava, stipuliranog u Kaznenom zakonu, prema kojem nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu protupravnom radnjom, bitno je i da izjava stranaka o sporazumu sadrži takvu izjavu, zbog izvjesnosti i prava okrivljenika, jer bi u protivnom sud, donoseći presudu na temelju sporazuma stranka, oduzimajući imovinsku korist, de facto odlučivao preko tog sporazuma. Iz istih razloga, odnosno zbog zaštite prava okrivljenika i izvjesnosti njegove pozicije s jedne strane, te zbog zaštite društva u cjelini s druge strane, nije moguće sporazumijevanje o izricanju sigurnosne mjere, ako su ispunjene pretpostavke za njezinu primjenu (opasnost), već je tada obvezni sadržaj izjave okrivljenika i prihvatanje prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere jer, ako su ispunjene pretpostavke za njezinu primjenu (opasnost), tada je obvezni sadržaj izjave okrivljenika i prihvatanje prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere.

Članak 62. U članku 361. stavak 2. je izmijenjen na način kojim se precizira da će vijeće, ukoliko prihvati sporazum stranaka, potvrditi optužnicu. Navedenom dopunom otklonit će se mogućnost da egzistira presuda bez potvrđene optužnice, a samim time i bez započetog postupka.

Članak 63. Ovom dopunom članka 362. regulirano je obvezno izdvajanje iz spisa i prijedloga sporazuma te svih ostalih podataka koji se na njega odnose, onda kada vijeće nije prihvatilo sporazum, a ne samo kada su stranke odustale od sporazuma.

Članak 64. Ovom izmjenom stavka 3. u članku 363. precizirano je da presuda na temelju sporazuma stranaka mora sadržavati sve što sadržava i izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, upravo kako presuda suda ne bi išla preko sadržaja izjave, a sve zbog prava okrivljenika. Budući je izmijenjen članak 360. stavak 4., te je u njemu navedeno što sve izjava sadrži, u članku 363. nije potrebno posebno nabrajati sadržaj presude na temelju sporazuma stranaka, već je dovoljno pozivanje na relevantnu odredbu Zakona.

Članak 65. Nomotehničkom izmjenom u članku 364. nije intervenirano u opseg prava na žalbu u slučaju presude na temelju sporazuma stranaka.

Članak 66. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenih sankcija bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 375., a kako bi norma bila primjenjiva u postupcima za kazneno djelo iz KZ/97 i iz KZ/11, a budući se istom uređuje izlaganje optužnice po ovlaštenom tužitelju na pripremnom ročištu, pri čemu nepredlaganje kazne i drugih mjera ne dovodi do gubitka prava ili neke druge sankcije, norma je i ovakvom izmjenom u potrebnom stupnju određena.

Članak 67. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 378., a kako bi norma bila primjenjiva u postupcima za kazneno djelo iz KZ/97 i iz KZ/11. Budući se normom uređuje postupanje suda, kao stručnog tijela, vezano za dokazne prijedloge stranaka u slučaju potvrđene optužnice u odnosu na koju se optuženik očitovao krivim, ista je i ovakvom izmjenom u potrebnom stupnju određena.

Članak 68. Obzirom članak 388. stavak 1. točka 1. govori o isključenju javnosti za cijelu raspravu ili njezin dio u odnosu na osobe mlađe od 18 godina, na ovom mjestu nije bilo uputno koristiti termin „dijete“ zbog činjenice da Zakon termin „dijete“ koristi kada govori o djetetu-žrtvi/oštećeniku/svjedoku, dok je intencija da se norma odnosi i na okrivljenika mlađeg od 18 godina.

Članak 69. Izmjena članka 399. je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, izmjenom članka 399. i stavka 1. članka 442. omogućeno je da, kad tijekom rasprave neka osoba počini kazneno djelo ili ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, suci pred kojima je to kazneno djelo počinjeno odnosno pred kojima je dan iskaz za koji postoji osnovana sumnja da je lažan, dobivaju svojstvo svjedoka, a u tom predmetu sudi drugi sudac ili vijeće, sve radi poštivanja prava na nepristran sud.

Članak 70. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 417.a stavak 4., a kako bi norma bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11. Budući se normom uređuje postupanje suda, kao stručnog tijela, u dokaznom postupku, norma je u potrebnom stupnju

određena. Izmjenom je izrijekom naznačeno da će sud u dokaznom postupku izvesti i dokaze o troškovima kaznenog postupka, budući sud i o tom pitanju mora donijeti odluku.

Članak 71. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje pojam mjere upozorenja, što su prema KZ/97 i sudska opomena, a koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, te je izmijenjen i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više prema KZ/11 nije, već je mjera per se, a uvode se i novi instituti posebnih obveza i zaštitnog nadzora, valjalo je izmijeniti normu članka 419. stavka 1. na predloženi način kako bi bila primjenjiva u postupcima koji će biti vođeni zbog kaznenog djela iz KZ/97 odnosno KZ/11. S obzirom da se normom posredno limitira sud u postupanju, bilo je potrebno izrijekom navesti sve kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, kako bi stranke bile upoznate s ovlastima suda. Osim navedenog, u stavku 1. su navedeni i troškovi kaznenog postupka, budući sud i o navedenom pitanju mora donijeti odluku.

U stavku 3. brisana je točka 6., kojom se zapravo propisivao trenutak izvođenja dokaza o osuđivanosti optuženika, budući je iz odredaba Zakona, pa tako i npr. članka 418 st.5, jasno da se podaci iz kaznene evidencije i drugi podaci o osuđivanosti optuženika izvode kao zadnji dokaz prije ispitivanja optuženika.

Članak 72. Obzirom KZ/97 i KZ/11 različito definiraju dijete, a KZ/11 ne poznaje pojam maloljetnika, to je odredbu članka 423. trebalo preformulirati kako bi bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz oba Kaznena zakona, a s obzirom na definiciju pojma „dijete“ kako je određena ovim Zakonom.

Članak 73. Izmjena članka 442. je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, izmjenom članka 399. i stavka 1. članka 442. omogućeno je da, kad tijekom rasprave neka osoba počinu kazneno djelo, suci pred kojima se dogodilo to kazneno djelo dobivaju svojstvo svjedoka, a u tom predmetu sudi drugi sudac ili vijeće, dok će sudac koji već vodi postupak protiv optuženika, istom suditi odnosno proširiti raspravu i na to, u tijeku rasprave, novootkriveno, prije počinjeno kazneno djelo optuženika, ako ovlašteni tužitelj u tom pravcu dopuni optužbu, koja može biti i usmeno iznesena.

Članak 74. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija na način da sigurnosne mjere više nisu sankcije, a oduzimanje predmeta više nije sigurnosna mjera te ne poznaje više mjere upozorenja, bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 444., a kako bi norma bila primjenjiva u postupcima za kaznena djela iz KZ/97 i KZ/11.

Članak 75. U članku 455. stavku 2. točki 3. brisana je riječ: „zatvora“, jer se prema KZ/11 i novčana kazna može zamijeniti radom za opće dobro na slobodi. Nadalje, točka 4. je dopunjena s obzirom na činjenicu da KZ/11 uvodi još jednu modifikaciju kazne-djelomičnu uvjetnu osudu, te zbog mogućnosti primjene KZ/97 koji poznaje sudska opomenu, za razliku od KZ/11. Dodana je nova točka 5. radi usklađenja s KZ/11. Dosadašnja točka 5., koja postaje točka 6., izmijenjena je kao posljedica novog sustava iz KZ/11 koji oduzimanje predmeta normira kao posebnu mjeru, a ne više kao sigurnosnu.

U stavku 3. trebalo je na odgovarajući način unijeti dnevne iznose zbog terminološkog usklađenja s KZ/11.

Članak 76. Članak 457. stavak 1. izmijenjen je jer KZ/11, uz već postojeću uvjetnu osudu, propisuje i djelomičnu uvjetnu osudu koju sud može izreći za samo dio kazne ako ocijeni da postoji visok stupanj vjerojatnosti da i bez izvršenja cijele kazne optuženik ubuduće neće činiti kaznena djela. Jednako tako KZ/11 uvodi i posebne obveze, te zaštitni nadzor koji su obuhvaćeni pojmom „druge obveze iz kaznenih zakona“, jednako kao što su tim pojmom obuhvaćene i sigurnosne mjere.

Članak 77. Izmjena članka 459. stavka 5. je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, predloženom izmjenom obavezan je sud da u presudi mora obrazložiti svoju odluku o odbijanju dokaznog prijedloga stranaka i načinu izvođenja dokaza (posredno ili neposredno) jer je ona ključna za sve žalbene osnove. Na taj se način omogućuje strankama da u punini konzumiraju pravo na žalbu.

Izmjene i dopune u članku 459. stavak 6. nisu sadržajne, već su usmjerene na preciziranje i terminološko usklađenje s KZ/11. Naime, bilo je potrebno normu precizirati točnim navođenjem što sve sud, po pitanju sankcija, mora u presudi obrazlagati, te je, s obzirom na različit sustav kazni i drugih mjera iz KZ/11, dopuniti novim institutima: djelomičnom uvjetnom osudom, posebnim obvezama, zaštitnim nadzorom, kao i mjerom oduzimanja predmeta koje po KZ/11 više nije sigurnosna mjera. Odredba je terminološki usklađena s KZ/11 po pitanju dnevnih iznosa, te javnog objavljivanja presude.

Članak 78. Članak 460. dopunjen je kako bi se ispravila dosadašnja očita omaška, s obzirom na intenciju norme da pisana presuda, kada su se stranke odrekle žalbe, sadrži obrazloženje samo ako je izrečena kazna lišenjem slobode.

Članak 79. Stavak 2. u članku 464. je terminološko usklađenje s Obiteljskim zakonom i KZ/11 u terminima „srodnik“ i „ravna loza.“ Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje pojam mjere upozorenja, koje su prema KZ/97 i sudska opomena, koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, jednako kao što uvodi i posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, a uvedeni su i novi instituti posebnih obveza i zaštitnog nadzor, valjalo je izmijeniti normu na predloženi način kako bi bila primjenjiva u postupcima koji će biti vođeni zbog kaznenog djela iz KZ/97 odnosno KZ/11. S obzirom da se normom uređuju prava optuženika bilo je potrebno izrijeком navesti sve kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, kako bi isti bio svjestan opsega svojih prava.

Budući je sud odlučio i o troškovima postupka, to je pravo optuženika i iz te osnove podnijeti žalbu, a što je izrijeком navedeno.

Članak 80. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje termin mjere upozorenja, koje su prema KZ/97 i sudska opomena, koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, jednako kao što uvodi i posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, a uvedeni su i novi instituti posebnih obveza i zaštitnog nadzor, valjalo je izmijeniti odredbu čl. 467. na predloženi način kako bi bila primjenjiva u postupcima koji će biti vođeni zbog kaznenog djela iz KZ/97 odnosno KZ/11. Budući je sudskom odlukom odlučeno i o troškovima kaznenog postupka, imovinskopравnom zahtjevu i javnom objavljivanju presude, to je pravo stranaka žalbom pobijati i tu odluku suda, a što je izrijeком navedeno.

Članak 81. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje termin mjere upozorenja, koje su prema KZ/97 sudska opomena, koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, jednako kao što uvodi i posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, a uvedeni su i novi instituti posebnih obveza i zaštitnog nadzora, bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 469., radi zaštite prava stranaka i zahtjeva lex certa, te mogućnosti primjene Zakona u postupcima u kojima će se primjenjivati KZ/97 odnosno KZ/11.

Članak 82. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje termin mjere upozorenja, koje su prema KZ/97 sudska opomena, koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, jednako kao što uvodi i posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 471. stavak 1., radi zaštite prava stranaka i zahtjeva lex certa, te mogućnosti primjene Zakona u postupcima u kojima će se primjenjivati KZ/97 odnosno KZ/11.

Članak 83. Obzirom je činjenica da u važećem Zakonu nije propisan rok za dostavu odgovora na žalbu što predstavljala probleme u praksi, predlaže se propisati rok od 8 dana u članku 473.

Članak 84. Ova dopuna u članku 475. je rezultat načela ekonomičnosti i efikasnosti postupka, te se njome ne povrjeđuju prava stranaka za sudjelovanjem u postupku. Naime, u slučaju smrti optuženika, izvjesno je da u žalbenom postupku neće biti razmatran meritum tj. da se neće odlučivati o krivnji optuženika već da će kazneni postupak biti obustavljen, zbog čega se predloženom dopunom otklanja dosadašnji očiti propust.

Članak 85. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija jer ne poznaje pojam mjere upozorenja, koje su prema KZ/97 i sudska opomena, koji institut KZ/11 više ne poznaje, te uvjetna osuda, koji je prema KZ/11 modifikacija kazne, a kao modifikaciju kazne uvodi i novi institut-djelomičnu uvjetnu osudu, jednako kao što uvodi i posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 478., radi zaštite prava stranaka i zahtjeva lex certa, te mogućnosti primjene Zakona u postupcima u kojima će se primjenjivati KZ/97 odnosno KZ/11.

Članak 86. Izmjenom u članku 494. rezultat je potrebe da se osigura kontrola zakonitosti i osnovanosti rješenja suca pojedinca po višem sudu, što je ovim prijedlogom postignuto jer će se sada na žalbu protiv rješenja suca pojedinca primjenjivati odredba stavka 1. ovog članka i članak 495. u svezi s čl. 474. stavak 1. ovog Zakona.

Članak 87. U članku 497. dodan je stavak 2. kojim se propisuje da se pravomoćna presuda može preinačiti glede odluke o kazni u korist osuđenika i u slučajevima i pod uvjetima propisanim posebnim zakonom, pri čemu se misli na izmjene članaka 37. i 43. ZUSKOK-a.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5., time da se sada u stavku 5. brojka „2.“ zamjenjuje brojkom „3.“ što je posljedica dodavanja novog stavka. Sam rok time nije mijenjan.

Članak 88. Ova izmjena je usklađenje s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, članak 508. stavak 1. predloženim izmjenama je tekstualno preoblikovan i nadopunjen radi jasnijeg izričaja u pogledu primjena odredaba o zastari prilikom obnove postupka. Pritom je propisano da će se odredbe o zastari primjenjivati u obnovljenom postupku ako je prethodni kazneni postupak dovršen pravomoćnom odbijajućom presudom, osim ako je do odbijajuće presude došlo zbog odustanka tužitelja od optužbe na raspravi, ako je do odustajanja došlo zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku počinjenog od strane ili uz sudjelovanje osuđenika. U tom slučaju, prvenstveno razlozi pravičnosti, ne dopuštaju da se u obnovljenom postupku primjenjuju odredbe o zastari.

Članak 89. U odredbi članka 515. umjesto „Okrivljenik“ treba stajati „Osuđenik“ obzirom se radi o izvanrednom pravnom lijeku te se u ovoj fazi postupka radi o pravomoćno osuđenoj osobi. U stavku 1. na kraju su dodane riječi kao analogija sa izvanrednim pravnim lijekom-zahhtjevom za zaštitu zakonitosti, koji može podnijeti državni odvjetnik. Sukladno predloženoj izmjeni članka 515. stavka 1. sada i osuđenik može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude ako je pravomoćno osuđen u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom, što predstavlja jačanje njegovog položaja i prava u kaznenom postupku. Stavak 2. je, s obzirom na intenciju norme, dopunjen radom za opće dobro na slobodi, koji je očitom omaškom ispušten te djelomična uvjetna osuda, radi usklađenja s KZ/11, budući se kao mjera sastoji od izrečene kazne lišenja slobode i uvjetovanog dijela kazne.

Članak 90. Obzirom je KZ/11 promijenio sustav kaznenopravnih sankcija te uvodi i nove institute-djelomičnu uvjetnu osudu, posebne obveze, zaštitni nadzor, a izmijenjen je i po pitanju sigurnosnih mjera, budući oduzimanje predmeta, koji je po KZ/97 bio sigurnosna mjera, to više nije prema KZ/11, već je mjera per se, bilo je potrebno unijeti odgovarajuće izmjene u odredbu članka 517., radi zaštite prava stranaka i zahtjeva lex certa, te mogućnosti primjene Zakona u postupcima u kojima će se primjenjivati KZ/97 odnosno KZ/11. Inače, budući je intencija norme bila omogućiti podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u slučaju osude na kaznu, to je s obzirom na novi sustav drugih mjera iz KZ/11 bilo potrebo normu dopuniti djelomičnom uvjetnom osudom, jer se sastoji i od izrečene kazne lišenja slobode koja se izvršava, te posebnim obvezama i zaštitnim nadzorom, kao mjerama koje je moguće izreći uz kaznu.

Članak 91. U članku 521. stavku 1. točka 1. pozivanje na članak 58. Kaznenog zakona zamijenjeno je opisnim pojmom, kako bi se omogućila primjena ove odredbe na sve kaznene zakone. Nadalje, u točki 2. brisane su sigurnosne mjere jer do primjene oportuniteta može doći samo ako je u tijeku izvršenje kazne na primjer dugotrajnog zatvora ili duge zatvorske kazne, kada pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo ne bi imalo svrhe s obzirom na moguću visinu kazne koja se može očekivati da će biti izrečena za to djelo za koje se prijava odbacuje ili obustavlja postupak. S druge strane izvršenje sigurnosnih mjera se ne može dovoditi u vezu s očekivanom kaznom. Ostale izmjene iz točke 2. i 4. stavka 1. ovog članka su rezultat promjene sustava kaznenopravnih sankcija u KZ/11.

Članak 92. Izmjena u članku 522. stavku 1., u slučaju kada odbacivanje kaznene prijave ili odustanak od progona ovisi o okrivljenikovom ispunjenju preuzete obveze, ima za cilj da

državni odvjetnik ne odbaci kaznenu prijavu prije nego okrivljenik ispuni preuzete obveze, pa potom u slučaju neispunjenja istih, ponovno aktivira kaznenu prijavu, kako je dosada u praksi bio slučaj, već će se ovakvom izmjenom osigurati da državni odvjetnik, sve do isteka roka danog za ispunjenje preuzete obveze, ne odluči meritorno o kaznenoj prijavi, već rješenjem uvjetno odgodi ili uvjetno odustane od kaznenog progona. Kaznena prijava će se u slučaju tzv. uvjetne odgode kaznenog progona, shodno predloženoj izmjeni, odbaciti tek po ispunjenju preuzetih obveza.

Iz navedenog razloga je dodan i stavak 4. u kojem se precizira da će državni odvjetnik donijeti rješenje o odbacivanju kaznene prijave ili odustati od optužbe, ali tek nakon što okrivljenik u danom mu roku ispuni obveze koje je preuzeo. S obzirom da je uvjetovani odustanak moguć sve do završetka rasprave, to je izrijeком naglašen odustanak državnog odvjetnika od optužbe, umjesto dosadašnjeg izričaja odustanak od kaznenog progona, kao šireg pojma. Navedena izmjena, u tom dijelu, predstavlja zapravo preciziranje dosadašnjeg članka, ne zadirući u njezinu suštinu. O odustanku od optužbe će državni odvjetnik obavijestiti sud, kako bi sud mogao odlučiti o daljnjem tijeku kaznenog postupka.

Članak 93. U članku 523. brisano je pozivanje na slučaj iz članka 521. jer je moguć odustanak iz te osnove samo do započinjanja kaznenog postupka, zbog čega je u ovom članku i naznačeno da državni odvjetnik odustaje od optužbe.

Brisan je stavak 2. jer je suština dosadašnjeg stavka 2. ovog članka, sada sadržajno unesen u stavak 4. članka 522.

Članak 94. Navedena izmjena u članku 524. stavka 2. ima za cilj osigurati mogućnost primjene ovog stavka na postupke koji se vode ili će biti vođeni po KZ/97, kao i na one koji će biti vođeni po KZ/11, a s obzirom na drugačiji način uređenja kazni i drugih mjera po tom zakonu.

Članak 95. Izmijenjen je članka 525. stavak 1. na način da su okolnosti koje sudac u skraćenom postupku prethodno ispituje taksativno navedene (radi preglednosti opisane pod točkama), pri čemu sudac prethodno ispituje i da li je djelo koje je predmet optužbe kazneno djelo, postoje li okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju, te postoje li okolnosti koje isključuju kazneni progon, a čije postojanje sudac dosada u skraćenom postupku nije prethodno ispitivao.

Ovom izmjenom se osigurava da sudac pojedinac ili predsjednik vijeća u skraćenom postupku prethodno ispituje optužnicu u opsegu kao i sudac istrage u redovitom, sve radi jačanja efikasnosti postupka, zbog mogućnosti da se, neposredno po podizanju optužnice, bez kapacitiranja optužnog vijeća, otkloni daljnji progon ili preuzimanja kaznenog progona po oštećeniku kao tužitelju u situaciji kada postoje razlozi za odbacivanje optužnice. Takvo rješenje doprinosi i zaštiti prava okrivljenika jer ga ne izlaže kaznenom progonu ako za to nisu ispunjene sve pretpostavke (tzv. formalne i materijalne).

Tako će sudac pri prethodnom ispitivanju optužnice u skraćenom postupku, uz obvezu da uvijek pazi na svoju nadležnost, koja obveza postoji sukladno općim odredbama, zbog čega je ovdje taj dio ispušten, ispitati i da li:

- 1) je optužnicu podnio ovlašteni tužitelj,
- 2) je optužnica podignuta nakon što su ispunjeni zakonski uvjeti (članak 341. i članka 356. stavak 3.): iz ovog razloga će sudac u skraćenom postupku ispitati optužnicu kada je posebnim zakonom propisana obvezna istraga i za kaznena djela iz nadležnosti općinskog suda,
- 3) je optužnica propisno sastavljena (članak 342.),
- 4) se u spisu nalaze dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa,

5) je optužnica podignuta u roku iz članka 229. stavka 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakonodjela iz članka 229. stavak 2. dolaze u obzir samo kada je istraga provedena, što u skraćenom postupku znači samo kod neubrojivog počinitelja ili kada je posebnim zakonom propisana obvezna istraga i za kaznena djela iz nadležnosti općinskog suda. Što se tiče roka iz članka 365. stavak 2. u kojem ovlašten tužitelj mora podići novu optužnicu, nakon povlačenja nepotvrđene optužnice, isti za skraćeni postupak iznosi 6 mjeseci, osim u slučaju kada se vodi redoviti postupak, što u nadležnosti općinskog suda je moguće kod neubrojivog počinitelja ili kada je posebnim propisom propisan redoviti postupak za kaznena djela koja su, s obzirom na zapriječenu kaznu, u nadležnosti općinskog suda, odnosno kada se postupak, iz drugih stvarnih ili pravnih razloga vodi pred općinskim sudom, a zakonom je propisano da se vodi redoviti postupak (npr. delegacija nadležnosti).

Nadalje, ispitati će i da li:

- 1) je djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku kazneno djelo
- 2) postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika,
- 3) postoji li zahtjev ovlaštenog tužitelja ili prijedlog, odnosno odobrenja ovlaštene osobe, ako je po zakonu potrebno, ili postoje li druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Uz to, sudac u skraćenom postupku pri prethodnom ispitivanju optužnice mora ispitati i da li optužnica sadrži prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, te mjere oduzimanja predmeta odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom, što je za optužnice za kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora do 12 godina nužan sastojak, sukladno članku 524. stavak 2.

Važno je napomenuti da pri prethodnom ispitivanju optužnice u skraćenom postupku, zbog okolnosti da se u stavku 1. ovog članka upućuje samo na primjenu članka 344. stavak 1-3., sudac pojedinac ili predsjednik vijeća ne izdvaja dokaze koji se prema članku 86. imaju izdvojiti iz spisa jer je ta obveza propisana u članku 344. stavak 4., na čiju primjenu se međutim u skraćenom postupku ne upućuje, iako se upućuje da na primjenu članka 344. stavak 1., koji u točki 4. navodi da je sudac pri prethodnom ispitivanju optužnice dužan ispitati i nalaze li se u spisu dokazi koji se prema članku 86. imaju izdvojiti. To znači da će u skraćenom postupku te dokaze izdvojiti tek optužno vijeće pri odlučivanju o optužnici u smislu članka 520. u svezi s člankom 351. stavak 1.

Izmjenom stavka 2. se detaljnije uređuju okolnosti na koje sudac pojedinac pazi odnosno koje ispituje po primitku privatne tužbe, a budući ista ne ide na optužno vijeće, to je sudac pojedinac ovlašten privatnu tužbu ispitati i u opsegu u kojem to čini optužno vijeće s optužnicom, što znači da će, osim razloga navedenih u sada dopunjenom članku 344. stavku 1., ispitati i da li:

- 4) ima dovoljno dokaza da je okrivljenik osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe, odnosno da li je proturječje između prikupljenih dokaza očito takvo da bi na raspravi izricanje osuđujuće presude bilo nemoguće.

Navedena izmjena je posljedica problema koji su uočeni u praksi jer je zbog nemogućnosti suca pojedinca da privatnu tužbu ispita i iz osnove članak 355. stavak 1. bilo moguće započinjanje kaznenog postupka po privatnoj tužbi i ako je djelo npr. u zastari.

Osim toga, sudac pojedinac će ispitati i ima li privatna tužba sadržaj iz članak 524. stavak 3., odnosno da li je propisno sastavljena.

Uvođenje novog stavka 3. posljedica je razrade prethodnog ispitivanja optužnog akta u stavicama 1. i 2., time da se sadržajno u osnovi ne razlikuje od dosadašnjeg stavka 1. članka 525.

Sadržajno norma dosadašnjeg stavka 2., sada stavka 4. nije u svojoj biti mijenjana već je samo precizirano različito postupanje s optužnim aktima-privatnom tužbom odnosno optužnicom.

Ovom izmjenom ispušten je, s obzirom na težinu kaznenih djela za koja je nadležan općinski sud, dosadašnji, za skraćeni postupka kraći rok za odgovor na optužnicu za okrivljenika koji se nalazi u istražnom zatvoru, kako bi se osigurala prava okrivljenikove obrane, jedno od kojih je i mogućnost pripreme efektivne obrane.

Članak 96. U članku 526. stavak 2. je izmijenjen kako bi se i u skraćenom postupku, za kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora do 8 godina, omogućilo sporazumijevanje stranaka i donošenje presude na temelju sporazuma stranaka na optužnom vijeću. Novi stavak 3. nije sadržajna izmjena, već je druga rečenica važećeg stavka 2. izdvojena u zaseban stavak radi jasnoće teksta.

Članak 97. S obzirom da Zakon koristi izraz podnošenje privatne tužbe, dok izraz podizanje koristi za optužnicu, to je u odnosu na zamjenu riječi „podignuta“ s „podnesena“ riječ o terminološkom usklađenju zakonskih izraza u članku 527., dok je zamjena brojke „1“ brojkom „3“, vezano za stavak članka 525., posljedica izmjena i dopuna u tom članku, ali se time sadržajno ne mijenja članak 527. stavak 1.

Članak 98. Budući je prema odredbama o redovitom postupku sporazum moguć do izlaganja optužbe, to je shodno izmijenjen članak 530. stavak 1. Dopuna stavka 3. riječima „i članak 404. stavak 1-3“ predstavlja pojašnjenje norme budući se odredba članka 404. stavak 1-3 primjenjuje i u skraćenom postupku, sukladno članku 520., a kao opća pretpostavka za održavanje rasprave u nenazočnosti optuženika. Izmjena te odredbe stavka 3., vezano za obavještanje optuženika u pozivu o fakultativnoj mogućnosti održavanja rasprave u odsutnosti branitelja kada obrana nije obvezna, uz isticanje da mora biti riječ o neopravdanom nedolasku uredno pozvanog branitelja, predstavlja pojašnjenje odredbi o pretpostavkama za održavanje rasprave iz članaka 400-405., te posredno jačanje zaštite prava optuženika.

Članak 99. Članak 531. stavak 2. izmijenjen je na način da je u dijelu pretpostavki za održavanje rasprave bez prisutnosti optuženika usuglašen s člankom 404. stavkom 3. kojim je također propisano održavanje rasprave bez prisutnosti optuženika ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do 12 godina.

Članak 100. U članku 532. brisan je stavak 2. zbog činjenice da je, sukladno članku 32. stavak 1. točka 4., sudjelovanje u potvrđivanju optužnice razlog za izuzeće suca. To iz razloga ostvarenja prava osobe da joj u kaznenom postupku sudi nepristran sud.

Članak 101. Navedena izmjena u članku 535. stavak 2. ima za cilj osigurati da se postupak vodi na način uređen tom normom samo za kaznena djela za koja se, zbog zapriječene kazne, postupak vodi pred sucem pojedincem. Ovakvom izmjenom rješava se i u praksi nastao problem tumačenja navedene norme i članka 536., te 19.b stavak 3. te se sada jasno propisuje da će se oni postupci za kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora iznad 8 godina, a u odnosu na koje postoji suglasnost da se vode pred sucem pojedincem, primjenjivati članak 536. koji je također u tom smislu izmijenjen, radi jasnoće norme. Izmjena u stavcima 4., 5. i 6. posljedica su izmjene sustava kaznenih sankcija u KZ/11, te su nužne radi mogućnosti primjene odredbe u svim kaznenim postupcima.

Članak 102. Navedena izmjena u članku 536. ima za cilj otkloniti probleme u tumačenju dosadašnjeg članka 536. i članka 19.b stavak 3., te pojasniti volju zakonopisca da se u skraćenom postupku, za ona kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora iznad 8 godina za koja su se stranke suglasile da postupak vodi sudac pojedinac, postupa prema, u ovom članku

naznačenim, odredbama redovitog postupka. To znači da će način vođenja postupka odrediti visina kazne zapriječene za kazneno djelo koje je predmet postupka, a ne dispozicija stranaka o sastavu suda (sudac pojedinac/vijeće).

Članak 103. Navedena izmjena u članku 537. stavku 1. ne predstavlja intervenciju u suštinu norme već je riječ o usuglašavanju s KZ/11 s obzirom na intenciju norme prema kojoj, uvijek kada je optuženiku izrečena kazna lišenja slobode što je, prema sustavu kazni iz KZ/11, moguće pri izricanju kazne zatvora ili djelomične uvjetne osude, pisani otpravak presude sadrži obrazloženje.

Navedena izmjena i dopuna brisanjem riječi „te ako se optuženik očitovao krivim i prihvatio predloženu sankciju,“ iz stavka 2. i izdvajanjem istih u stavak 3., ima za cilj otkloniti u praksi nastao problem tumačenja pretpostavki za donošenje presude bez pisanog otpravka obrazloženja. Na izloženi način je pojašnjena dosadašnja norma članka 537. stavak 2. tako da sada jasno proizlazi da će se kratko obrazloženje presude unijeti u zapisnik o raspravi uvijek kada je optuženik priznao kazneno djelo i prihvatio kaznu i drugu mjeru propisanu kaznenim zakonom, te u drugom slučaju kada presudom nije izrečena kazna oduzimanjem slobode, a stranke nakon objave nisu zahtijevale pisani otpravak presude.

Dopunom koja se odnosi na uručenje zapisnika o raspravi nazočnim strankama ili dostavi istog stranci koja nije bila nazočna objavi presude otklanja se u praksi uočen problem nedostavljanja strankama zapisnika o raspravi u koji je unijeto kratko obrazloženje presude, čime se osigurava puna primjena prava stranaka da saznaju razloge sudske odluke, te da efektivno upražnjavaju pravo na žalbu protiv sudske presude.

Članak 104. Dopuna u članku 538. stavku 1. predstavlja usklađenje s KZ/11 s obzirom na odredbu zakona da prijepis presude kojom je izrečena kazna lišenja slobode uvijek sadrži i obrazloženje.

Članak 105. Izmjene u članku 540. predstavljaju usklađenje sa KZ/11 koji u članku 42. propisuje okvire novčane kazne pri čemu kao minimum propisuje 30 dnevnih iznosa. U stavku 3., zbog činjenice da KZ/11 u osnovi mijenja sustav sankcija, izvršena je terminološka izmjena radi primjene ove odredbe u svim kaznenim postupcima.

Članak 106. Izmjena u članku 541. stavku 2. predstavlja usuglašavanje izričaja s člankom 202. stavkom 2. točkom 2.

Članak 107. U članku 547. izmjena je izvršena radi jezičnog ujednačavanja unutar članka i odredbama Glave XXVI točke 2. gdje se uvijek koristi izričaj „sud“, bez preciziranja sastava suda u smislu suca pojedinca ili predsjednika vijeća.

Članak 108. U postojećem članku 550. stavku 2. bilo je navedeno da će državni odvjetnik podići optužnicu ako se optuženik ne može ispitati. Kako se ta odredba nalazi u Glavi XXVII koja regulira postupak prema okrivljenicima s duševnim smetnjama zaključivalo se da se u stavku 2. misli na optuženika koji je raspravno nesposoban. Predloženim izmjenama sada je izričito rečeno da će državni odvjetnik podići optužnicu ako se optuženik zbog raspravne nesposobnosti ne može ispitati te je u tom djelu norma precizirana bez zadiranja u njen sadržaj. Također, termin „optuženik“ je zamijenjen „okrivljenikom“ zbog činjenice da se ovom odredbom regulira ispitivanje okrivljenika prije podizanja optužnice.

Stavak 3. je dopunjen kako bi se jasno odredila nadležnost državnog odvjetnika s obzirom da se prema pravilima o određivanju nadležnosti državnog odvjetnika ista određuje prema nadležnosti suda, a ovdje je učinjena iznimka jer je omogućeno da istragu (koja je inače u

nadležnosti županijskog državnog odvjetništva) protiv neubrojivog počinitelja provodi općinsko državno odvjetništvo. Iz takve dopune će, osim toga, proizlaziti da se nadležnost državnog odvjetnika i suda i u ovom slučaju određuje prema općoj odredbi tj. s obzirom na zapriječenu kaznu za djelo koje je predmet postupka. Ovom je dopunom učinjena iznimka prema kojoj, iako je istraga obvezna, a prema neubrojivom počinitelju se primjenjuje redoviti postupak, optužnica će se dostaviti sucu istrage na prethodno ispitivanje samo kada je riječ o protupravnom djelu koje je u nadležnosti županijskog suda, a ako je riječ o djelu iz nadležnosti općinskog suda, tada će se primijeniti rješenje skraćenog postupka i optužnica će se odmah dostaviti nadležnom općinskom sudu, konkretno predsjedniku vijeća, na prethodno ispitivanje.

Stavak 4. je izmijenjen sukladno izmjenama u članku 216.

Članak 109. U članak 551. dodani su novi stavci 3., 4. i 5. kojim se uvodi nova mjera opreza za neubrojive počinitelje, kao alternativa istražnom zatvoru u situaciji kada se psihijatrijskim vještačenjem utvrdi da je za otklanjanje okrivljenikove opasnosti dostatno liječenje na slobodi. S obzirom da se ovim izmjenama i dopunama predlaže obvezna istraga za počinitelja u odnosu na kojeg postoji osnov sumnje da je protupravno djelo počinio u stanju neubrojivosti, kada je i obrana obvezna, to se radi dodatne zaštite te kategorije počinitelja predlaže da ovu mjeru opreza određuje, produljuje i ukida sud, a na nju se, glede rokova kontrole, trajanja mjere i prava na žalbu primjenjuju odredbe o mjerama opreza koje reguliraju ta pitanja, time da će o žalbi, s obzirom na odredbe o žalbi protiv rješenja, odlučivati viši sud.

Članak 110. Stavak 1. u članku 552. je dopunjen radi jasnoće norme, te naglašavanja da se rasprava prema okrivljeniku s duševnim smetnjama vodi primjenom odredaba redovitog postupka. Time je dodatno naglašeno da će u kaznenom postupku prema okrivljenicima s duševnim smetnjama postupati sud koji je stvarno nadležan prema općim odredbama o određivanju stvarne nadležnosti, što znači i općinski sud, ali da će se uvijek rasprava voditi prema pravilima redovitog postupka.

Članak 111. Članak 557. stavak 1., prema kojem proizlazi da neće doći do oduzimanje imovinske koristi ako izostane prijedlog tužitelja, protivan je članku 82. KZ/97 i članku 77. KZ/11 kojima je propisano načelo oduzimanja imovinske koristi prema kojem nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom (članak 82. KZ/97) odnosno protupravnom radnjom (članak 77. KZ/11), zbog čega je brisan. Ova izmjena zahtijeva i odgovarajuću izmjenu Zakon o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem.

Članak 112. U cijeloj odredbi članka 558. riječ: „predstavnik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“, kako bi se izbjeglo tumačenje tog pojma kao predstavnika pravne osobe u smislu Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela odnosno u smislu okrivljenika.

U stavku 1. izvršena je izmjena kako bi se osiguralo da sudovi zastupnika pravne osobe odnosno osobu na koju je prenesena imovinska korist kontinuirano pozivaju na svaku raspravu jer prema važećem tekstu članka 558. nije jasno koja prava ta osoba ima u kaznenom postupku. Stoga je to uređeno novim stavkom 4. kojim se propisuju prava te osobe s kojima je prije ispitivanja državni odvjetnik i sud moraju upoznati, pri čemu joj je dano i pravo na punomoćnika, sve radi zaštite njezinih prava i interesa.

Članak 113. U članku 563. potrebno je izbrisati pojam sigurnosnih mjera, te izrijekom navesti oduzimanje predmeta, obzirom KZ/11 više ne poznaje tu mjeru kao sigurnosnu mjeru,

dok se norma dopunjuje riječima „i posebnih zakona“ zbog potrebe upućivanja na odredbe posebnih zakona koji uređuje materiju oduzimanja imovinske koristi (Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem, ZUSKOK).

Članak 114. U članku 564. stavcima 1., 4. i 5. učinjene su istovjetne izmjene na način da je u članak unesen pojam „djelomične uvjetne osude“ kao rezultat usklađenja s KZ/11, a radi mogućnosti primjene odredbe u svim postupcima opoziva uvjetne odnosno djelomične uvjetne osude koja je, nakon izdržane kazne zatvora, po svojim pravnim učincima izjednačena s uvjetnom osudom, pa i u postupku opoziva.

Članak 115. U članku 566. brisana je riječ „kazneni“ kako bi se izbjeglo tumačenje ove odredbe u smislu da se tjeratica može raspisati samo nakon započinjanja kaznenog postupka (članak 17.).

Članak 116. U članku 569. brisana je riječ „kazneni“ kako bi se izbjeglo tumačenje ove odredbe u smislu da se tjeratica može raspisati samo nakon započinjanja kaznenog postupka (članak 17.).

Članak 117. Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora izraditi pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku.

Članak 118. Kao datum stupanja na snagu ovog Zakona određen je 1. siječnja 2013. godine, koji je ujedno datum stupanja na snagu novog Kaznenog zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskom saboru nakon rasprave o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, na sjednici održanoj 19. listopada 2012. godine, donesen je sljedeći Zaključak:

„Prihvaća se Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.“

Preformuliran je tekst odredbe članka 1. Konačnog Prijedloga, kojim se mijenja članak 10. Zakona o kaznenom postupku, na način da sam sadržaj i svrha izmjene nisu promijenjeni, već samo formulacija odredbe.

Također, isto je učinjeno i u članku 5. Konačnog Prijedloga, gdje je izmijenjen stavak 2. članka 34. iz razloga veće jasnoće i jednostavnosti izričaja odredbe, a članak 35. Zakona je dodan u Konačni prijedlog (članak 6. Konačnog prijedloga) kako bi se dosljedno proveo zahtjev Ustavnog suda u odnosu na otklanjanje neustavnosti odredbe članka 34. Zakona o kaznenom postupku.

Sukladno primjedbi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora, u člancima 12. i 14. Konačnog Prijedloga izmijenjen je izričaj na način da je u preciziran predmet sporazumijevanja, kao jedno od prava okrivljenika (članak 64. stavak 1. točka 15. Zakona o kaznenom postupku) odnosno kao jedan od slučajeva obvezne obrane (članak 66. stavak 2. točka 6.) na način da je preciziran sadržaj i opseg sporazumijevanja upućivanjem na relevantnu odredbu Zakona. Slijedom prihvaćenih primjedbi Odbora za zakonodavstvo za izmjenu članaka 12. i 14. Konačnog Prijedloga, valjalo je intervenirati i u članke 7., 61. i 62. Konačnog Prijedloga, a radi dosljednosti zakonskog teksta.

U članku 13. Konačnog prijedloga ispravljena je pogreška u padežima koja postoji u važećem ZKP-u te su, sukladno važećem zakonodavstvu, termini „hranitelj“ i „hranjenik“ koji više ne postoje, zamijenjeni pojmovima „uzdržavatelj“ i „uzdržavani“.

Nadalje, izmjena u odnosu na tekst Prijedloga Zakona i Konačnog prijedloga postoji i u odnosu na članke 21. i 22. Konačnog prijedloga. Naime, izmijenjena rečenica u stavku 2. članka 104. postala je novi stavak 3. u članku 105. Zakona o kaznenom postupku jer se, nakon predložene izmjene, više ne radi o jednom od razloga za propast jamstva, već o razlogu za ukidanje jamstva, a članak 105. regulira razloga za ukidanje jamstva.

Obzirom se izmjenom članka 109. Zakona o kaznenom postupku nije suštinski mijenjala predmetna odredba, niti je predložena izmjena nužna radi usklađenja sa novim Kaznenim zakonom, predlagatelj je odustao od navedene izmjene te Konačni prijedlog ne sadrži više izmjenu članka 109. Zakona o kaznenom postupku.

Sljedeća izmjena u odnosu na Prijedlog Zakona je učinjena u članku 29. Konačnog prijedloga (članak 129. ZKP-a). Naime, predlaže se izmjena cijelog stavka (a ne samo dviju rečenica) kako bi tekst bio precizniji i jasniji te nomotehnički ispravniji.

Člankom 61. Konačnog prijedloga mijenja se članak 360. Zakona o kaznenom postupku te se regulira materija sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama. Obzirom se u člancima 38. st. 2. toč. 8., 64. st. 1. toč. 15., 66. st. 2. toč. 6. Zakona o kaznenom postupku poziva na predmetnu odredbu članka 360. stavka 4. točke 3., kao na oglednu odredbu vezano uz predmet sporazumijevanja, bilo je potrebno izuzeti sigurnosne mjere jer one ne mogu biti predmet sporazumijevanja. Naime, osnova za izricanje sigurnosnih mjera je opasnost okrivljenika, te stoga, a uvažavajući potrebu i zaštite društva, nije i ne može biti predmetom sporazumijevanja. Slijedom navedenog, sigurnosne mjere premještene su iz čl. 360. st. 4. toč. 3. u čl. 360. st. 4. toč. 5.

Također, ispravljena je greška u pisanju u vidu pozivanja na pogrešnu odredbu u članku 64. Konačnog prijedloga.

Članak 108. Konačnog prijedloga je terminološki usklađen sa Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te je preciziran rok u kojem sud mora biti obaviješten o tijeku liječenja okrivljenika, a kako bi sud mogao kontrolirati provođenje mjere i odlučivati o njenom ukidanju ili produljenju.

Posljednja skupina razlika u odnosu na Prijedlog Zakona odnosi se na terminološke i, manjim dijelom, sadržajne izmjene u člancima 8., 10., 11., 33., 35., 39., 50., 52., 53., 68. i 72. Konačnog prijedloga. Naime, u ovim odredbama radi se o usklađenju s novom definicijom djeteta u KZ/11, koji djetetom smatra svaku osobu do 18 godina starosti. Prijedlog zakona je polazio od postavke da se zadrži pojam maloljetnika u ZKP-u, a kako bi se ZKP mogao primjenjivati u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona, budući KZ/97 sadrži pojam maloljetnika. No, u članku 39. Konačnog prijedloga unesena je definicija pojma „dijete“, za potrebe ZKP-a, na način da se djetetom smatra svaka osoba koja nije navršila 18 godina. Uvođenjem definicije „djeteta“ u ZKP dana je mogućnost da se pojam „maloljetnik“ briše iz ZKP-a te da se kroz cijeli ZKP taj pojam zamijeni pojmom „djeteta“. Obzirom na postojanja definicije kojom se određuje sadržaj pojma „dijete“ koji po svom sadržaju i opsegu obuhvaća pojam „djeteta“ i „maloljetnika“ iz KZ/97, a iz odredbi ZKP-a proizlazi da se pojam „dijete“ odnosi na sudionike postupka različite od okrivljenika, to će ZKP biti primjenjiv u kaznenim postupcima po oba Kaznena zakona.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVAĆIO

Primjedbe Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora;

Članak 17. Konačnog prijedloga ne predstavlja usklađenje s odlukom Ustavnog suda, koja Odluka je ukinula odredbe članka 76. stavaka 2., 3. i 4. Zakona o kaznenom postupku. Naime, članak 76. Zakona o kaznenom postupku mijenjan je zbog potrebe usklađenja s KZ/11 i Prijedlogom Direktive Vijeća Europske unije o pravu na branitelja u kaznenom postupku i o pravu na komunikaciju nakon uhićenja. Predmetna Direktiva, kao i praksa Europskog suda za ljudska prava dopuštaju nadzor nad komunikacijom uhićenika i branitelja, u iznimnim situacijama i pod određenim uvjetima, a sve u svrhu onemogućavanja ometanja istrage. Nadalje, niti Ustavni sud ne dovodi u pitanje mogućnost nadzora predviđenu zakonom, zaključujući da je riječ o tzv. relativno zaštićenom derogabilnom ustavnom i konvencijskom pravu. No, Ustavni sud traži od zakonodavca da taj nadzor ograniči na najteža kaznena djela koja predstavljaju prijetnju organiziranom životu u zajednici (pr. ona djela povezana s terorizmom i organiziranim kriminalitetom). Obzirom je sličan zahtjev (ograničenje prava okrivljenika samo na najteža kaznena djela) Ustavni sud postavio na još nekoliko mjesta u

svojoj odluci, predlagatelj je stava da se katalog kaznenih djela za koja su moguća ograničenja prava okrivljenika mora napraviti jednoobrazno i, kao takav, primijeniti u svim slučajevima. Slijedom navedenog, predlagatelj nije ovu odredbu usklađivao s odlukom Ustavnog suda, već je to ostavio za sveobuhvatnu reformu koja će biti provedena u roku koji je za to ostavio Ustavni sud.

U članku 25. Konačnog prijedloga sužena je mogućnost primjene instituta istražnog zatvora u domu isključivo kako bi se omogućila primjena tog instituta u praksi. Važno je istaknuti da članak 25. Konačnog prijedloga sadrži tzv. generalnu klauzulu koja omogućuje sudu da odredi istražni zatvor u domu ne samo protiv određenih kategorija okrivljenika (trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje, osobe koja je navršila 70 godina života) već i u onim slučajevima kada to sud ocijeni iznimno opravdanim. Time se omogućava da se u raznim životnim situacijama, koje nije moguće sve zakonski opisati, primjeni taj institut, onda kada sud to ocijeni iznimno opravdanim.

Izmjena i dopuna članka 245 st.1. Zakona o kaznenom postupku (članak 46. Konačnog prijedloga) predstavlja usklađenje s odredbama KZ/11, radi mogućnosti njegove primjene nakon stupanja na snagu 01. siječnja 2013. godine, te se proširivanjem tamo učinjene intervencije ne bi otklonile neustavnosti članka 246. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku na koje je ukazao Ustavni sud u svojoj Odluci. Naime, člankom 246. Zakona o kaznenom postupku reguliran je institut pretrage bez naloga. Obzirom su Odlukom Ustavnog suda ukinute još neke odredbe (ili dijelovi odredaba) koji se odnose na pretragu kao dokaznu radnju, stav je predlagatelja da se dokazne radnje u cjelini urede u sklopu reforme predkaznenog postupka, na način kako to određuje Ustavni sud. Zbog obima takvih izmjena, predlagatelj nije ovu materiju usklađivao s odlukom Ustavnog suda, već je to ostavio za sveobuhvatnu reformu koja će biti provedena u roku koji je za to ostavio Ustavni sud.

Predlagatelj ostaje pri izmjenama predloženim u članku 55. Konačnog prijedloga, u kojem članku su propisani katalogi kaznenih djela za koja se mogu odrediti posebne dokazne radnje. Predmet primjedbe Odbora za pravosuđe je stavak 2. članka 334. Zakona o kaznenom postupku gdje se propisuje mogućnost provođenja posebnih dokaznih radnji za kaznena djela iz članka 113. Zakona o sudovima za mladež (kaznena djela na štetu maloljetnika). Naime, radi se o uobičajenom načinu određivanja kataloga kaznenih djela pozivanjem na katalog iz drugog zakona, u konkretnom slučaju katalog kaznenih djela određenih u članku 113. Zakona o sudovima za mladež, koji kao takav obuhvaća sva kaznena djela navedena u tom članku Zakona o sudovima za mladež.

Članak 337. Zakona o kaznenom postupku nije predmet ovih izmjena i dopuna, već će, s obzirom na opsežnost potrebne intervencije u predkazneni postupak koja proizlazi iz Odluke Ustavnog suda, pa i u vidu, između ostalog, propisivanja djelotvorne kontrole primjene pravila iz članka 337. Zakona o kaznenom postupku, a koja bi trebala uključivati i jasno uređenje odnosa između državnoodvjetničke i sudske kontrole, biti predmetom drugog dijela postupka usklađenja Zakona o kaznenom postupku s Odlukom Ustavnog suda.

Predlagatelj ostaje pri izmjenama predloženim u članku 88. Konačnog prijedloga kojim je otklonjena nedorečenost dosadašnjeg članka 508 stavka 1. Zakona o kaznenom postupku vezano za primjenu pravila o zastari u obnovi postupka na koju je ukazao Ustavni sud u svojoj Odluci. Naime, zakonodavnim rješenjem implementiranim ovim Konačnim prijedlogom uvedeno je pravilo da se odredbe o zastari primjenjuju u obnovljenom postupku ako je obnova kaznenog postupka dopuštena na zahtjev tužitelja, a na štetu okrivljenika, kada

je do pravomoćne odbijajuće presude došlo zbog propusta tužitelja ili suda. Takvo zakonodavno rješenje uvedeno je radi zaštite prava okrivljenika. Međutim, upravo kako bi se zaštitilo i društvo u cjelini, te načelo pravičnosti, propisano je da se u slučaju obnove kaznenog postupka dovršenog pravomoćnom odbijajućom presudom neće primjenjivati pravila o zastari ako je pravomoćna odbijajuća presuda bila donesena zbog odustanka tužitelja od optužbe na raspravi, a do odustajanja je došlo zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku počinjenog od strane ili uz sudjelovanje osuđenika. Protivno zakonodavno rješenje štitilo bi neprihvatljiva postupanja prisile prema pravosudnim dužnosnicima, počinjena od strane ili uz sudjelovanje osuđenika, koja su rezultirala odustankom tužitelja od optužbe.

Mišljenje je Odbora za pravosuđe da ispitivanje optuženika na početku dokaznog postupka u skraćenom postupku nije dobro procesno rješenje. U skraćenom je postupku zadržano rješenje iz Zakona o kaznenom postupku/97 iz razloga efikasnosti i ekonomičnosti budući omogućuje kvalitetno usmjeravanje dokaznog postupka. No, izloženo mišljenje Odbora će se razmotriti u daljnjem radu na reformi kaznenog postupka koja slijedi.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 10.

(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

- 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, okrutnog ili nečovječnog postupanja,
- 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na dostojanstvo, ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života,
- 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,
- 4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza.

(3) Ne smatraju se nezakonitim dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka:

- 1) radnjom za koju je prema kaznenom zakonu isključena protupravnost,
- 2) u postupku za teške oblike kaznenih djela za koja se provodi redoviti postupak, kod kojih je povreda prava, s obzirom na jakost i narav, bitno manja u odnosu na težinu kaznenog djela.

(4) Sudska odluka ne može se temeljiti isključivo na dokazu iz stavka 3. točke 2. ovog članka.

Članak 19.b

(1) Općinski sudovi sude u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac, osim za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.),

spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teško kazneno djelo protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) te u predmetima za kaznena djela za koja je sastav suda propisan posebnim zakonom.

(3) U predmetima iz nadležnosti vijeća općinskog suda stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim ako sastav vijeća nije propisan zakonom. Sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Stranke tu suglasnost ne mogu opozvati.

(4) Općinski sudovi donose odluke izvan rasprave u vijećima sastavljenim od tri suca.

(5) Predsjednik općinskog suda i predsjednik vijeća općinskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor,

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda,

c) za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.);

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni kazneni postupak kad je to propisano ovim Zakonom;

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

Članak 32.

(1) Sudac ili sudac porotnik isključen je od obavljanja sudske dužnosti:

1) ako je oštećen kaznenim djelom;

2) ako mu je okrivljenik, njegov branitelj, tužitelj, žrtva, oštećenik, njihov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni drug ili srodnik u uspravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja;

3) ako je s okrivljenikom, njegovim braniteljem, tužiteljem, žrtvom ili oštećenikom u odnosu skrbnika, štitenika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja;

4) ako je u tom kaznenom predmetu u prethodnom postupku obavljao dokazne radnje, ili je odlučivao o potvrđivanju optužnice, ili je sudjelovao u postupku kao tužitelj, branitelj,

zakonski zastupnik, savjetnik žrtve ili opunomoćenik oštećenika, odnosno tužitelja, ili je ispitan ili treba biti ispitan kao svjedok ili vještak, a drukčije nije propisano ovim Zakonom;

5) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom ili izvanrednim pravnim lijekom.

(2) Sudac ili sudac porotnik može biti otklonjen od obavljanja sudske dužnosti ako se izvan slučajeve navedenih u stavku 1. ovog članka navedu i dokažu okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 34.

(1) Izuzeće mogu tražiti i stranke.

(2) Stranke mogu podnijeti zahtjev za izuzeće do početka rasprave, a ako su za razlog isključenja (članak 32. stavak 1.) saznale kasnije, zahtjev podnose odmah nakon saznanja.

(3) Zahtjev za izuzeće suca višeg suda stranka može staviti u žalbi ili u odgovoru na žalbu, ali najkasnije do početka sjednice tog suda.

(4) Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog suca ili suca porotnika koji u predmetu postupaju, odnosno suca višeg suda.

(5) Stranka je dužna u zahtjevu navesti dokaze i okolnosti zbog kojih smatra da postoji kakva zakonska osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu navoditi razlozi koji su isticali u prijašnjem zahtjevu za izuzeće koji je odbijen.

Članak 35.

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda.

(2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.

(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.

(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen nakon početka rasprave ili ako je postupljeno suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.

Članak 38.

(1) Temeljno pravo i glavna dužnost državnog odvjetnika je progon počinitelja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti.

(2) U predmetima kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti državni odvjetnik ima pravo i dužnost:

- 1) poduzimanja potrebnih radnji radi otkrivanja kaznenih djela i pronalaženja počinitelja,
- 2) poduzimanja izvida kaznenih djela, naganja i nadzora provođenja pojedinih izvida radi prikupljanja podataka važnih za pokretanje istrage,
- 3) donošenja odluka predviđenih zakonom,

- 4) provođenja istrage,
 - 5) provođenja i nadzora provođenja dokaznih radnji,
 - 6) predlaganja mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi,
 - 7) odlučivanja o odbacivanju kaznene prijave, odgodi i odustajanju od kaznenog progona,
 - 8) pregovaranja i sporazumijevanja s okrivljenikom o priznanju krivnje i sankciji,
 - 9) podizanja i zastupanja optužnice, te predlaganja izdavanja kaznenog naloga pred nadležnim sudom,
 - 10) davanja izjava da neće poduzeti kazneni progon u slučaju iz članka 286. stavka 2. ovog Zakona,
 - 11) podnošenja žalbi protiv nepravomoćnih sudskih odluka i izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih sudskih odluka,
 - 12) sudjelovanja u postupku povodom zahtjeva za sudsku zaštitu protiv odluke ili radnje tijela uprave nadležnog za izvršenje kazne ili mjere oduzimanja slobode izrečene pravomoćnom presudom u kaznenom postupku,
 - 13) poduzimanja drugih mjera predviđenih zakonom.
- (3) Državni odvjetnik pokreće posebne postupke i sudjeluje u posebnim postupcima kad je to predviđenom zakonom.
- (4) Glavni državni odvjetnik odlučuje o davanju postupovnog imuniteta pripadniku zločinačke organizacije u skladu sa zakonom.

Članak 44.

- (1) Dijete, ili maloljetnik žrtva kaznenog djela ima, osim prava koje ima žrtva iz članka 43. i drugih odredaba ovog Zakona, pravo na:
- 1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
 - 2) tajnost osobnih podataka,
 - 3) isključenje javnosti.
- (2) Sud, državni odvjetnik, istražitelj i policija moraju prema djetetu ili mlađem maloljetniku, žrtvi kaznenog djela, postupati posebno obzirno imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta ili mlađeg maloljetnika.

Članak 48.

- (1) Za kaznena djela za koja se progoni po prijedlogu, prijedlog za progon mora se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za kazneno djelo i počinitelja.
- (2) Prijedlog za progon podnosi se državnom odvjetništvu.
- (3) Ako je sam oštećenik podnio kaznenu prijavu ili je podnio prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku, smatra se da je time stavio i prijedlog za progon.
- (4) Pravovremena privatna tužba smatrat će se kao pravovremeno podnesen prijedlog oštećenika ako se u tijeku postupka utvrdi da se radi o kaznenom djelu za koje se progoni po prijedlogu.
- (5) Maloljetnik koji je navršio šesnaest godina života može i sam podnijeti prijedlog za progon.

Članak 53.

(1) Ako je oštećenik maloljetnik ili osoba koja je lišena poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik ovlašten je davati sve izjave i poduzimati sve radnje na koje je prema ovom Zakonu ovlašten oštećenik.

(2) Oštećenik koji je navršio šesnaest godina života može sam davati izjave i poduzimati radnje u postupku.

Članak 62.

(1) Za maloljetnike i osobe koje su lišene poslovne sposobnosti privatnu tužbu podnosi njihov zakonski zastupnik.

(2) Maloljetnik koji je navršio šesnaest godina života može i sam podnijeti privatnu tužbu.

Članak 64.

(1) U kaznenom postupku okrivljenik ima pravo:

1. prije ispitivanja ili prije poduzimanja druge radnje za koju je to propisano ovim Zakonom, biti upoznat s osnovama sumnje da je počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret,
2. slobodno iznositi obranu, uskratiti iskaz u cijelosti ili uskratiti odgovor na postavljeno pitanje,
3. ne priznati krivnju,
4. uzeti branitelja po vlastitom izboru,
5. da mu se imenuje branitelj u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
6. slobodno u privatnosti razgovarati s braniteljem, osim ako iznimno, sud ili državni odvjetnik nije odredio nadzor razgovora,
7. da branitelj može, a u zakonom propisanom slučaju mora prisustvovati njegovu ispitivanju,
8. razgledavati, preslikavati, snimati spise i predmete koji imaju služiti kao dokaz u skladu s ovim Zakonom,
9. predlagati dokaze,
10. sudjelovati u dokaznim i drugim postupovnim radnjama u skladu s ovim Zakonom,
11. predlagati provođenje radnji i donošenje odluka te podnositi prijedloge u postupku,
12. služiti se u postupku svojim jezikom i da mu se, kad to propisuje ovaj Zakon, osigura tumač,
13. podnijeti odgovor na optužnicu,
14. sudjelovati u sjednici na kojoj se ispituje optužnica,
15. priznati krivnju i sporazumjevati se o sankciji,
16. sudjelovati na raspravi i u izvođenju dokaza,
17. podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

Odredbom članka 9. stavaka 1. i 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., dopunjena točka 7., a točka 8. izmijenjena.

(2) Zakonom se posebno propisuje:

1. način ostvarenja prava iz stavka 1. ovog članka,
2. kad se okrivljenik mora obavijestiti o pravima iz stavka 1. ovog članka i posljedice u slučaju propuštanja obavijesti,
3. prava koja ima okrivljenik koji je lišen slobode ili je prema njemu primijenjena druga mjera lišenja ili ograničenja temeljnih prava.

Članak 65.

(1) Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu s ovim Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima.

Odredbom članka 5. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 80/11., stupio na snagu 21. srpnja 2011., izmijenjen stavak 1.

(2) Okrivljenika se prije prvog ispitivanja ili druge radnje za koju to predviđa ovaj Zakon, mora poučiti da ima pravo uzeti branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovu ispitivanju.

(3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili izvanbračni drug, srodnik u uspravnoj liniji, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja.

(4) Za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu.

Odredbom članka 5. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 80/11., stupio na snagu 21. srpnja 2011., izmijenjen stavak 4.

Članak 66.

(1) Okrivljenik mora imati branitelja pri prvom ispitivanju:

1) ako je nijem, gluhi, slijep ili nesposoban da se sam brani,

2) ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisan redoviti postupak.

Odredbom članka 10. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., izmijenjena točka 1.

(2) Okrivljenik mora imati branitelja:

1) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje (članak 11. stavak 4.),

Odredbom članka 10. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., izmijenjena točka 1.

2) od dostave naloga o provođenju istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora do pravomoćnog okončanja postupka,

3) od donošenja odluke kojom je protiv okrivljenika određen pritvor ili istražni zatvor,

Odredbom članka 10. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., izmijenjena točka 3.

4) u slučajevima donošenja naloga o prekidu istrage propisanih ovim Zakonom (članak 223. stavak 1. i 2.),

5) od dostave optužnice do pravomoćnog okončanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od deset ili više godina,

6) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o sankciji i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma (članak 360. stavak 1. i 3. i članak 374.),

7) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.),

8) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavak 2. i 3.),

Odredbom članka 10. stavka 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., izmijenjena točka 8.

9) nakon podizanja optužnice u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama (članak 550. stavak 2.),

10) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(3) Ako u slučajevima kada je obrana obvezna, okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja, postaviti će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja postavlja na prijedlog suda ili državnog odvjetnika, predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.

(4) Sud, odnosno tijelo koje vodi postupak će branitelju osigurati dovoljno vremena i mogućnosti za pripremu obrane.

Članak 70.

(1) Branitelj ne može biti žrtva, oštećenik, bračni, odnosno izvanbračni drug oštećenika, privatnog tužitelja ili oštećenika kao tužitelja ni njihov srodnik u uspravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tzbini do drugog stupnja.

(2) Branitelj ne može biti ni osoba koja je pozvana kao svjedok, osim ako je prema ovom Zakonu oslobođena dužnosti svjedočenja i izjavila da neće svjedočiti ili ako se branitelj ispituje kao svjedok u slučaju iz članka 284. točke 2. ovog Zakona.

(3) Branitelj ne može biti ni osoba koja je u istom predmetu suokrivljena ili je postupala kao sudac, državni odvjetnik, istražitelj ili policijski službenik.

(4) Branitelj ne može biti odvjetnik protiv kojeg je podignuta optužnica da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 279. Kaznenog zakona.

(5) Na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sud može rješenjem odlučiti da branitelj ne može biti odvjetnik za kojeg postoje osnove sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 279. Kaznenog zakona. Do podizanja optužnice o prijedlogu državnog odvjetnika odlučuje sudac, a nakon podizanja optužnice sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 75.

(1) Uhićenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora s braniteljem čim je uhićenik imenovao branitelja, odnosno čim je donesena odluka o imenovanju branitelja.

(2) Državni odvjetnik može rješenjem naložiti da se razgovor između uhićenika i branitelja nadzire o čemu prije početka razgovora, dostavom rješenja, obavještava uhićenika i branitelja. Razgovor se može prekinuti ako:

- 1) uhićenik narušava sigurnost i red,
- 2) je usmjeren na počinjenje kaznenih djela prikrivanja (članak 236. i 279. Kaznenog zakona), ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela (članak 301. Kaznenog zakona),
- 3) je usmjeren na ometanje kaznenog postupka utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače.

(3) Protiv rješenja državnog odvjetnika o nadzoru iz stavka 2. ovog članka, uhićenik može u roku od dva sata podnijeti žalbu sucu istrage. Sudac istrage o žalbi odlučuje u roku od šest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 76.

(1) Ako se okrivljenik nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, branitelj se može s njime dopisivati i razgovarati bez nadzora.

(2) Ako drukčije nije određeno ovim Zakonom, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može, do podizanja optužnice, odlučiti da se pisma, poruke i razgovori okrivljenika i branitelja nadziru:

1) u postupku za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.), krivotvorenja novca (članak 274.) i pranja novca (članak 279.),

2) u postupku za kaznena djela za koja postoje osnove sumnje da ih je počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija ako postoji vjerojatnost da bi razgovor okrivljenika s braniteljem doveo do prikrivanja kaznenih djela, pomoći počinitelju nakon kaznenog djela ili ako u pogledu okrivljenika postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo, dovršiti pokušano kazneno djelo ili počiniti teže kazneno djelo kojim prijeti.

(3) Odluku o nadzoru sudac istrage donosi rješenjem. Rješenje o nadzoru dostavlja se, prije stavljanja pod nadzor, branitelju i okrivljeniku. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) Nadzor iz stavka 2. ovog članka, može trajati najdulje dva mjeseca od određivanja istražnog zatvora.

Članak 79.

(1) Podnesci koji se prema ovom Zakonu pisano sastavljaju i potpisuju, mogu se podnijeti u obliku elektroničke isprave ako su izrađeni, otpremljeni, primljeni i pohranjeni primjenom dostupne informacijske tehnologije, i osiguravaju utvrđivanje jednoznačnog obilježja kojim se utvrđuje sastavljač elektroničke isprave (elektronički potpis).

(2) Podnesak u obliku elektroničke isprave smatra se zaprimljenim u informacijskom sustavu ili uređaju suda, državnog odvjetništva, policije ili odvjetničkog ureda, trenutkom registracije njihovog prijema u tom sustavu ili uređaju. Primatelj osigurava uredno djelovanje automatiziranog sustava potvrde prijema. Ako pošiljatelj ne zaprimi potvrdu prijema, obavijestit će o tome primatelja, pa ukoliko u roku kojeg je odredio ne primi tu potvrdu, smatra se da podnesak u obliku elektroničke isprave nije poslan.

(3) O podnesku u obliku elektroničke isprave iz stavka 2. ovog članka, sud, državno odvjetništvo i policija sastavljaju službenu zabilješku. U slučaju nerazumljivog ili nepotpunog podneska postupit će se prema članku 78. stavku 3. i 4. ovog Zakona.

(4) U ocjeni pitanja pravne valjanosti, uporabe, prometa, čuvanja i tajnosti podnesaka u obliku elektroničke isprave odgovarajuće se primjenjuju odredbe posebnih propisa.

(5) Ministar nadležan za pravosuđe donijet će posebne propise o tehničkim uvjetima za podnošenje elektroničke isprave.

d) Ukidanje istražnog zatvora i opoziv rješenja o istražnom zatvoru

Članak 97.

(1) Dovedbeni nalog izdaje sud:

1) ako je doneseno rješenje o istražnom zatvoru,

2) ako uredno pozvani okrivljenik ne dođe, a svoj izostanak ne opravda,

3) ako se nije mogla obaviti uredna dostava poziva, a iz okolnosti očito proizlazi da okrivljenik izbjegava primiti poziv,

4) u slučaju iz članka 129. stavka 2. ovog Zakona.

(2) O izdavanju dovedbenog naloga sud odlučuje u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva.

(3) Dovedbeni nalog iznimno, pod uvjetima iz članka 208. stavka 3. ovog Zakona, mogu izdati državni odvjetnik, ili policija.

(4) Dovedbeni nalog izdaje se u pisanom obliku i sadrži: ime i prezime okrivljenika kojeg treba dovesti te druge potrebne podatke koji su poznati, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredaba Kaznenog zakona, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat tijela i potpis osobe koja izdaje nalog.

(5) Dovedbeni nalog izvršava policija. Osoba kojoj je povjereno izvršenje naloga, predaje nalog okrivljeniku i poziva ga da pođe s njim. Ako okrivljenik to odbije, dovest će se prisilno.

(6) Policija može bez dovedbenog naloga u svoje službene prostorije dovesti okrivljenika kojem treba uručiti poziv prema članku 169. stavku 3. ovog Zakona. O predaji poziva sastavit će se službena zabilješka s naznakom vremena dovođenja osobe, predaje poziva ili razloga odbijanja primitka te vremena napuštanja službenih prostorija.

(7) Policija može bez dovedbenog naloga radi provjere prebivališta, boravišta, ili drugih razloga važnih za uspješno vođenje postupka, u svoje službene prostorije dovesti okrivljenika protiv kojeg je određeno jamstvo. Dovedeni okrivljenik može se zadržati do šest sati. O zadržavanju će se sastaviti službena zabilješka s naznakom vremena dovođenja osobe, poduzetim radnjama ili mjerama te vremena napuštanja službenih prostorija. Službena zabilješka se odmah dostavlja državnom odvjetniku, a nakon podizanja optužnice sudu.

Članak 102.

(1) Istražni zatvor određen iz razloga navedenih u članku 123. stavku 1. točki 1. do 3. ovog Zakona, može se ukinuti ako okrivljenik ili tko drugi za njega dade jamstvo, a sam okrivljenik obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište, da neće ometati kazneni postupak i da neće počinuti novo kazneno djelo.

(2) U rješenju o određivanju istražnog zatvora, sud može odrediti visinu jamstva koja može zamijeniti istražni zatvor. Jamstvo uvijek glasi na svotu novca koja se određuje s obzirom na težinu kaznenog djela, osobne okolnosti te imovno stanje okrivljenika.

(3) Ako ocijeni da jamstvo ne može zamijeniti istražni zatvor sud će navesti okolnosti zbog kojih nalazi da je isključena zamjena istražnog zatvora jamstvom.

(4) Uz jamstvo sud može odrediti jednu ili više mjera opreza kao uvjet jamstva.

Članak 104.

(1) Policija nadzire postupa li okrivljenik u skladu s uvjetima određenima rješenjem o jamstvu. O okolnostima koje upućuju na mogućnost okrivljenikovog kršenja uvjeta jamstva policija odmah obavještava sud.

(2) Ako okrivljenik postupi protivno uvjetima rješenja o određivanju jamstva, rješenjem će se odrediti naplata iznosa jamstva u korist proračuna, a protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor. Tako sud može odlučiti, na prijedlog državnog odvjetnika, i ako postoji ozbiljna vjerojatnost da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu.

Članak 105.

(1) Visina jamčevine može se izmijeniti rješenjem ako to opravdavaju naknadno utvrđene okolnosti.

(2) Ako se utvrdi da je okrivljenik prikrrio prave okolnosti odlučne za odmjeravanje jamčevine, ili ako se utvrdi postojanje razloga za istražni zatvor različitih od onih zbog kojih je bio određen istražni zatvor koji je zamijenjen jamstvom, a visina danog jamstva nije primjerena novim okolnostima, protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor, a nakon zatvaranja okrivljenika, jamstvo će se ukinuti, položena jamčevina, dragocjenosti, vrijednosni

papiri ili druge pokretnine vratit će se, a hipoteka će se brisati. Tim rješenjem može se odrediti nova visina jamstva koje bi zamijenilo istražni zatvor.

(3) Jamstvo se ukida i kad kazneni postupak pravomoćno završi rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(4) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida kad osuđenik stupi na izdržavanje kazne.

Članak 106.

(1) Svatko smije spriječiti bijeg osobe zatečene u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Zatečena u kaznenom djelu je osoba koju netko opazi u radnji kaznenog djela, odnosno osoba koja je neposredno nakon kaznenog djela zatečena pod okolnostima koje upućuju na to da je počinila kazneno djelo.

(3) Osoba spriječena u bijegu predaje se policiji i može se zadržati do dolaska policije.

Članak 112.

(1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima. Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od 6 sati. O žalbi odlučuje sudac istrage u roku od 8 sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(2) Pritvor iz stavka 1. ovog članka, može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih četrdeset i osam sati ako je to neophodno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora iznad dvanaest godina. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.

(3) Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je pritvor bio određen.

(4) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika, može pisanim nalogom naložiti policiji da u roku od dvadeset i četiri sata od trenutka predaje uhićenika pritvorskom nadzorniku, dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.

(5) Ako u roku od dvadeset i četiri sata od trenutka predaje pritvorskom nadzorniku, protiv okrivljenika nije određen pritvor ili okrivljenik nije doveden sucu istrage prema stavku 1. ovog članka, ima se pustiti na slobodu.

Članak 119.

(1) Kad postoje okolnosti iz članka 123. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona, sud može odrediti istražni zatvor u domu ako je za ostvarenje svrhe istražnog zatvora dovoljna zabrana okrivljeniku da se udaljuje iz doma.

(2) Prije određivanja istražnog zatvora u domu sud će zatražiti od okrivljenika pisanu suglasnost punoljetnih osoba koje borave u domu okrivljenika o primjeni tehničkih sredstava nadzora iz stavka 3. ovog članka.

(3) Rješenje o istražnom zatvoru u domu sadrži zabranu okrivljeniku da se udaljuje iz doma. Tim rješenjem sud može odrediti primjenu tehničkih sredstava nadzora kojim se osigurava provođenje istražnog zatvora u domu. Prema potrebi, sud može naložiti mjeru opreza.

(4) Osobi u istražnom zatvoru u domu, sud može iznimno odobriti da se za određeno vrijeme udalji iz doma ako:

1) je to neophodno potrebno radi liječenja osobe, ili

2) to nalažu posebne okolnosti uslijed kojih bi mogle nastupiti teške posljedice po život, zdravlje ili imovinu.

(5) Ako se osoba u istražnom zatvoru u domu udalji iz doma protivno zabrani suda, ili na drugi način ometa provođenje istražnog zatvora u domu, protiv te osobe odredit će se istražni zatvor. O tome će se osoba upozoriti u rješenju o određivanju istražnog zatvora u domu.

Članak 121.

(1) Istražni zatvor u domu nadzire ministarstvo nadležno za pravosuđe u skladu s posebnim zakonom.

(2) U prostoru istražnog zatvora u domu ministarstvo nadležno za pravosuđe ima ovlasti propisane ovim Zakonom (članak 135. do 143.) i drugim propisima. Evidenciju o nadzoru nad kućnim zatvorom vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe.

(3) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o evidenciji i izvršavanju istražnog zatvora u domu.

Članak 123.

(1) Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako:

1) je u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),

2) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače,

3) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počiniti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti,

4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka zbog posebno teških okolnosti počinjenja kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

5) okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

(2) Istražni zatvor se neće odrediti na temelju odredbe stavka 1. točke 2. ovog članka, ako je okrivljenik okolnosno i detaljno priznao djelo i krivnju.

(3) Pri izricanju presude uvijek će se odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojem je izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako je prvostupanjskom presudom izrečena kazna zatvora do pet godina, istražni zatvor se nakon izricanja presude ne može odrediti ili produljiti po stavku 1. točki 4. ovog članka.

(5) Istražni zatvor se, usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka, neće odrediti ili produljiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133.).

Članak 125.

(1) Sud će ukinuti istražni zatvor i okrivljenik će biti pušten na slobodu:

- 1) čim su prestali razlozi zbog kojih je istražni zatvor određen ili produljen,
 - 2) ako daljnji istražni zatvor ne bi bio u razmjeru s težinom počinjenog kaznenog djela,
 - 3) ako se ista svrha može ostvariti drugom blažom mjerom,
 - 4) kad to prije podizanja optužnice predlaže državni odvjetnik,
 - 5) ako državni odvjetnik i nakon prethodne obavijesti višem državnom odvjetniku neopravdano u zakonskim rokovima ne poduzima radnje u postupku,
 - 6) kad sud izrekne presudu kojom se okrivljenik oslobađa od optužbe ili se optužba odbija ili je okrivljeniku izrečena novčana kazna, uvjetna osuda ili sudska opomena, ili kazna zatvora u trajanju kraćem ili jednakom dotadašnjem trajanju istražnog zatvora,
 - 7) kad isteknu rokovi trajanja istražnog zatvora,
 - 8) kad je istražni zatvor određen prema članku 123. stavku 1. točki 2. ovog Zakona, ako je okrivljenik okolnosno i detaljno priznao djelo i krivnju, ili čim budu prikupljeni, odnosno izvedeni dokazi zbog čijeg je osiguranja taj zatvor određen, a najkasnije do završetka rasprave.
- (2) Prije ukidanja istražnog zatvora na temelju članka 123. stavak 1. točka 3. ovog Zakona, obavijestit će se putem policije žrtva kaznenog djela.
- (3) Prije donošenja odluke o ukidanju istražnog zatvora određenog na temelju stavka 1. točke 5. ovog članka, sud će obavijestiti višeg državnog odvjetnika o nepravovremenom poduzimanju radnji i odrediti rok u kojemu se radnja ima provesti. Ako nakon isteka roka nije radnja poduzeta, postupit će se prema stavku 1. točki 5. ovog članka.

f) Ročište za odlučivanje o istražnom zatvoru

Članak 129.

(1) O određivanju, produljenju i ukidanju istražnog zatvora odlučuje sud na nejavnom usmenom ročištu. Ako državni odvjetnik predlaže ukidanje istražnog zatvora sud će odmah po primitku prijedloga o ukidanju istražnog zatvora, rješenjem ukinuti istražni zatvor bez određivanja i provođenja ročišta. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

(2) Na ročište iz stavka 1. ovog članka, pozivaju se državni odvjetnik i branitelj okrivljenika. Državni odvjetnik i branitelj moraju o ročištu biti obaviješteni u primjerenom roku. Okrivljenik će na ročište biti doveden, osim ako je nedostupan ili je raspravno nesposoban. Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 118. stavak 1.) sjednica vijeća održat će se i ako uredno pozvani državni odvjetnik i branitelj ne dođu na sjednicu, ili ako branitelj nije uredno primio poziv zbog toga jer je promijenio boravište ne obavijestivši o tome sud, ili zbog toga što mu dostava nije bila moguća zbog njegove nedostupnosti.

(3) Obje stranke će na ročištu izložiti svoja stajališta o istražnom zatvoru, a prema potrebi i o visini jamstva. Prvo govori državni odvjetnik, zatim okrivljenik i njegov branitelj. Obje stranke imaju pravo na odgovor. Sud određuje koji će se dokazi izvesti i njihov redoslijed. Sud može na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti izvesti dokaze koje smatra potrebnima za donošenje odluke o istražnom zatvoru i jamstvu. Stranke mogu svjedocima postavljati pitanja i stavljati primjedbe na provedene dokaze. Okrivljenik i njegov branitelj imaju pravo zadnji govoriti. Odluku o istražnom zatvoru sud usmeno objavljuje na završetku ročišta.

(4) Na ročištu za odlučivanje o istražnom zatvoru u istrazi državni odvjetnik će prethodno suca istrage obavijestiti o tijeku istrage radi ocjene pravovremenosti poduzimanja radnji.

(5) Ako sud donese odluku o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, poučit će okrivljenika o pravu na žalbu i o pravu da predloži ukidanje istražnog zatvora u skladu s odredbom članka 128. ovog Zakona.

(6) O ročištu se sastavlja zapisnik koji se prilaže spisu predmeta zajedno s rješenjem kojim je odlučeno o istražnom zatvoru.

(7) Sud i nakon donošenja rješenja o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, kad odlučuje o bilo kojem pitanju, po službenoj dužnosti pazi postoje li razlozi za istražni zatvor.

Članak 164.

(1) Odluke vijeća donose se nakon usmenog vijećanja i glasovanja. Odluka je donesena kad je za nju glasovala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća upravlja vijećanjem i glasovanjem te glasuje posljednji. On je dužan brinuti se da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se glasovi razdijele na više od dva mnijenja tako da niti jedno nema za sebe većinu glasova, pitanja će se razdvojiti i glasovanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako da će se glasovi koji su za okrivljenika najpovoljniji pribrojiti glasovima koji su od njih manje povoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti glasovati o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasovao da se okrivljenik oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini nije dužan glasovati o sankciji. Ako ne glasuje, uzet će se kao da je pristao na glas koji je za okrivljenika najpovoljniji.

(5) Na zahtjev člana vijeća koji je izdvojio glas, njegovo pisano obrazloženje izdvojenog glasa priložit će se pisanoj odluci.

Članak 165.

(1) Pri odlučivanju najprije se glasuje je li sud nadležan, je li potrebno dopuniti postupak te o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima, prelazi se na rješavanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari najprije će se glasovati je li okrivljenik počinio kazneno djelo i je li kriv za to kazneno djelo, a nakon toga glasovat će se o kazni, drugim kaznenim sankcijama, troškovima kaznenog postupka, imovinskopравnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je ista osoba optužena za više kaznenih djela, glasovat će se o krivnji i kazni za svako djelo, a nakon toga o jedinstvenoj kazni za sva djela.

2. Dostava

Članak 169.

(1) Odluke i dopisi (pozivi i druga pismena) dostavljaju se putem:

1) službene osobe državnog tijela koje sudjeluje u kaznenom postupku,

2) pošte,

3) javne ili privatne organizacije koja je posebnom odlukom ministra nadležnog za pravosuđe ovlaštena za poslove dostave u kaznenom postupku,

4) pretinaca kod suda,

5) telekomunikacijskim sredstvom.

(2) Dostava odluka, dopisa može se obaviti i neposredno u tijelu kaznenog postupka ako se primatelj tamo zatekne.

(3) U slučaju propisanim ovim Zakonom, policija na zahtjev suda ili državnog odvjetnika pronalazi osobe čija je adresa nepoznata i uručuje im poziv (članak 97. stavak 6.).

(4) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje:

1) uvjete koje mora ispunjavati organizacija za obavljanje dostave iz stavka 1. ovog članka i nadzire njihovu primjenu,

2) tehničke uvjete sustava razmjene telekomunikacijskih poruka radi osiguranja njihove funkcionalnosti i mogućnosti provjere njihovog primitka.

Članak 173.

(1) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, poziv svjedoku i vještaku radi ispitivanja do potvrđivanja optužnice, te u kaznenom postupku dostavljaju stranke. Tijelo koje ima provesti radnju prethodno određuje vrijeme i mjesto provođenja radnje.

(2) Tajnik suda će, nakon što mu stranka predoči dokaze o sadržaju i uručanju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njezin uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručjenja, izdati sudski poziv na ročište ili raspravu, s upozorenjem o posljedicama nedolaska. Tako će tajnik suda postupiti i na temelju naloga suda u drugim slučajevima.

(3) Pozivanje kao svjedoka maloljetnika koji nije navršio šesnaest godina života obavlja se preko njegovih roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili zbog drugih opravdanih okolnosti.

(4) Ako se oštećeniku, privatnom tužitelju, oštećeniku kao tužitelju, njegovom zakonskom zastupniku i opunomoćeniku poziv ne može dostaviti na dosadašnju adresu, ili je očito da primatelj izbjegava primitak poziva, poziv će se istaknuti na oglasnu ploču i internetsku stranicu tijela pred kojim se vodi kazneni postupak, i protekom roka od osam dana smatra se da je dostava uredna.

(5) Sud će sudionika u postupku, kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna ako izbjegava primitak dopisa.

Članak 181.

(1) Osobu kojoj je presudom naloženo plaćanje troškova kaznenog postupka ili od koje je oduzeta imovinska korist, tajnik suda će nakon ovršnosti presude pozvati da dostavi dokaz o ispunjenju obveze u roku određenom presudom.

(2) Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima kaznenog postupka ili o oduzimanju predmeta, te se odluke izvršavaju prema odredbama stavka 5. i 6. ovog članka.

(3) Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopравnom zahtjevu postala pravomoćna i ovršna, oštećenik može zahtijevati od suda koji je odlučio u prvom stupnju da mu izda ovjereni prijepis odluke s naznakom da je odluka ovršna.

(4) Ako presudom nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, obveza mora biti ispunjena u roku od petnaest dana od pravomoćnosti presude. Protekom tog roka presuda u navedenom dijelu postaje ovršna.

(5) Ako osoba iz stavka 1. ovog članka, ne ispuni obvezu u roku, tajnik suda dostavit će presudu s potvrdom ovršnosti nadležnom državnim odvjetniku. Državni odvjetnik pokrenut će po službenoj dužnosti ovrhu radi naplate navedenih troškova kaznenog postupka koji se naplaćuju u korist proračunskih sredstava i oduzimanja imovinske koristi. Troškovi ovrhe predujmljuju se iz proračunskih sredstava suda koji provodi ovrhu.

(6) Ako su od osobe iz stavka 1. ovog članka, bili privremeno oduzeti novac ili druge vrijednosti koje se nalaze kod suda, tajnik suda naložit će naplatu dužnog iznosa iz tog novca

ili drugih vrijednosti prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak. Iz tog iznosa prvo se naplaćuje imovinskopravni zahtjev zatim oduzeta imovinska korist, te troškovi postupka. Ako se iz oduzetog novca ili drugih vrijednosti ne mogu u cijelosti naplatiti sve tražbine, za nenaplaćeni dio postupit će se sukladno odredbi stavka 1. i 2. ovog članka.

(7) Ako je u presudi izrečena sigurnosna mjera oduzimanja predmeta, sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu odlučit će hoće li se takvi predmeti prodati prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju, odnosno drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobiven prodajom predmeta unosi se u proračunska sredstva.

Članak 183.

(1) Svakomu, u čijemu je to opravdanom interesu, može se dopustiti razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje pojedinih kaznenih spisa u skladu sa zakonom.

(2) Zakonom se propisuje tajnost u postupku. Razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa u kojima je postupanje tajno, dopušteno je u skladu s ovim Zakonom, samo osobama koje mogu sudjelovati u tom postupku. Podaci o maloljetniku koji sudjeluje u postupku predstavljaju tajnu. Osobni podaci okrivljenika osim imena i prezimena do potvrđivanja optužnice, te osobni podaci žrtve, oštećenika ili svjedoka, osim imena i prezimena, također su tajni. Tijelo i osoba koja je upoznata s tajnim podacima dužna ih je čuvati kao tajnu.

(3) Ako postoji bojazan iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona sudac istrage će na odgovarajući način (prijepisom zapisnika ili službene zabilješke bez podataka o istovjetnosti osobe, njihovim izdvajanjem u posebni omot i slično) zaštititi tajnost podataka tih osoba koji su u spisu.

(4) Osoba koja je dopustila razgledavanje spisa upozorit će osobu kojoj je razgledavanje spisa dopušteno da je dužna čuvati kao tajnu podatke iz stavka 1. i 2. ovog članka i upozoriti je da je odavanje tajne kazneno djelo. To će se zabilježiti na spisima koji se razgledavaju, uz potpis osobe koja je upozorena.

(5) Kad je postupak u tijeku, razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa dopušta tijelo koje vodi postupak.

(6) Kad je postupak završen, razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje spisa dopušta predsjednik suda ili službena osoba koju on odredi. Odobrenje za razgledavanje, prepisivanje, preslikavanje i snimanje državnoodvjetničkog spisa daje nadležni državni odvjetnik sukladno odredbama Zakona o državnom odvjetništvu.

Članak 187.

(1) Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati. Točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade provjerava se svakih pet godina.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, osobni podaci o okrivljenikovo istovjetnosti izbrisat će se iz automatiziranih zbirki podataka:

1) pet godina od izvršenja kazne izrečene pravomoćnom presudom ili isteka roka kušnje u uvjetnoj osudi,

2) tri godine od donošenja pravomoćne oslobađajuće presude,

3) dvije godine od donošenja odluke o izricanju kaznenopravne sankcije maloljetniku.

(3) Umjesto brisanja, sud može odrediti da se u automatiziranu zbirku iz stavka 2. ovog članka, unese odredba o zabrani njihovog priopćavanja ako bi se oni mogli izbrisati samo uz nerazmjerne poteškoće ili troškove.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti, tjelesnog pregleda ili molekularno-genetske analize mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.), mogu se iznimno upotrijebiti samo osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno obavještajnih službi.

Članak 194.

(1) O audio-video konferenciji tijelo koji vodi postupak sastavlja zapisnik u kojem se navodi vrijeme i mjesto radnje, osobe koje su bile prisutne, vrstu i stanje tehničkog uređaja za vezu na daljinu te stručne osobe koja je rukovala uređajem. Zapisnik može voditi sudski savjetnik ili sudački vježbenik.

(2) Tijelo koje vodi postupak može udovoljiti zamolbi inozemnog tijela u pogledu oblika i sadržaja audio-video konferencije, te drugim posebnim zahtjevima inozemnog tijela u skladu s propisima posebnog zakona ili međunarodnog ugovora.

(3) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o nabavci i održavanju zatvorenih tehničkih uređaja za audio-video konferenciju u sudovima.

Članak 197.

(1) Kad progon za kazneno djelo ovisi o oštećenikovu prijedlogu za progon, državni odvjetnik ne može naložiti provođenje istrage niti podignuti optužnicu dok oštećenik ne stavi prijedlog.

(2) Kad je za kazneni progon potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, ovlašteni tužitelj ne može naložiti provođenje istrage niti podignuti optužnicu ili privatnu tužbu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dano.

(3) Kad je zakonom određeno da državno odvjetništvo poduzima kazneni progon na temelju pisanog zahtjeva ili suglasnosti određenih osoba, pisani se zahtjev može podnijeti ili suglasnost dati u roku iz članka 48. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 202.

(1) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

(2) Ako nije drukčije propisano, pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1) *osumnjičenik* je osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi, ili se vodi istraga, ili poduzimaju dokazne radnje prije početka kaznenog postupka,

2) *okrivljenik* je osoba protiv koje je podignuta optužnica koja još nije potvrđena, osoba protiv koje je podnesena privatna tužba te osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,

3) *optuženik* je osoba protiv koje je optužnica potvrđena ili je povodom privatne tužbe određena rasprava,

4) *osuđenik* je osoba za koju je pravomoćnom presudom utvrđeno da je kriva za određeno kazneno djelo,

5) izrazi pod točkom 1. do 3. odnose se i na pravnu osobu prema posebnom zakonu.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, odredbe o *okrivljeniku*, primjenjuju se na osumnjičenika, okrivljenika, optuženika i osuđenika te na osobe protiv kojih se vode posebni postupci predviđeni ovim ili drugim zakonom.

(4) *Uhićenje* je prisilno zadržavanje neke osobe pod sumnjom da je počinila kazneno djelo.

- (5) *Uhićenik* je osoba prema kojoj je primijenjena mjera uhićenja.
- (6) *Pritvorenik* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera pritvora.
- (7) *Pritvorski nadzornik* je policijski službenik određen posebnim zakonom.
- (8) *Osoba u kućnom zatvoru* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera kućnog zatvora.
- (9) *Zatvorenik* je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora.
- (10) *Žrtva kaznenog djela* je osoba koja zbog počinjenja kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.
- (11) *Oštećenik* je osim žrtve i druga osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku.
- (12) *Stranke* su tužitelj i okrivljenik.
- (13) *Oštećenik kao tužitelj* je osoba koja je preuzela progon od državnog odvjetnika koji nije pokrenuo ili je odustao od kaznenog progona.
- (14) *Privatni tužitelj* je osoba koja je podnijela privatnu tužbu radi progona kaznenih djela za koja se progoni po privatnoj tužbi.
- (15) *Tužitelj* je državni odvjetnik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj.
- (16) *Opunomoćenik* je odvjetnik kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (17) *Branitelj* je odvjetnik, kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (18) *Savjetnik* je osoba određena zakonom.
- (19) *Europski sud za ljudska prava* je sud prema članku 19. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« 18/1997., 6/1999., 8/1999.).
- (20) Sud Europske unije je sud iz članaka 13. i 19. Ugovora o Europskoj uniji i članka 251. do 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (21) *Sud* je, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, sudbeno tijelo koje donosi odluku provodi radnju ili pred kojim se vodi postupak.
- (22) *Istražitelj* je osoba koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.
- (23) *Policija* je policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili ovlaštena osoba ministarstva nadležnog za obranu u okviru prava i dužnosti propisanih posebnim zakonima te inozemni policijski službenik koji u skladu s međunarodnim pravom, na temelju pisanog odobrenja ministra nadležnog za unutarnje poslove, poduzima radnje u području Republike Hrvatske, na njezinom brodu ili zrakoplovu.
- (24) *Prikriveni istražitelj* je policijski službenik koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.
- (25) *Pouzdanik* je građanin koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.
- (26) *Banka* označava osim banke i drugu financijsku ustanovu.
- (27) *Isprava* je predmet iz članka 89. stavka 24. Kaznenog zakona.
- (28) *Snimka* je zapis tehničkim uređajem.
- (29) *Osobni podatak* je u smislu ovog Zakona informacija koja se odnosi na određenu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može odrediti.
- (30) *Zbirka osobnih podataka* je skup osobnih podataka određenih posebnim zakonom.
- (31) *Molekularno-genetska analiza* je u smislu ovog Zakona postupak koji služi za analizu DNK koja tvori osnovni genetski materijal čovjeka i drugih živih bića.
- (32) *Elektronički (digitalni) dokaz* je podatak koji je kao dokaz u elektroničkom (digitalnom) obliku pribavljen prema ovom Zakonu.
- (33) *Zajednica* je izvanbračna zajednica i istospolna zajednica. Izvanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, je životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku, a koja traje dulje

vrijeme, ili takva zajednica koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. Istospolna zajednica je zajednica koja je uređena zakonom.

(34) *Tijelo koje vodi postupak* u prethodnom je postupku je državni odvjetnik, koji postupi prije podizanja optužnice, te sud koji provodi istragu na zahtjev oštećenika kao tužitelja i tijekom provođenja dokaznog ročišta. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud.

(35) Zajednička istraga je postupanje policije, državnog odvjetnika i suda prema međunarodnom ugovoru.

Članak 212.

(1) Glavni državni odvjetnik može pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonom, rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona tijekom kaznenog postupka ako je to razmjerno težini počinjenih kaznenih djela i značenju iskaza te osobe, važno za otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela i članova zločinačke organizacije.

(2) Protiv rješenja Glavnog državnog odvjetnika iz stavka 1. ovog članka, žalba nije dopuštena.

Članak 216.

(1) Istraga se mora provesti za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Istraga se može provesti za druga kaznena djela za koja se vodi redoviti kazneni postupak.

(3) U istrazi će se prikupiti dokazi i podaci potrebni da bi se moglo odlučiti hoće li se podignuti optužnica ili obustaviti postupak, te dokazi za koje postoji opasnost da se neće moći ponoviti na raspravi ili bi njihovo izvođenje bilo otežano.

Članak 223.

(1) Državni odvjetnik prekida istragu nalogom ako je okrivljenik zbog zdravstvenih smetnji nesposoban sudjelovati u postupovnim radnjama. Od donošenja rješenja o prekidu, do prestanka zdravstvenih smetnji, okrivljenik mora imati branitelja.

(2) Ako se okrivljenik sam stavio u stanje ili položaj uslijed kojega nije sposoban sudjelovati u postupovnim radnjama, istraga se neće prekinuti. Tijekom postojanja tih okolnosti okrivljenik mora imati branitelja.

(3) Istraga se neće prekinuti u slučaju iz članka 549. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Istraga se može prekinuti ako je okrivljenik nepoznat, u bijegu ili inače nije dostižan državnim tijelima.

(5) Prije nego što se istraga prekine, prikupit će se svi dokazi o kaznenom djelu i krivnji okrivljenika do kojih se može doći.

(6) Ako su bile određene mjere osiguranja prisutnosti, državni odvjetnik će sucu istrage bez odgađanja dostaviti nalog o prekidu istrage. Sudac istrage će postupiti prema članku 226. stavak 1. ovog Zakona.

(7) Kad prestanu smetnje koje su prouzročile prekid, državni odvjetnik donosi nalog o nastavku istrage.

(8) Ako tijekom prekida istrage nastupi zastara kaznenog progona, postupi se prema članku 224. stavku 1. točki 3. ovog Zakona.

Članak 225.

(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu ili je obustavio istragu, oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje istrage, ili provođenje dokaznog ročišta.

(2) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu oštećenika kao tužitelja rješenjem. U rješenju kojim određuje pokretanje istrage navode se podaci iz članka 217. stavka 2. i 3. ovog Zakona. Ako ne prihvati prijedlog, sudac istrage rješenjem odbija prijedlog oštećenika za pokretanje istrage.

(3) Ako je prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage prihvaćen, istragu po nalogu suca istrage, provodi istražitelj. Oštećenik kao tužitelj može biti prisutan radnjama u istrazi i može sucu istrage predlagati da naloži istražitelju provođenje određenih radnji. Ako ne prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja o provođenju radnji, sudac istrage obavještava oštećenika.

(4) Kad sudac istrage ustanovi da je istraga završena, izvijestit će o tome oštećenika kao tužitelja. Sudac istrage će u obavijesti upozoriti oštećenika kao tužitelja o mjestu gdje se nalazi spis i drugi predmeti i vremenu u kojemu ih može razgledati, kao i o pravu da u roku od osam dana može podnijeti optužnicu te o tome obavijestiti suca istrage. Ako oštećenik kao tužitelj u tom roku ne podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, pa će sudac istrage postupak rješenjem obustaviti.

Članak 236.

(1) Dokazno ročište će se provesti ako:

- 1) je potrebno ispitati svjedoka iz članka 292. i 293. ovog Zakona,
- 2) svjedok neće moći biti ispitan na raspravi,
- 3) je svjedok izložen utjecaju koji dovodi u pitanje istinitost iskaza,
- 4) se drugi dokaz neće moći kasnije izvesti.

(2) Dokazno ročište se može provesti ako je potrebno radi donošenja odluke u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Članak 244.

Pretrazi se može iznimno pristupiti i bez prethodne predaje naloga (članak 243. stavak 1.) i pouke o pravima (članak 239. stavak 1.), odnosno poziva za predaju osobe ili stvari (članak 243. stavak 2.) ako:

- 1) se pretpostavlja oružani otpor;
- 2) je nužno da se kod sumnje na kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija ili čiji su počinitelji povezani s inozemstvom, pretraga obavi iznenada;
- 3) se pretraga ima obaviti u javnim prostorijama;
- 4) postoji sumnja da bi prethodno davanje upozorenja omogućilo sakrivanje, uništenje ili oštećenje predmeta ili tragova koji se trebaju oduzeti;
- 5) postoji sumnja da bi prethodno davanje upozorenja ugrozilo sigurnost osobe koja poduzima pretragu;
- 6) je vlasnik ili posjednik doma ili pokretne stvari nedostupan.

Članak 245.

(1) Iznimno, ako se radi o sumnji da su počinjena sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), odavanja državne tajne, (članak 144. stavak 1. i 3.), špijunaže (članak 146.

stavak 4.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koje je propisana kazna zatvora više od pet godina, krivotvorenja novca (članak 274.) i pranja novca (članak 279.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 298.), udruživanja za počinjenje kaznenih djela (članak 333.), primanja mita (članak 347.) te davanja mita (članak 348.), kao i kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju, a pretragu treba poduzeti odmah jer bi odgađanje ugrozilo postizanje ciljeva pretrage, državni odvjetnik može sam naložiti pretragu osobe i sredstva prijevoza pisanim obrazloženim nalogom.

(2) Pretraga iz stavka 1. ovog članka, provest će se prema članku 244. ovog Zakona.

(3) Nalog o pretrazi iz stavka 1. ovog članka, zajedno sa zapisnicima o izvršenoj pretrazi državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od osam sati od okončanja pretrage, dostaviti sucu istrage.

(4) Sudac istrage odlučuje rješenjem, o zakonitosti naloga državnog odvjetnika o pretrazi i provedene pretrage, u roku od osam sati od primitka zapisnika. Protiv rješenja suca istrage kojim odbija ovjeriti nalog o pretrazi ili zapisnik o provedenoj pretrazi, državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

Članak 262.

(1) Privremenom oduzimanju ne podliježu:

1) spisi i druge isprave državnih tijela čije bi objavljivanje povrijedilo obvezu tajnosti dok nadležno tijelo ne odluči drukčije,

2) pisana priopćenja okrivljenika branitelju, osim ako okrivljenik ne zahtijeva drukčije,

3) snimke i privatni dnevnik pronađeni kod osoba iz članka 285. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona, koje su te osobe snimile ili napisale, a sadrže snimke ili zapise o činjenicama o kojima su te osobe oslobođene dužnosti svjedočenja,

4) zapisi, izvodi iz registara i slične isprave koje se nalaze kod osoba iz članka 285. stavka 1. točka 4. ovog Zakona, sastavljeni o činjenicama koje su u obavljanju svoga zanimanja te osobe saznale od okrivljenika,

5) zapisi o činjenicama koje su sastavili novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, a koji se nalaze u njihovom posjedu ili u uredništvu u kojem su zaposleni.

(2) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i tehničkih snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se:

1) u pogledu branitelja ili osobe oslobođene obveze svjedočenja prema članku 285. stavku 1. ovog Zakona ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji,

2) u pogledu novinara i urednika u sredstvima javnog priopćavanja ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji kaznenog djela, te za kaznena djela iz članka 305. i 305.a Kaznenog zakona,

3) ako se radi o predmetima koji se imaju oduzeti prema zakonu.

(3) O vjerojatnosti pružanja pomoći u kaznenom djelu iz stavka 2. ovog članka, na zahtjev državnog odvjetnika, do podizanja optužnice odlučuje rješenjem sudac istrage. Sudac istrage donosi rješenje u roku od 24 sata nakon podnošenja zahtjeva državnog odvjetnika. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje vijeće. Nakon podizanja optužnice odlučuje sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv odluke optužnog vijeća i raspravnog suda nije dopuštena.

(4) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se u predmetima kaznenih djela počinjenih na štetu djece i maloljetnika iz članka 117. Zakona o sudovima za mladež.

(5) Državni odvjetnik, istražitelj ili policija, mogu oduzeti predmete prema stavku 1., 2. i 3. ovog članka i kad provode izvide kaznenih djela ili kad istražitelj ili policija izvršavaju nalog suda.

(6) Pri oduzimanju predmeta u zapisniku će se naznačiti gdje je pronađen i opisat će se, a po potrebi i na drugi način osigurati utvrđivanje njegove istovjetnosti. Za privremeno oduzeti predmet izdat će se potvrda.

(7) Predmet oduzet suprotno odredbama stavka 1. ovog članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 263.

(1) Odredbe članka 261. ovog Zakona odnose se i na podatke pohranjene u računalima i s njim povezanim uređajima, te uređajima koji služe prikupljanju i prijenosu podataka, nositelje podataka i na pretplatničke informacije kojima raspolaže davatelj usluga, osim kad je prema članku 262. ovog Zakona, privremeno oduzimanje predmeta zabranjeno.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka, na pisani zahtjev državnog odvjetnika se moraju predati državnom odvjetniku u cjelovitom, izvornom, čitljivom i razumljivom obliku. Državni odvjetnik u zahtjevu određuje rok u kojemu se imaju predati podaci. U slučaju odbijanja predaje, može se postupiti prema članku 259. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Podatke iz stavka 1. ovog članka, snimit će u realnom vremenu tijelo koje provodi radnju. Pri pribavljanju, snimanju, zaštiti i čuvanju podataka posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka (članak 186. do 188.). Prema okolnostima, podaci koji se ne odnose na kazneno djelo zbog kojega se postupa, a potrebni su osobi prema kojoj se provodi mjera, mogu se snimiti na odgovarajuće sredstvo i vratiti toj osobi i prije okončanja postupka.

(4) Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može rješenjem odrediti zaštitu i čuvanje svih računalnih podataka iz stavka 1. ovog članka, dok je to potrebno, a najdulje šest mjeseci. Nakon toga računalni podaci će se vratiti osim:

1) ako nisu uključeni u počinjenje sljedećih kaznenih djela iz Kaznenog zakona: povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a) i računalne prijevare (članak 224.a),

2) ako nisu uključeni u počinjenje drugog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti počinjenog pomoću računalnog sustava,

3) ako ne služe kao dokaz za kazneno djelo za koje se vodi postupak.

(5) Protiv rješenja suca istrage kojim su određene mjere iz stavka 3. ovog članka, osoba koja se koristi računalom i osoba koja je davatelj usluga imaju pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od tri dana. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 272.

(1) Kad se okrivljenik prvi put ispituje, pitat će se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko obiteljsko ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, zanimanje, zvanje, zaposlenost i koje je škole završio, osobni identifikacijski broj, obiteljske prilike, ima li vojni čin, je li odlikovan, kakva je imovna stanja, je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad izrečenu kaznu izdržao, vodi li se protiv njega postupak za drugo kazneno djelo, a ako je maloljetan, tko mu je zakonski zastupnik.

(2) Okrivljenik će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah priopćiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni adresu, a upozorit će se i na posljedice ako ne postupi prema toj obvezi.

(3) Ako se okrivljenik ne može odazvati pozivu zbog bolesti ili druge neotklonjive smetnje, može se ispitati u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prijevoz do sudske zgrade ili drugog mjesta gdje se radnja poduzima, ili se njegovo ispitivanje može odgoditi.

(4) Tijelo koje vodi postupak može naložiti tjelesni pregled ili vještačenje radi provjere postojanja okolnosti iz stavka 3. ovog članka.

Članak 285.

(1) Oslobođeni su obveze svjedočenja:

1) osoba s kojom je okrivljenik u braku ili izvanbračnoj zajednici,

2) rođaci okrivljenika u uspravnoj lozi, rođaci u pobočnoj lozi do trećega stupnja zaključno te srodnici po tazbini do drugoga stupnja zaključno,

3) posvojenik i posvojitelj okrivljenika,

4) javni bilježnici, porezni savjetnici, u okviru zakonske obveze čuvanja tajne,

5) odvjetnici, liječnici, zubari, psiholozi i socijalni radnici o onome što su u obavljanju svoga zanimanja saznali od okrivljenika,

6) novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, osim u postupku zbog kaznenih djela protiv časti i ugleda počinjenih putem sredstava javnog priopćavanja i u slučaju propisanom posebnim zakonom.

(2) Osobe navedene u stavku 1. točki 4. do 6. ovog članka ne mogu uskratiti iskaz ako postoji zakonska osnova po kojoj su oslobođene dužnosti čuvanja tajne.

(3) Tijelo koje vodi postupak dužno je osobe spomenute u stavku 1. ovog članka, prije njihova ispitivanja ili čim sazna za njihov odnos prema okrivljeniku, upozoriti da ne moraju svjedočiti. Upozorenje i odgovor unose se u zapisnik.

(4) Maloljetnik koji s obzirom na dob i duševnu razvijenost nije sposoban shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti ne može se ispitati kao svjedok, ali se saznanja dobivena od njega putem stručnih osoba, rođaka ili drugih osoba koje su s njim bile u kontaktu mogu koristiti kao dokaz.

(5) Osoba koja ima razloga uskratiti svjedočenje prema jednom od okrivljenika oslobođena je dužnosti svjedočenja i prema ostalim okrivljenicima ako se njezin iskaz prema naravi stvari ne može ograničiti samo na ostale okrivljenike.

(6) Osobe navedene u stavku 1. točki 1. do 6. ovog članka, osim branitelja, ne mogu uskratiti iskaz ako se radi o kaznenom djelu kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika iz članka 117. Zakona o sudovima za mladež.

Članak 286.

(1) Svjedok nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog rođaka kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

(2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog rođaka kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon i predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka.

(3) Izjavu iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje težeg kaznenog djela druge osobe za koje je propisana kazna

zatvora u trajanju od deset ili više godina. Svjedok može prije davanja izjave državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka radi zaštite svojih prava i interesa imati savjetnika iz reda odvjetnika.

(4) Izjava državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2. ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

Članak 292.

(1) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta kao svjedoka provodi sudac istrage. Ispitivanje će se provesti bez prisutnosti suca i stranaka u prostoriji gdje se dijete nalazi putem audio-video uređaja kojima rukuje stručni pomoćnik. Ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe, a osim kad to nije protivno interesima postupka ili djeteta, ispitivanju prisustvuje roditelj ili skrbnik. Stranke mogu postavljati pitanja djetetu – svjedoku prema odobrenju suca istrage putem stručne osobe. Ispitivanje će se snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati, i to na isti način.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje maloljetnika kao svjedoka provodi sudac istrage. Pri ispitivanju maloljetnika osobito ako je oštećen kaznenim djelom, postupit će se obzirno da ispitivanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje maloljetnika. Prema okolnostima, posebno vodeći računa o zaštiti maloljetnika, ispitivanje se može provesti na način propisan u stavku 1. ovog članka.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, zdravstvenog stanja, teških tjelesnih mana ili duševnog stanja, ne mogu odazvati pozivu, mogu se ispitati u svojem stanu ili drugom prostoru u kojemu borave. Te svjedoke se može ispitati putem audio-video uređaja kojima rukuje stručna osoba. Ako to zahtijeva stanje svjedoka, ispitivanje će se provesti tako da mu stranke mogu postavljati pitanja bez prisutnosti u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Ispitivanje će se prema potrebi snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku.

(4) Na način određen u stavku 3. ovog članka, na njezin zahtjev, provest će se ispitivanje kao svjedoka žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, ili ako je kazneno djelo počinjeno u obitelji.

(5) Ako se ispitivanje svjedoka provodi prema stavku 3. ovog članka postupit će se prema članku 297. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 300.

(1) Iskaz svjedoka se ne može upotrijebiti kao dokaz u postupku ako:

- 1) je kao svjedok ispitana osoba koja se, osim u slučajevima posebno propisanim ovim Zakonom, ne može ispitati kao svjedok (članak 284.),
- 2) je kao svjedok ispitana osoba koja ne mora svjedočiti (članak 285.), a nije na to upozorena ili se nije izričito odrekla toga prava,
- 3) upozorenje iz članka 285. stavka 3. ovog Zakona i odricanje nije ubilježeno u zapisnik,
- 4) je kao svjedok ispitan maloljetnik koji ne može shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti (članak 285. stavak 4.),
- 5) upozorenja iz članka 288. stavka 3. ovog Zakona nisu ubilježena u zapisnik,
- 6) je povrijeđeno pravo na uskratu odgovora iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovog Zakona,
- 7) u slučaju iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Ako nije postupljeno prema odredbama članka 295. stavka 4. i 5. ovog Zakona, iskaz zaštićenog svjedoka ne može biti upotrijebljen kao dokaz. O tome na prijedlog stranke ili svjedoka rješenjem odlučuje sudac istrage. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

Članak 325.

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena ubrojivost okrivljenika, da je okrivljenik zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga počinio kazneno djelo ili da je raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, odredit će se vještačenje psihijatrijskim pregledom okrivljenika.

(2) Ako je to nužno za obavljanje vještačenja okrivljenik može rješenjem suda biti prisilno na zadržavanju u zdravstvenoj ustanovi. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o prisilnom zadržavanju donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice sud pred kojim se vodi rasprava. Zadržavanje može trajati najviše mjesec dana. U slučaju potrebe za novim vještačenjem, zadržavanje se može ponoviti samo jednom.

(3) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove ubrojivosti, vještak će ustanoviti je li u vrijeme počinjenja kaznenog djela kod okrivljenika postojala kakva duševna bolest, privremena duševna poremećenost, nedovoljni duševni razvitak ili neka druga teža duševna smetnja, te će odrediti narav, vrstu, stupanj i trajnost duševne smetnje i dati svoje mišljenje o tome kakav je utjecaj takvo duševno stanje imalo na okrivljenikovo shvaćanje značenja svojeg postupanja ili vladanje svojom voljom.

(4) Ako vještak ocijeni da okrivljenik u vrijeme počinjenja djela nije bio u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogao vladati svojom voljom, dat će mišljenje o stupnju vjerojatnosti da bi ta osoba zbog duševnih smetnji mogla počiniti teže kazneno djelo, a ako ocijeni da su okrivljenikove mogućnosti shvaćanja značenja svojeg postupanja ili vladanja svojom voljom bile smanjene, dat će mišljenje postoji li opasnost da razlozi za takvo stanje mogu i u budućnosti poticajno djelovati za počinjenje novoga kaznenog djela.

(5) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove raspravne sposobnosti, vještak će ustanoviti ima li okrivljenik duševne smetnje i dati svoje mišljenje je li sposoban shvatiti prirodu i svrhu kaznenog postupka, razumjeti pojedine procesne radnje i njihove posljedice, sporazumijevati se s braniteljem i davati mu upute.

(6) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, sudac istrage obavijestit će tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen istražni zatvor kako bi se poduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe istražnog zatvora.

(7) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se okrivljeniku u pritvor ili istražni zatvor, odnosno u kaznu ako bude izrečena.

Članak 334.

(1) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.), protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXVI.), a za koja je propisana kazna zatvora od pet ili više godina,

2) ubojstva (članak 90.), otmice (članak 125.), podvođenja (članak 195.), dječje pornografije na računalnom sustavu ili mreži (članak 197.a), razbojništva (članak 218. stavak 2.), povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava (članak 223.), računalnog krivotvorenja (članak 223.a), računalne prijevare (članak 224.a) prijevare na štetu

Europskih zajednica (članak 224.b), iznude (članak 234.), ucjene (članak 235.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 271.), krivotvorenja novca (članak 274.), pranja novca (članak 279.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.a), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.b), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 298.), sprječavanja dokazivanja (članak 304.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 309.), udruživanja za počinjenje kaznenog djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija u stjecađu, nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 335.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 337.), zloporabe obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonitog posredovanja (članak 343.), primanja mita (članak 347.) i davanja mita (članak 348.),

3) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporaba tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža,

4) za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti i za kaznena djela počinjena na štetu djece ili maloljetnika.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzopute i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca.

(3) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koja je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), veleizdaje (članak 135.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 136.), ugrožavanja državne neovisnosti (članak 137.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), protudržavnog terorizma (članak 141.), odavanja državne tajne (članak 144. stavak 1. i 3.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 153.), pranja novca (članak 279.),

2) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljena uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava, privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

3) udruživanja za počinjenje kaznenih djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju.

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih rođaka, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka, dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

Članak 342.

(1) Optužnica sadrži:

1) ime i prezime okrivljenika s osobnim podacima (članak 272. stavak 1.) kao i podacima o tome nalazi li se i otkad u istražnom zatvoru ili se nalazi na slobodi, a ako je prije podizanja optužnice pušten na slobodu, koliko je proveo u pritvoru i istražnom zatvoru,

2) opis djela iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet na kojemu je i sredstvo kojim je počinjeno kazneno djelo te ostale okolnosti potrebne da se kazneno djelo što točnije odredi,

3) zakonski naziv kaznenog djela, s navođenjem odredaba Kaznenog zakona koje se na prijedlog tužitelja imaju primijeniti,

4) dokaze na kojima se temelji optužnica,

5) obrazloženje u kojem će se opisati stanje stvari.

(2) Državni odvjetnik će uz optužnicu, osim dokaza navedenih u stavku 1. točki 4. ovog članka, dostaviti i popis dokaza kojima raspolaže, a ne namjerava ih izvoditi pred sudom, ako ukazuju na nedužnost i na manji stupanj krivnje okrivljenika ili predstavljaju olakotne okolnosti.

(3) Državni odvjetnik nije dužan obavijestiti okrivljenika o:

1) identitetu zaštićenog svjedoka,

2) dokazima čije bi otkrivanje povrijedilo obvezu čuvanja isprava s oznakom tajnosti.

(4) Ako se okrivljenik nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi istražni zatvor, a ako se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, može se predložiti da se pusti na slobodu.

(5) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više kaznenih djela ili više okrivljenika samo ako se prema odredbama članka 25. ovog Zakona može provesti jedinstven postupak i donijeti jedna presuda.

Članak 344.

(1) Sudac istrage ispitat će bez odgode, a ako je okrivljenik lišen slobode, u roku od četrdeset i osam sati je li:

1) optužnicu podnio ovlašteni tužitelj,

2) optužnica podignuta nakon što su ispunjeni zakonski uvjeti (članak 341. i 356. stavak 3.),
 3) optužnica propisno sastavljena (članak 342.),

4) se u spisu nalaze dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa,

5) optužnica podignuta u roku iz članka 229. stavka 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Sudac istrage će rješenjem odbaciti optužnicu koju nije podnio ovlaštenu tužitelj i koja je podignuta iako nisu ispunjeni zakonski uvjeti ili nakon proteka roka iz članka 229. stavka 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

(3) Ako sudac istrage ustanovi da optužnica ima nedostatke u odnosu na sastojke iz članka 342. stavka 1. točke 1. do 5. ovog Zakona, vratit će je tužitelju da u roku od tri dana ispravi nedostatke. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tužitelja, sudac istrage može produljiti taj rok za daljnja tri dana, osim ako je okrivljenik lišen slobode. Ako državni odvjetnik propusti taj rok, sudac istrage će izvijestiti višeg državnog odvjetnika. Protiv rješenja o vraćanju optužnice i rješenja o produljenju roka žalba nije dopuštena. Ako oštećenik kao tužitelj propusti spomenuti rok, smatrat će se da je odustao od progona i postupak će se obustaviti.

(4) Ako sudac istrage ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovom izdvajanju iz spisa. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

(5) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju o optužnici niti u kaznenom postupku.

Članak 352.

Okrivljenik u sjednici obavještava tužitelja o dokazima koje će izvesti o postojanju alibija ili o neubrojivosti.

5. Očitovanje okrivljenika o krivnji i pregovaranje o sankciji

Članak 359.

Ako se okrivljenik pred vijećem izjasnio da je kriv (članak 350. stavak 4.), a nije postignut sporazum o sankciji, vijeće će potvrditi optužnicu i odmah je sa spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi za obustavu postupka iz članka 355. ovog Zakona.

Članak 360.

(1) Stranke mogu pregovarati o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o sankciji. Okrivljenik tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o sankciji mora imati branitelja.

(2) Vijeće može odgoditi sjednicu za najviše petnaest dana kako bi stranke okončale pregovore.

(3) Ako su prije početka sjednice ili tijekom sjednice optužnog vijeća državni odvjetnik i okrivljenik i branitelj potpisali izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, predaju izjavu vijeću odmah nakon otvaranja sjednice.

(4) Izjava iz stavka 3. ovog članka sadrži:

- 1) opis kaznenog djela koje je predmet optužbe,
- 2) izjavu okrivljenika o priznanju krivnje za to kazneno djelo,
- 3) sporazum o vrsti i mjeri kazne ili druge sankcije odnosno mjere,
- 4) sporazum o troškovima kaznenog postupka,

5) očitovanje okrivljenika o podnesenom imovinskopravnom zahtjevu,

6) potpis stranaka i branitelja.

(5) Nakon potpisivanja izjave iz stavka 3. ovog članka, državni odvjetnik obavještava o tome žrtvu ili oštećenika.

Članak 361.

(1) Nakon što primi pisanu izjavu o sporazumu stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, vijeće će utvrditi da su stranke suglasne u odnosu na sadržaj zahtjeva i to unijeti u zapisnik.

(2) Vijeće će, nakon toga odlučiti o prihvatanju sporazuma. Ako prihvati sporazum, okrivljeniku će presudom izreći kaznu te drugu sankciju ili mjeru iz članka 360. stavka 4. točka 3. ovog Zakona.

(3) Vijeće neće prihvatiti sporazum stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njegovo prihvatanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija sporazum i nastavlja s ispitivanjem optužnice.

(4) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3. ovog članka, vijeće će optužnicu s raspravnim spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi za obustavu postupka iz članka 355. ovog Zakona.

Članak 362.

(1) Stranke mogu odustati od prijedloga sporazuma do donošenja presude.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka prijedlog sporazuma i svi ostali podaci koji se odnose na njega, izdvajaju se rješenjem iz spisa i predaju tajniku suda i ne mogu se razgledati ni upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku.

Članak 363.

(1) Presuda na temelju sporazuma stranaka mora imati sadržaj iz članka 455. ovog Zakona.

(2) Presuda iz stavka 1. ovog članka se odmah objavljuje, a pisano sastavlja i dostavlja strankama u roku od osam dana od objave. U obrazloženju se navodi sporazum na temelju kojeg je donesena presuda.

(3) Presudom iz stavka 1. ovog članka se uz kaznu zatvora i mjeru upozorenja, može izreći i sigurnosna mjera iz članka 75., 76., 77., 79. i 80. Kaznenog zakona, te sigurnosne mjere iz Zakona o kaznenoj odgovornosti pravnih osoba i mjeru oduzimanja imovinske koristi.

(4) Vijeće može u izreci o troškovima kaznenog postupka (članak 145.) odrediti da se okrivljenik u cijelosti oslobađa troškova.

Članak 364.

(1) Presuda iz članka 361. stavka 2. ovog Zakona ne može se pobijati žalbom zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji, oduzimanju imovinske koristi, troškovima kaznenog postupka i imovinskopравnim zahtjevima.

(2) Presuda iz članka 361. stavka 2. ovog Zakona ne može se pobijati žalbom zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470.), osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti i krivnje saznao nakon donošenja presude.

Članak 375.

- (1) Predsjednik vijeća otvara pripremno ročište prema članku 350. stavka 1. ovog Zakona.
- (2) Državni odvjetnik izlaže dio optužnice iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela i navodi dokaze koji potvrđuju optužnicu, a može predložiti izricanje određene vrste i mjere kaznenopravne sankcije. Ako je riječ o optužbi oštećenika kao tužitelja, predsjednik vijeća može ukratko izložiti njezin sadržaj.
- (3) Ako je oštećenik prisutan, može podnijeti imovinskopravni zahtjev, a ako nije prisutan, podneseni zahtjev pročitat će predsjednik vijeća.

Članak 378.

- (1) Ako je predsjedniku vijeća dostavljena potvrđena optužnica u odnosu na koju se optuženik očitovao krivim, predlaganje dokaza za raspravu ograničit će se samo na one dokaze koje se odnose na odluku o kaznenim sankcijama.
- (2) Ako se optuženik očitovao krivim samo u odnosu na neke točke optužbe i predsjednik vijeća smatra da se u odnosu na njih može postupiti u smislu stavka 1. ovog članka, predsjednik vijeća može u odnosu na te točke optužbe razdvojiti postupak.
- (3) Ako se jedan suoptuženik u odnosu na neke točke optužbe koja se odnosi na više suoptuženika očitovao krivim, a drugi se očitovao da se ne smatra krivim, provest će se za sve suoptuženike rasprava te donijeti jedna presuda.

Članak 388.

- (1) Vijeće će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio:
 - 1) radi zaštite djeteta ili maloljetnika,
 - 2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ovog Zakona, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka.
- (2) Od otvaranja zasjedanja pa do završetka rasprave vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, ali uvijek nakon njihova ispitivanja, isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio ako je to potrebno radi:
 - 1) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
 - 2) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,
 - 3) zaštite javnog reda i mira,
 - 4) zaštite osobnog ili obiteljskog života optuženika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

Članak 399.

- (1) Ako optuženik na raspravi počini kazneno djelo, postupit će se prema odredbi članka 442. stavka 1. ovog Zakona.
- (2) Ako tijekom rasprave u zasjedanju druga osoba počini kazneno djelo, vijeće može prekinuti raspravu i prema usmenoj optužbi tužitelja suditi o počinjenom kaznenom djelu odmah, a može za to djelo suditi nakon završetka započete rasprave.
- (3) Ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, ne može se za to djelo odmah suditi. U takvu slučaju predsjednik vijeća može narediti da se o iskazu svjedoka, odnosno vještaka sastavi poseban zapisnik, koji će se dostaviti državnom odvjetniku. Taj će zapisnik potpisati ispitani svjedok, odnosno vještak.
- (4) Ako se počinitelju kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ne može odmah suditi, ili ako je za suđenje nadležan viši sud, izvijestit će se o tome nadležni državni odvjetnik radi daljnjeg postupka.

Članak 417.a

- (1) Optuženika koji se očitovao da se u odnosu na sve točke optužbe smatra krivim, predsjednik vijeća uputit će da može odmah iskazivati o svim okolnostima koje ga terete i iznijeti sve činjenice koje mu idu u korist te se prelazi na ispitivanje optuženika.
- (2) Optuženik će u slobodnom izlaganju iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja branitelj, a zatim tužitelj. Nakon njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuženiku radi otklanjanja praznina, proturječnosti i nejasnoća u iskazu. Oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, suoptuženici i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja optuženiku uz odobrenje predsjednika vijeća.
- (3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. stavak 1.) ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.
- (4) Izjava optuženika prema odredbi stavka 1. ovog članka ne oslobađa sud dužnosti da izvodi i druge dokaze. Ako je optuženikovo priznanje na raspravi potpuno i sukladno prije pribavljenim dokazima, sud će u dokaznom postupku izvesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kazni i drugoj sankciji.
- (5) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije zahtijeva.

Članak 419.

- (1) Stranke imaju pravo pozivati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao samo ako smatra da ti dokazi upućuju na postojanje razloga isključenja protupravnosti ili krivnje ili na činjenicu o kojoj ovisi odluka o kaznenopravnim sankcijama.
- (2) Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi. Predsjednik vijeća će upozoriti stranke i oštećenika da se neće izvesti oni dokazi za koje su do početka rasprave znale ali ih, bez opravdanog razloga, nisu odmah predložile.
- (3) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:
 - 1) dokazi optužbe,
 - 2) dokazi obrane,
 - 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
 - 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,
 - 5) dokazi suda,
 - 6) dokazi o činjenicama odlučnim za izricanje kaznenopravne sankcije.
- (4) Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.
- (5) Stranke određuju redoslijed dokaza koje namjeravaju izvesti i obavještavaju sud o vremenu potrebnom za njihovo izvođenje. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redoslijed izvođenja dokaza.

Članak 423.

- (1) Pri ispitivanju svjedoka i vještaka na raspravi primjenjivat će se odredbe koje važe za odgovarajuću dokaznu radnju, osim ako odredbama ove Glave nije drukčije propisano.
- (2) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, svjedok koji nije ispitan neće biti prisutan izvođenju dokaza.

(3) Dijete i maloljetnik ispitat će se kao svjedok prema članku 292. stavku 1. i 2. ovog Zakona.

(4) Svjedok iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona ispitat će se prema članku 297. ovog Zakona. Prijedlog za ispitivanje podnosi državni odvjetnik u optužnici ili na raspravi.

(5) Protiv odluke vijeća o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za ispitivanje svjedoka iz članka 294. ovog Zakona koji je prvi put podnesen na raspravi, optuženik može podnijeti posebnu žalbu. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 442.

(1) Ako optuženik u tijeku rasprave u zasjedanju počini kazneno djelo ili ako se u tijeku rasprave otkrije prije počinjeno optuženikovo kazneno djelo, vijeće će u pravilu prema optužbi ovlaštenog tužitelja, koja može biti i usmeno iznesena, proširiti raspravu i na to djelo.

(2) Radi pripremanja obrane sud može u takvu slučaju odgoditi raspravu, a može nakon ispitivanja stranaka odlučiti da se za djelo iz stavka 1. ovog članka posebno sudi, u kojem slučaju će optužnicu za novo kazneno djelo dostaviti sucu istrage nadležnom za njezino potvrđivanje.

Članak 444.

Tužitelj će u svojem govoru iznijeti svoju ocjenu dokaza izvedenih na raspravi, nakon toga će izložiti svoje zaključke o činjenicama važnim za odluku te staviti i obrazložiti svoj prijedlog o krivnji optuženika, o odredbama kaznenog zakona koje bi se imale primijeniti, kao i o olakotnim i otegotnim okolnostima koje bi trebalo uzeti u obzir pri odmjeravanju kazne. Tužitelj može predložiti vrstu i mjeru kazne te izricanje sudske opomene ili uvjetne osude i drugih kaznenopravnih sankcija.

Članak 455.

(1) Presudu kojom se optuženik proglašava krivim sud će izreći ako nedvojbeno utvrdi da je optuženik počinio kazneno djelo za koje je optužen.

(2) U presudi u kojoj se optuženik proglašava krivim sud će izreći:

- 1) za koje se djelo proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela te onih o kojima ovisi primjena određene odredbe kaznenog zakona,
- 2) zakonski opis i naziv kaznenog djela i koje su odredbe kaznenog zakona primijenjene,
- 3) na kakvu se kaznu osuđuje optuženik ili se prema odredbama kaznenog zakona oslobađa kazne ili mu se kazna zatvora zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi,
- 4) odluku o uvjetnoj osudi,
- 5) odluku o sigurnosnim mjerama i o oduzimanju imovinske koristi,
- 6) odluku o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora i izdržane kazne,
- 7) odluku o troškovima kaznenog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu te o tome da se pravomoćna presuda ima objaviti u sredstvima javnog priopćavanja.

(3) Ako je optuženik osuđen na novčanu kaznu, u presudi će se naznačiti rok u kojem se novčana kazna ima platiti kao i visina dnevnog dohotka i ukupan broj dnevnih dohodaka te iznos novčane kazne izrečene pravnoj osobi.

(4) U slučaju stjecaja kaznenih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedino kazneno djelo, a nakon toga jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.

Članak 457.

(1) Nakon objave presude predsjednik vijeća iznijet će ukratko razloge presude. Ako je optuženiku izrečena uvjetna osuda, predsjednik vijeća će ga upozoriti na značenje uvjetne osude i na uvjete kojih se mora držati.

(2) Predsjednik vijeća poučit će stranke o pravu na žalbu te o pravu na odgovor na žalbu i upozorit će stranke da do pravomoćnog završetka postupka o svakoj promjeni adrese obavijeste sud.

Članak 459.

(1) Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen, naznaku tužitelja i optužnog akta, dan rasprave i je li rasprava bila javna, je li optuženik bio prisutan na raspravi, imena i prezimena tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na raspravi te dan donošenja i dan objave izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku (članak 272. stavak 1.) i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.

(5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti iz kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu zatvora radom za opće dobro na slobodi, ili da treba izreći sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohotcima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka, te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.

(7) Ako se optuženik o svim točkama optužbe očitovao na način da se smatra krivim, obrazloženje presude sadržavat će samo podatke iz prethodnog stavka.

(8) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se navesti iz kojih se razloga navedenih u članku 453. ovog Zakona to čini.

(9) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 460.

Kad se stranke i oštećenik koji ima pravo žalbe protiv presude odreknu prava na žalbu protiv presude kojom je optuženiku izrečena novčana kazna, uvjetna osuda ili sudska opomena, pisana presuda neće sadržavati obrazloženje.

Članak 464.

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećenik.

(2) U korist optuženika žalbu mogu podnijeti i njegov bračni i izvanbračni drug, rođak u uspravnoj liniji, zakonski zastupnik, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i hranitelj. Žalbeni rok i u tom slučaju teče od dana kad je optuženiku, odnosno njegovu branitelju dostavljen prijepis presude.

(3) Državni odvjetnik može podnijeti žalbu i na štetu i u korist optuženika.

(4) Oštećenik može pobijati presudu zbog odluke suda o njegovim troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu, ali ako je državni odvjetnik preuzeo progon od oštećenika kao tužitelja, oštećenik može podnijeti žalbu zbog svih osnova zbog kojih se presuda može pobijati.

(5) Žalbu može podnijeti i osoba čiji je predmet oduzet ili od koje je oduzeta imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.

(6) Branitelj i osobe iz stavka 2. ovog članka mogu podnijeti žalbu i bez posebne ovlasti optuženika, ali ne i protiv njegove volje, osim ako je optuženiku izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

(7) Žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470.) ne može podnijeti optuženik koji se u odnosu na sve točke optužbe izjasnio da se smatra krivim, osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti ili krivnje saznao nakon donošenja presude ili se radi o činjenicama odlučnim za izbor vrste i mjere kaznenopravne sankcije.

(8) Žalbu zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na određenu činjenicu ne može podnijeti niti stranka koja nije osporavala tu činjenicu.

(9) Presuda donesena na temelju sporazuma stranaka može se pobijati samo zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. ovog Zakona i zbog povrede kaznenog zakona iz članka 469. ovog Zakona.

Članak 467.

Presuda se može pobijati zbog:

- 1) bitne povrede odredaba kaznenog postupka,
- 2) povrede kaznenog zakona,
- 3) pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- 4) odluke o kaznenim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnim zahtjevima te zbog odluke o objavi presude u sredstvima javnog priopćavanja.

Članak 469.

Povreda kaznenog zakona postoji ako je kazneni zakon povrijeđen u pitanju:

- 1) je li djelo za koje se optuženik progoni kazneno djelo,
- 2) ima li okolnosti koje isključuju krivnju,
- 3) ima li okolnosti koje isključuju kazneni progon, a osobito je li nastupila zastara kaznenog progona ili je progon isključen zbog amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravomoćno presuđena,
- 4) je li glede kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,
- 5) je li odlukom o kazni, uvjetnoj osudi ili sudskoj opomeni, odnosno odlukom o sigurnosnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu,
- 6) jesu li povrijeđene odredbe o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora i izdržane kazne.

Članak 471.

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni, uvjetnoj osudi i sudskoj opomeni kad tom odlukom nije prekoračena zakonska ovlast (članak 469. točka 5.), ali sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utječu na to da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobođenju od kazne, o uvjetnoj osudi ili sudskoj opomeni iako su za to postojali zakonski uvjeti.

(2) Odluka o sigurnosnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz članka 469. točke 5. ovog Zakona, ali je sud nepravilno donio tu odluku ili nije izrekao sigurnosnu mjeru, odnosno oduzimanje imovinske koristi iako su za to postojali zakonski uvjeti. Zbog istih razloga može se pobijati odluka o troškovima kaznenog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu te odluka o objavi presude u sredstvima javnog priopćavanja može se pobijati kad je sud o tim pitanjima donio odluku suprotno zakonskim propisima.

Članak 473.

Primjerak žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci, koja može podnijeti odgovor na žalbu. Žalbu će sa spisom prvostupanjski sud dostaviti drugostupanjskom sudu koji će razmotriti odgovor na žalbu zaprimljen do sjednice vijeća.

Članak 475.

(1) Drugostupanjski sud donosi odluku u sjednici vijeća.

(2) O sjednici vijeća izvijestit će se optuženik i njegov branitelj, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj koji je u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevao da bude izviješten o sjednici. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale ili da se o sjednici izvijesti i stranka koja to nije zahtijevala, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari.

(3) Ako je optuženik u istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne i ima branitelja, osigurati će se prisutnost optuženika samo ako predsjednik vijeća ili vijeće smatraju da je to svrhovito.

(4) Sjednica vijeća počinje izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari. Stranka koja je prisutna sjednici izložiti će u vremenu koje za to odredi predsjednik vijeća najvažnije dijelove žalbe odnosno odgovora na žalbu. Vijeće može od stranaka koje su prisutne na sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u svezi sa žalbenim navodima, a stranke mogu predložiti da se radi dopune izvješća pročitaju pojedini spisi.

(5) Sjednica se može održati i u odsutnosti stranaka koje su o njoj bile uredno izviještene, ako optuženik nije izvijestio sud o promjeni boravišta ili stana, može se održati sjednica vijeća iako on o sjednici nije bio izviješten.

(6) Sa sjednice vijeća javnost se može isključiti samo uz uvjete propisane ovim Zakonom (članak 388. do 390.).

(7) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostupanjskog i drugostupanjskog suda.

(8) Rješenja iz članka 472. stavka 2. ovog Zakona mogu se donijeti i bez obavijesti strankama o sjednici vijeća.

Članak 478.

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede kaznenog zakona podnesena u korist optuženika sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o kaznenoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi.

Članak 494.

- (1) O žalbi protiv rješenja odlučuje sud u sjednici vijeća.
- (2) O žalbi protiv rješenja suca istrage ili suca pojedinca odlučuje vijeće istog suda, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.
Odredbom članka 103. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 76/09., stupio na snagu 1. srpnja 2009., izmijenjen stavak 2.
- (3) Rješavajući o žalbi, sud može rješenjem:
 - 1) odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili kao nedopuštenu,
 - 2) odbiti žalbu kao neosnovanu ili
 - 3) prihvatiti žalbu ili povodom žalbe rješenjem preinačiti ili ukinuti i prema potrebi predmet uputiti na ponovno odlučivanje.
- (4) Ispitujući žalbu, sud će po službenoj dužnosti paziti je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo i je li povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika.

Članak 497.

- (1) Kazneni postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i uz uvjete propisane u ovom Zakonu.
- (2) Kazneni postupak u kojem je osoba osuđena u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.), a nastupila je mogućnost da joj se ponovno sudi u njezinoj prisutnosti, obnovit će se i izvan uvjeta predviđenih u članku 498. i 501. ovog Zakona, ako osuđenik ili njegov branitelj podnesu zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od dana kada je postao dostupan sudbenoj vlasti Republike Hrvatske.
- (3) U rješenju kojim se dopušta obnova kaznenog postupka prema odredbi stavka 1. ovog članka, sud će odrediti da se osuđeniku dostavi optužnica ako mu prije nije dostavljena, a može odrediti da se stvar vrati u stanje istrage, odnosno da se provede istraga ako je nije bilo.
- (4) Nakon proteka roka iz stavka 2. ovog članka obnova kaznenog postupka dopuštena je samo uz uvjete predviđene u članku 498. i 501. ovog Zakona.

Članak 508.

- (1) Za novi postupak koji se vodi na temelju rješenja kojim je dopuštena obnova kaznenog postupka važe iste materijalnopravne odredbe kao i za prvi postupak, osim odredaba o zastari. U novom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prijašnjem postupku.
- (2) Ako se novi postupak obustavi do početka rasprave, sud će rješenjem o obustavi postupka ukinuti i prijašnju presudu.
- (3) Kad sud u novom postupku donese presudu, izreći će da se prijašnja presuda djelomično ili u cijelosti stavlja izvan snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženiku uračunati izdržanu kaznu, a ako je obnova određena samo za neko od djela za koja je osuđenik bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu prema odredbama Kaznenog zakona.
- (4) Sud je u novom postupku uvijek vezan zabranom propisanom u članku 13. ovog Zakona.

Članak 515.

(1) Okrivljenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora ili maloljetničkog zatvora, ili mu je određen prisilni smještaj prema članku 554. stavku 1. ovog Zakona, može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Okrivljenik koji se nije koristio redovitim pravnim lijekom protiv presude ne može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, osim ako je drugostupanjskom presudom umjesto oslobođenja od kazne, uvjetne osude, sudske opomene ili novčane kazne izrečena kazna zatvora, odnosno umjesto odgojne mjere kazna maloljetničkog zatvora.

(3) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude ne može se podnijeti protiv presude Vrhovnog suda.

Članak 517.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti zbog:

1) povrede kaznenog zakona na štetu osuđenika predviđene u članku 469. točki 1. do 4. ovog Zakona ili zbog povrede iz točke 5. toga članka ako se prekoračenje ovlasti odnosi na odluku o kazni, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi,

2) povrede odredaba kaznenog postupka predviđenih u članku 468. stavku 1. točki 1., 5., 9. i 10., ili zbog sudjelovanja u odlučivanju u drugom, odnosno trećem stupnju suca ili suca porotnika koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.), ili zbog toga što je okrivljeniku, protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno da na raspravi upotrebljava svoj jezik (članak 8.),

3) povrede prava okrivljenika na obranu na raspravi ili zbog povrede odredaba kaznenog postupka u žalbenom postupku, ako je ta povreda mogla utjecati na presudu.

(2) Povrede iz stavka 1. točke 2. i 3. ovog članka mogu se isticati samo ako su bile istaknute u žalbi protiv prvostupanjske presude ili su počinjene u drugostupanjskom postupku.

Članak 521.

(1) Osim kad mu je to dopušteno prema posebnom zakonu, državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako je:

1) s obzirom na okolnosti vjerojatno da će se u kaznenom postupku protiv okrivljenika primijeniti članak 58. Kaznenog zakona,

2) protiv okrivljenika u tijeku izvršenje kazne ili sigurnosne mjere, a pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo nema svrhe s obzirom na težinu, narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno, te na rezultate koje je kaznenopravna sankcija ostvarila na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela,

3) okrivljenik izručen ili predan stranoj državi ili međunarodnom kaznenom sudu radi provođenja postupka za drugo kazneno djelo,

4) okrivljenik prijavljen za više kaznenih djela kojima je ostvario bića dvaju ili više kaznenih djela, ali je svrhovito da se počinitelj osudi samo za jedno, jer pokretanje kaznenog postupka za druga kaznena djela ne bi imalo bitnog utjecaja na izricanje kazne ili drugih sankcija počinitelju.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će osim okrivljeniku, dostaviti oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

Članak 522.

(1) Državni odvjetnik može, nakon prethodno pribavljene suglasnosti žrtve ili oštećenika, rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona, iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako okrivljenik preuzme obvezu:

- 1) izvršenja kakve činidbe u svrhu popravljivanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom,
- 2) uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela,
- 3) isplate dospelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza,
- 4) obavljanja rada za opće dobro na slobodi,
- 5) podvrgavanja odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti sukladno posebnim propisima,
- 6) podvrgavanju psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije.

(2) Državni odvjetnik će, u rješenju odrediti rok u kojem okrivljenik mora ispuniti preuzete obveze prema stavku 1. ovog članka, koji ne smije prelaziti godinu dana.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će dostaviti osim okrivljeniku oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

Članak 523.

(1) Sudac pojedinac će rješenjem prekinuti kazneni postupak ako u slučajevima iz članka 521. i 522. ovog Zakona državni odvjetnik izjavi da uvjetno odustaje od kaznenog progona.

(2) Sudac pojedinac će u slučajevima iz članka 521. i 522. ovog Zakona nakon odustajanja državnog odvjetnika od optužbe, rješenjem obustaviti kazneni postupak.

Članak 524.

(1) Skraćeni kazneni postupak pokreće se na temelju optužnice državnog odvjetnika, odnosno oštećenika kao tužitelja ili na temelju privatne tužbe.

(2) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, optužnica mora imati sadržaj iz članka 342. ovog Zakona, a uz to sadrži vrstu i mjeru kaznenopravne sankcije čije se izricanje traži. Optužnica koja se odnosi na kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, sadrži samo kratke razloge.

(3) Privatna tužba mora imati sadržaj iz članka 342. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, uz podatke o svjedoku i vještaku i drugom dokazu, koje se predlaže izvesti na raspravi.

Članak 525.

(1) Kad sudac pojedinac ili predsjednik vijeća (sudac) primi optužnicu ili privatnu tužbu, prethodno će ispitati je li sud nadležan i postoje li uvjeti za odbacivanje optužnice (članak 344.) odnosno privatne tužbe i ako postoje, donijet će rješenje o odbacivanju optužnice ili privatne tužbe. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju ili privatnom tužitelju, te okrivljeniku.

(2) Ako ne donese rješenje iz stavka 1. ovog članka, sudac će postupiti prema članku 345. do 347. ovog Zakona.

(3) Ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, rok za odgovor na optužnicu je tri dana od primitka optužnice.

Članak 526.

- (1) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora iznad osam godina, postupit će se prema članku 348. do 367. ovog Zakona.
- (2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, optužno vijeće ispituje optužnicu u sjednici vijeća bez sudjelovanja stranaka. Ako ocijeni optužnicu osnovanom, donijet će rješenje kojim potvrđuje optužnicu i sastaviti raspravni spis.
- (3) Rješenje o potvrđivanju optužnice iz stavka 1. ovog članka, zajedno s raspravnim spisom vijeće bez odgode dostavlja pisarnici nadležnog suda.
- (4) Sudac određuje raspravu najkasnije u roku od mjesec dana, a ako je određen istražni zatvor, u roku od petnaest dana.

Članak 527.

- (1) Ako je podignuta privatna tužba, a sudac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 1. ovog Zakona, odredit će raspravu u roku od mjesec dana od primitka privatne tužbe.
- (2) Prije određivanja rasprave za kaznena djela iz nadležnosti suca pojedinca za koja se progoni po privatnoj tužbi, sudac pojedinac može pozvati samo privatnog tužitelja i okrivljenika na ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari, ako smatra da bi to bilo korisno za brži završetak postupka. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužbe.
- (3) Ako ne dođe do izmirenja stranaka i povlačenja privatne tužbe, ili odbacivanja tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.
- (4) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i odredit će raspravu.
- (5) Na područjima na kojima djeluju mirovna vijeća, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja ako obje stranke imaju prebivalište na području mirovnog vijeća. Sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje, a nakon proteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

Članak 530.

- (1) Tijekom rasprave sud može postupiti prema članku 374. ovog Zakona.
- (2) Optuženiku će se u pozivu naznačiti da na raspravu može doći s dokazima za svoju obranu ili da dokaze pravovremeno predloži sudu kako bi se mogli pribaviti za raspravu.
- (3) U pozivu će se optuženik upozoriti da će se rasprava održati i u njegovoj odsutnosti ako za to postoje zakonski uvjeti (članak 531. stavak 2.). Optuženik će se upozoriti da se, u slučaju kad obrana nije obvezna, zbog nedolaska branitelja na raspravu ili uzimanja branitelja tek na raspravi, rasprava neće odgoditi.

Članak 531.

- (1) Rasprava se može održati bez prisutnosti stranaka u slučaju iz članka 404. ovog Zakona.
- (2) U postupku za kazneno djelo za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, rasprava se može održati bez prisutnosti optuženika koji je bio uredno pozvan, ali nije pristupio bez opravdanih razloga ili je očito da izbjegava poziv, uz uvjet da njegova prisutnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o optužbi.

Članak 532.

- (1) Rasprava se drži u sjedištu suda. U hitnim slučajevima, osobito kad treba obaviti očevid ili kad je to potrebno zbog lakšeg provođenja dokaznog postupka, može se uz odobrenje predsjednika suda, rasprava održati i u mjestu gdje je kazneno djelo počinjeno ili gdje se ima obaviti očevid, ako su ta mjesta na području tog suda.
- (2) Sudac koji je postupao prema članku 525. i 526. ovog Zakona nije izuzet da na raspravi sudjeluje kao predsjednik vijeća ili kao sudac pojedinac.

Članak 535.

- (1) Rasprava počinje objavom sadržaja optužnice ili privatne tužbe. Započeta rasprava dovršit će se po mogućnosti bez prekidanja.
- (2) Optuženik će se ispitati na početku dokaznog postupka neovisno od toga kakav je stav zauzeo prema optužbi.
- (3) Ako se postupak vodi pred sućem pojedincem, optuženiku, svjedoku i vještaku pitanja prvi postavlja sudac. Nakon toga pitanja postavljaju stranke i to tako da optuženika najprije ispituje branitelj ako ga ima, a svjedoke i vještake ona stranka koja ih je predložila.
- (4) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kaznenopravne sankcije. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kaznenopravne sankcije iz optužnice.
- (5) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, a sud nakon ispitivanja optuženika njegovo priznanje ocijeni sukladnim do tada prikupljenim dokazima, u nastavku dokaznog postupka izvest će samo dokaze koji se odnose na odluku o kaznenopravnim sankcijama.
- (6) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 4. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kaznenopravne sankcije, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kaznenopravne sankcije niti veću mjeru kazne od predložene.

Članak 536.

Ako se rasprava vodi pred vijećem, postupat će se prema članku 413. do 447. ovog Zakona.

Članak 537.

- (1) Ako je optuženiku izrečena kazna zatvora, prijepis presude uvijek sadrži obrazloženje. Pisani otpravak presude kojom nije izrečena kazna zatvora, dostavit će se s kratkim obrazloženjem, samo na zahtjev stranke.
- (2) Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju pisani otpravak presude, te ako se optuženik očitovao krivim i prihvatio predloženu sankciju, kratko obrazloženje unosi se u zapisnik o raspravi. Prijepis presude neće sadržavati obrazloženje a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana.

Članak 538.

(1) Protiv presude žalba se može podnijeti u roku od osam dana od dana dostave prijepisa presude. Ako je presudom izrečena kazna zatvora, prijepis presude uvijek mora sadržavati podatke iz članka 459. ovog Zakona.

(2) Stranke i oštećenik koji ima pravo žalbe protiv presude (članak 464. stavak 4.) mogu se odreći prava na žalbu odmah nakon objave presude. U takvom slučaju dostavit će im se u roku od tri radna dana prijepis presude bez obrazloženja.

(3) Ako je tijekom rasprave snimljen u smislu članka 533. ovog Zakona, stranke i oštećenik, mogu u roku od tri dana od dana dostave prijepisa presude iz članka 537. ovog Zakona najaviti žalbu. U takvom slučaju, rok za žalbu iz stavka 1. ovog članka žaliteljima započinje teći od dostave prijepisa zvučne snimke.

1. Izdavanje kaznenog naloga

Članak 540.

(1) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a za koja nije nadležno vijeće, te za koja je saznao na temelju vjerodostojnog sadržaja kaznene prijave, može državni odvjetnik u optužnici zatražiti da sud izda kazneni nalog u kojem će okrivljeniku izreći određenu kaznu ili mjeru bez provođenja rasprave.

(2) Državni odvjetnik može zatražiti izricanje jedne ili više od sljedećih kazni ili mjera:

1) novčanu kaznu u visini od deset do sto prosječnih dnevnih prihoda u Republici Hrvatskoj (članak 51. stavak 4. Kaznenog zakona),

2) uvjetne osude s izricanjem kazne zatvora do jedne godine ili novčane kazne, ili sudske opomene,

3) oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom i objavljivanja presude s kaznenim nalogom u sredstvima javnog priopćavanja,

4) zabrane upravljanja motornim vozilom do dvije godine, odnosno oduzimanja predmeta.

(3) Pod uvjetima iz stavka 1. i 2. ovog članka, pravnoj osobi se mogu u kaznenom nalogu izreći sljedeće sankcije:

1) novčana kazna do 2.000.000,00 kuna,

2) uvjetna osuda s novčanom kaznom,

3) oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom i objavljivanje presude s kaznenim nalogom u sredstvima javnog priopćavanja.

(4) Ako je oštećenik postavio imovinskopravni zahtjev, državni odvjetnik predložiti će da sud odluči o tom zahtjevu. Ako sud ne dosudi imovinskopravni zahtjev, izreći će oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

Članak 541.

(1) Ako se sa zahtjevom složi, sudac pojedinac će presudom izdati kazneni nalog.

(2) U presudi o kaznenom nalogu navest će se samo da se prihvaća zahtjev državnog odvjetnika te optuženiku, čiji osobni podaci moraju biti jasno određeni, izriče kazna ili mjera iz zahtjeva. Izreka presude o kaznenom nalogu obuhvaća podatke iz članka 459. stavak 1. do 3. ovog Zakona, uključujući i odluku o imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen. U obrazloženju će se samo navesti dokazi koji opravdavaju izdavanje kaznenog naloga.

(3) Ako je državni odvjetnik predložio oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, a oštećenik je podnio imovinskopravni zahtjev, sud će dosuditi imovinskopravni zahtjev. Ako ne dosudi imovinskopravni zahtjev, oduzet će imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, a oštećenika će uputiti da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici.

(4) Kazneni nalog sadržava pouku okrivljeniku u smislu članka 542. stavka 2. ovog Zakona te da će po proteku roka za prigovor, ako prigovor ne bude podnesen, kazneni nalog postati pravomoćan i da će se izrečena kazna protiv okrivljenika izvršiti.

Članak 547.

Presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje se odmah nakon završetka rasprave s bitnim razlozima. Tom prilikom predsjednik vijeća upozorit će optuženika da mu se za kazneno djelo koje je počinio ne izriče kazna, ali da prema pravilima ponašanja u njegovoj društvenoj sredini i načelima ćudoređa zaslužuje opomenu, koja će ga upozoriti da više ne čini kaznena djela. Ako se presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje u odsutnosti optuženika, sud će takvo upozorenje unijeti u obrazloženje presude. Za odricanje od prava na žalbu i pisanu izradu presude primjenjuje se odredba članka 537. stavka 2. ovog Zakona.

Članak 550.

(1) Ako je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv, državni odvjetnik će u optužnici postaviti zahtjev da sud utvrdi da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti i da mu se odredi prisilan smještaj prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

(2) Državni odvjetnik će prije podizanja optužnice, uz prisutnost vještaka i branitelja, pokušati ispitati optuženika. Ako se optuženik ne može ispitati, državni odvjetnik će podići optužnicu. Odredbom članka 46. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 80/11., stupio na snagu 21. srpnja 2011., dodan novi stavak 2.

(3) Nakon podizanja optužnice iz stavka 1. ovog članka okrivljenik mora imati branitelja.

(4) Sud će u ovim predmetima postupati osobito žurno.

Odredbom članka 46. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, »Narodne novine« br. 80/11., stupio na snagu 21. srpnja 2011., dosadašnji stavci 2. i 3 postali stavci 3. i 4.

Članak 551.

(1) Osim u slučajevima kada se prema ovom Zakonu može odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, takav zatvor odredit će se i ako postoji vjerojatnost da bi okrivljenik protiv kojeg je državni odvjetnik podnio optužnicu iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona mogao zbog težih duševnih smetnji počiniti teže kazneno djelo. Prije određivanja istražnog zatvora pribavit će se mišljenje vještaka psihijatra o ovoj opasnosti okrivljenika. O određivanju istražnog zatvora po ovom osnovu izvijestit će se uprava zatvora radi upućivanja okrivljenika u zdravstvenu ustanovu u smislu odredbe članka 135. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka može trajati dok opasnost traje, ali ne dulje od rokova predviđenih u članku 133. ovog Zakona.

Članak 552.

(1) O optužnici državnog odvjetnika iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona odlučuje sud nakon provedene rasprave. O raspravi će se izvijestiti zakonski zastupnik optuženika, a ako ga nema, optuženikov bračni ili izvanbračni drug, odnosno najbliži srodnik.

(2) Predsjednik vijeća će prije rasprave u prisustvu vještaka pokušati ispitati optuženika radi ocjene optuženikove raspravne sposobnosti (članak 325. stavak 5.). O vremenu i mjestu ispitivanja optuženika izvijestit će se državni odvjetnik, optuženik, branitelj i zakonski zastupnik optuženika. Ispitivanje će se obaviti i bez prisutnosti uredno pozvanoga državnog odvjetnika i zakonskog zastupnika. Ako sud nakon ispitivanja vještaka utvrdi da je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, rasprava će se održati u okrivljenikovo odsutnosti.

(3) Branitelj ili optuženik će se, kod očitovanja o optužbi izjasniti o tome je li optuženik počinio protupravno djelo.

(4) Ako je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji pa se rasprava održava u njegovoj odsutnosti, smatrat će se da je porekao osnovanost optužbe, a na završetku dokaznog postupka pročitat će se zapisnici o njegovu ranijem ispitivanju.

(5) O raspravnoj sposobnosti i ubrojivosti optuženika te postojanju zakonskih uvjeta za određivanje prisilnog smještaja ispitat će se vještak koji je obavio psihijatrijski pregled optuženika.

Članak 557.

(1) Imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela utvrđuje se u postupku na prijedlog tužitelja.

(2) Sud i drugo tijelo pred kojima se vodi postupak, dužni su u tijeku postupka prikupljati dokaze i istraživati okolnosti koje su važne za utvrđivanje imovinske koristi.

(3) Ako je oštećenik postavio imovinskopravni zahtjev koji, s obzirom na svoju osnovu, isključuje oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, ta korist utvrđivat će se samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Članak 558.

(1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, osoba na koju je imovinska korist prenesena, a i predstavnik pravne osobe, pozvat će se radi ispitivanja u prethodnom postupku i na raspravi. U pozivu će se upozoriti da će se postupak provesti i bez njihove prisutnosti.

(2) Predstavnik pravne osobe ispitat će se na raspravi nakon okrivljenika koji se očitovao da ne osporava osnovanost optužbe, a inače na početku dokaznog postupka. Na isti način postupit će se prema osobi na koju je imovinska korist prenesena, ako nije pozvana kao svjedok.

(3) Osoba na koju je imovinska korist prenesena, a i predstavnik pravne osobe ovlašten je u svezi s utvrđivanjem imovinske koristi predlagati dokaze i po dopuštenju predsjednika vijeća, postavljati pitanja okrivljeniku, svjedocima i vještacima.

(4) Ako sud tek u tijeku rasprave utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi od treće osobe, prekinut će raspravu i pozvati osobu na koju je imovinska korist prenesena, a i predstavnika pravne osobe.

Članak 563.

Ako u odredbama ove Glave nije što drugo propisano glede postupka za primjenu sigurnosnih mjera ili za oduzimanje imovinske koristi, primjenjivat će se ostale odredbe ovog Zakona.

Članak 564.

- (1) Kad je u uvjetnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđenik ne vrati imovinsku korist, ne naknadi štetu ili ne udovolji drugim obvezama, a osuđenik u određenom roku nije udovoljio tim obvezama, prvostupanjski sud provest će postupak za opoziv uvjetne osude na prijedlog ovlaštenog tužitelja ili oštećenika.
- (2) Sudac koji za to bude određen ispitat će osuđenika, ako je dostupan, i provesti potrebne izvide radi utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza važnih za odluku.
- (3) Nakon toga će predsjednik vijeća zakazati sjednicu vijeća o kojoj će izvijestiti tužitelja, osuđenika i oštećenika. Nedolazak stranaka i oštećenika, ako su uredno obaviješteni, ne sprečava održavanje sjednice vijeća.
- (4) Ako sud utvrdi da osuđenik nije udovoljio obvezi koja mu je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne, ili odrediti novi rok za udovoljenje obvezi, ili tu obvezu zamijeniti drugom ili osuđenika osloboditi obveze. Ako sud ustanovi da nema osnove za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opoziv uvjetne osude.
- (5) Ako se naknadno utvrdi da je osuđenik u vrijeme provjeravanja počinio kazneno djelo za koje je osuđen na kaznu zbog koje je, prema odredbama Kaznenog zakona, trebalo ili bilo moguće opozvati uvjetnu osudu, a sud koji ga je osudio na kaznu je propustio o tome odlučiti, prvostupanjski sud koji je izrekao uvjetnu osudu donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne. Ako sud ustanovi da nema osnove za opoziv uvjetne osude, rješenjem će obustaviti taj postupak.
- (6) Odluke iz stavka 5. ovog članka donosi sud nakon sjednice vijeća održane u skladu s odredbom stavka 3. ovog članka.
- (7) Nakon pravomoćnosti presude iz stavka 5. ovog članka postupit će prema članku 498. ovog Zakona.

Članak 566.

- (1) Izdavanje tjeralice može se naložiti kad se okrivljenik protiv kojega je pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti nalazi u bijegu, a postoji rješenje o određivanju pritvora ili istražnog zatvora.
- (2) Izdavanje tjeralice nalaže tijelo koje vodi postupak.
- (3) Izdavanje tjeralice naložit će se i u slučaju bijega okrivljenika iz ustanove u kojoj izdržava kaznu bez obzira na visinu kazne, odnosno pritvora, istražnog zatvora ili bijega iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru.
- (4) Nalog tijela koje vodi postupak ili upravitelja ustanove dostavlja se policiji radi izvršenja.

Članak 569.

- (1) Tjeralicu i objavu raspisuje policija nadležna prema mjestu onog državnog tijela pred kojim se vodi kazneni postupak, odnosno ustanove iz koje je pobjegla osoba na izdržavanju kazne, odnosno pritvora, istražnog zatvora ili zavodske mjere.
- (2) Radi obavješćavanja javnosti o tjeratici ili objavi mogu se koristiti i sredstva javnog priopćavanja.
- (3) Policija može raspisati i međunarodnu tjeralicu.